

ӘК ТҚК БОЙЫНША ПЕРСОНАЛДЫҢ БІЛІКТІЛІК ДЕҢГЕЙІН АЙҚЫНДАУҒА ҚҰҚЫҒЫ БАР ЕМТИХАН АЛУШЫ МЕН БАҒАЛАУШЫҒА АРНАЛҒАН БАСШЫЛЫҚ

РУКОВОДСТВО ДЛЯ ЭКЗАМЕНАТОРА И ОЦЕНЩИКА, ИМЕЮЩЕГО ПРАВО ОПРЕДЕЛЯТЬ УРОВЕНЬ КВАЛИФИКАЦИИ ПЕРСОНАЛА ПО ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ ВОЗДУШНЫХ СУДОВ

MANUAL FOR EXAMINERS AND ASSESSORS AUTHORIZED TO DETERMINE THE QUALIFICATION LEVEL OF AIRCRAFT MAINTENANCE PERSONNEL

Шығарылған күні / Дата выпуска / Date of Issue: 31.07.2024
Мәртебесі / Status / Статус: [Утверждено / Approved]

Құжатқа жауапты / Ответственный за документ / Owner:
Лицензиялау Департамент директоры - Бас авиациялық инспекторы /
Директор Департамента лицензирования - Главный авиационный инспектор /
Director of the licensing department - Chief aviation inspector

КЕЛІСУ ПАРАҒЫ /
ЛИСТ СОГЛАСОВАНИЙ /
APPROVAL SHEET

	Лауазымы / Должность / Job Title	Күні / Дата / Date	Қолы / Подпись / Signature
Әзірленген / Разработано / Prepared by:			
Айдос БЕРДИБАЕВ / Aidos BERDIBAYEV	Лицензиялау басқармасының аға авиациялық инспекторы / Старший авиационный инспектор управления лицензирования / Senior aviation inspector of licensing division	31/07/2024	
Келісілді / Согласовано / Agreed by:			
Адильжан СУЛТАНОВ / Adilzhan SULTANOV	Лицензиялау Департамент директоры - бас авиациялық инспекторы / Директор департамента лицензирования - главный авиационный инспектор / Director of the licensing department - chief aviation inspector	31/07/2024	
Жанат АБДУГАЛИМОВ / Zhanat ABDUGALIMOV	Ұшу қауіпсіздігін басқару, сапа, стратегия және стандарттарға сәйкестік департаменті аға директоры - бас авиациялық инспекторы / Старший директор департамента управления безопасностью полетов, качества, стратегии и соответствия стандартам - главный авиационный инспектор / Director of the safety management, quality, strategy and compliance department - chief aviation inspector	31.07.24	
Бекітілді / Утверждено / Approved by:			
Каталин РАДУ / Catalin RADU	Бас директор / Генеральный директор / Director General	31/07/2024	

РЕДАКЦИЯ ТІЗІМІ /
ЛИСТ РЕДАКЦИЙ /
REVISION SHEET

Басылым №/ № изд./ Rev. #/	Күні / Дата / Date	Редакция / Редакция / Revision
0.0	31/07/2024	Бірінші / Впервые / Initial

**ҚОЛДАНЫСТАҒЫ БЕТТЕР ТІЗІМІ /
ПЕРЕЧЕНЬ ДЕЙСТВУЮЩИХ СТРАНИЦ /
LIST OF EFFECTIVE PAGES**

Басылым № / № Раздела/ Section No. /	Бет № / Стр. № / Page No.	Шығарылған күні / Дата выпуска / Date of issue
КЕЛІСУ ПАРАҒЫ / ЛИСТ СОГЛАСОВАНИЙ / APPROVAL SHEET	2-2	31/07/2024
РЕДАКЦИЯ ТІЗІМІ / ЛИСТ РЕДАКЦИЙ / REVISION SHEET	3-3	31/07/2024
ҚОЛДАНЫСТАҒЫ БЕТТЕР ТІЗІМІ / ПЕРЕЧЕНЬ ДЕЙСТВУЮЩИХ СТРАНИЦ / LIST OF EFFECTIVE PAGES	4-4	31/07/2024
МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENT	5-8	31/07/2024
ҚЫСҚАРТУЛАР, ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР / СОКРАЩЕНИЯ, ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ / ABBREVIATION, TERMS AND DEFINITIONS	9-9	31/07/2024
НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР МЕН СІЛТЕМЕЛЕР / НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ И ССЫЛКИ / REFERENCES	10-11	31/07/2024
БӨЛІМ А / РАЗДЕЛ А / SECTION A	12-38	31/07/2024
БӨЛІМ В / РАЗДЕЛ В / SECTION B	39-66	31/07/2024
БӨЛІМ С / РАЗДЕЛ С / SECTION C	67-91	31/07/2024
ҚОСЫМШАЛАР / ПРИЛОЖЕНИЯ / ANNEXES	92-108	31/07/2024

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENT

КЕЛІСУ ПАРАҒЫ / ЛИСТ СОГЛАСОВАНИЙ / APPROVAL SHEET.....	2
РЕДАКЦИЯ ТІЗІМІ / ЛИСТ РЕДАКЦИЙ / REVISION SHEET.....	3
ҚОЛДАНЫСТАҒЫ БЕТТЕР ТІЗІМІ / ПЕРЕЧЕНЬ ДЕЙСТВУЮЩИХ СТРАНИЦ / LIST OF EFFECTIVE PAGES.....	4
МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENT.....	5
ҚЫСҚАРТУЛАР, ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР / СОКРАЩЕНИЯ, ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ / ABBREVIATION, TERMS AND DEFINITIONS	9
НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР МЕН СІЛТЕМЕЛЕР / НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ И ССЫЛКИ / REFERENCES	10
БӨЛІМ А	12
А.1 Жалпы ережелер	12
А.2 Нұсқаулықта қабылданған қысқартулар мен анықтамалар	13
А.3 ӘК ТҚК бойынша емтихан алушыға және бағалаушыға қойылатын біліктілік талаптары	15
А.4 ӘК ТҚК бойынша емтихан алушы мен бағалаушы қызметінің ұйымдастырушылық аспектілері	18
А.4.1 Теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушы қызметінің ұйымдастырушылық аспектілері	18
А.4.2 ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдыларды тексеру бойынша бағалаушы қызметінің ұйымдастырушылық аспектілері	19
А.4.3 Практикалық тағылымдаманы бағалаушы (ОЖТ) қызметінің ұйымдастырушылық аспектілері	20
А.5 Басқа азаматтық авиация ұйымдарында немесе АОО-да емтихан өткізу жөніндегі қызметті жүзеге асыру үшін емтихан алушы мен бағалаушының қатысуына қатысты саясат	21
А.6 Теориялық және практикалық емтихандарды өткізу үшін пайдаланылатын үй-жайлардың, жабдықтардың, техникалық, бағдарламалық құралдардың сипаттамасы	22
А.6.1 Теориялық емтихандарды өткізу үшін пайдаланылатын үй-жайлардың, жабдықтардың, техникалық, бағдарламалық құралдардың сипаттамасы	22
А.6.2 ӘК типіне даярлау бойынша тексеру жүргізу үшін пайдаланылатын үй-жайлардың, жабдықтардың, техникалық, бағдарламалық құралдардың практикалық дағдылардың сипаттамасы	22
А.6.3 Практикалық тағылымдаманы (ОЖТ) тексеру үшін пайдаланылатын үй-жайлардың, жабдықтардың, техникалық, бағдарламалық құралдардың сипаттамасы	23
А.7 Теориялық және практикалық емтихандарды өткізу рәсімдерінің сипаттамасы, олар өткізілетін салалар (пәндер)	24
А.7.1 Теориялық білімді бағалау рәсімі	24

A.7.2 ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдыларды тексеру рәсімі	26
A.7.3 тәжірибелік тағылымдаманы тексеру рәсімі (ОЖТ)	28
A.8 Тест құрастыруға қатысты ережелер мен саясат	30
A.9 Теориялық емтихан нәтижелері туралы есептіліктің тәртібі, нысандары мен түрлері	37
A.10 Апелляцияларды беру және қарау тәртібі	37
A.11 Тест тапсырмалары мен жаттығуларды қорғау үшін қабылданатын шаралар	38
A.12 Мүдделер қақтығысының алдын алу	38
A.13 ӘК ТҚК бойынша емтихан алушы мен бағалаушының қызметін қадағалау және тексеру 38	
РАЗДЕЛ В	39
В.1 Общие положения	39
В.2 Принятые в Руководстве сокращения и определения	40
В.3 Квалификационные требования к экзаменатору и оценщику по ТО ВС	42
В.4 Организационные аспекты деятельности экзаменатора и оценщика по ТО ВС	45
В.4.1 Организационные аспекты деятельности экзаменатора по оценке теоретических знаний	45
В.4.2 Организационные аспекты деятельности оценщика по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС	46
В.4.3 Организационные аспекты деятельности оценщика практической стажировки (ОЖТ)	47
В.5 Политика в отношении участия экзаменатора и оценщика для осуществления деятельности по проведению экзаменов в других организациях гражданской авиации или АУЦ	49
В.6 Характеристика используемых для проведения теоретического и практического экзаменов помещений, оборудования, технических, программных средств	50
В.6.1 Характеристика используемых для проведения теоретических экзаменов помещений, оборудования, технических, программных средств	50
В.6.2 Характеристика используемых для проведения проверки практических навыков по подготовке на тип ВС помещений, оборудования, технических, программных средств	50
В.6.3 Характеристика используемых для проведения проверки практической стажировки (ОЖТ) помещений, оборудования, технических, программных средств	51
В.7 Описание процедур проведения теоретического и практического экзаменов, области (дисциплины), в отношении которых они проводятся	52
В.7.1 Процедура проведения оценки теоретических знаний	52
В.7.2 Процедура проведения проверки практических навыков по подготовке на тип ВС ...	55
В.7.3 Процедура проведения проверки практической стажировки (ОЖТ)	56
В.8 Правила и политика в отношении составления тестов	58
В.9 Порядок, формы и виды отчетности о результатах теоретического экзамена	65

В.10	Порядок подачи и рассмотрения апелляций	65
В.11	Меры, принимаемые для защиты тестовых заданий и упражнений	66
В.12	Предотвращение конфликта интересов	66
В.13	Надзор и проверки деятельности экзаменатора и оценщика по ТО ВС	66
SECTION C		67
C.1	General Provisions	67
C.2	Abbreviations and Definitions Used in the Guide	68
C.3	Qualification Requirements for Aircraft Maintenance Examiners and Assessors	70
C.4	Organizational Aspects of the Examiner and Assessor's Activities in Aircraft Maintenance	73
	C.4.1 Organizational Aspects of the Examiner's Activities in Theoretical Knowledge Assessment	73
	C.4.2 Organizational Aspects of the Assessor's Activities in Evaluating Practical Skills for Type Rating Training	74
	C.4.3 Organizational Aspects of Practical Training Assessor (OJT)	75
C.5	Policy Regarding the Involvement of Examiners and Assessors in Conducting Exams at Other Civil Aviation Organizations or ATOs	77
C.6	Characteristics of Facilities, Equipment, and Technical and Software Resources Used for Theoretical and Practical Exams	78
	C.6.1 Characteristics of Facilities, Equipment, and Technical and Software Resources Used for Theoretical Exams	78
	C.6.2 Characteristics of Facilities, Equipment, and Technical and Software Resources Used for Checking Practical Skills for Type Rating	78
	C.6.3 Characteristics of Facilities, Equipment, and Technical and Software Resources Used for Checking Practical Training (OJT)	78
C.7	Procedures for Conducting Theoretical and Practical Exams, Areas (Disciplines) Covered	80
	C.7.1 Procedure for Theoretical Knowledge Assessment	80
	C.7.2 Procedure for Assessing Practical Skills for Aircraft Type Rating	82
	C.7.3 Procedure for Assessing Practical On-the-Job Training (OJT)	83
C.8	Rules and Policy for Test Development	85
C.9	Reporting Procedures and Forms for Theoretical Exam Results	90
C.10	Appeal Submission and Review Procedures	90
C.11	Measures to Protect Test Items and Exercises	91
C.12	Preventing Conflicts of Interest	91
C.13	Oversight and Inspection of Examiners and Assessors	91
ҚОСЫМШАЛАР / ПРИЛОЖЕНИЯ / ANNEXES		92
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №1		93
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №2		95

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №3	97
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №4	98
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №5	99
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №6	100
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №7	101
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №8	105
ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №9	108

ҚЫСҚАРТУЛАР, ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР / СОКРАЩЕНИЯ, ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ / ABBREVIATION, TERMS AND DEFINITIONS

Өтініш беруші / Заявитель / Applicant	Сертификат алу немесе азаматтық авиацияның авиациялық оқу орталығы сертификатының қолданылу саласын кеңейту мақсатында Қазақстан Республикасының Азаматтық авиация саласындағы уәкілетті ұйымына жүгінген заңды тұлға / Юридическое лицо, обратившееся в уполномоченную организацию в сфере гражданской авиации Республики Казахстан с целью получения сертификата, либо расширения области действия сертификата авиационного учебного центра гражданской авиации / A legal entity that applied to the authorized organization in the field of civil aviation of the Republic of Kazakhstan for the purpose of obtaining a certificate or extending the scope of the civil aviation approved training organization certificate
ЛД / ДЛ / LD	Лицензиялау департаменті / Департамент лицензирования / Licensing department
ҚАӘ / ААК / ААК	«Қазақстанның авиациялық әкімшілігі» АҚ / АО «Авиационная администрация Казахстана» / «Aviation Administration of Kazakhstan» JSC
ИКАО / ИКАО / ICAO	Халықаралық Азаматтық авиация ұйымы / Международная организация гражданской авиации / International Civil Aviation Organization
АОО / АУЦ / АТО	Авиациялық оқу орталығы / Авиационный учебный центр / Aviation training organization
ЭЦҚ / ЭЦП / EDS	Электрондық цифрлық қолтаңба / Электронная цифровая подпись / Electronic digital signature
ӘК / ВС / AIRCRAFT	Әуе кемесі / Воздушное судно / Aircraft
ӘК ТҚК / ТО ВС/ АМ	Әуе кемесіне техникалық қызмет көрсету / техническое обслуживание воздушных судов / Aircraft Maintenance

НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР МЕН СІЛТЕМЕЛЕР / НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ И ССЫЛКИ / REFERENCES

<p>Нормативтік құжат / Нормативный документ (НД) / Referenced Document</p>	<p>Бекіту / Утверждение / Approval</p>
<p>Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы / Об использовании воздушного пространства Республики Казахстан и деятельности авиации / On Use of Air Space of the Republic of Kazakhstan and Aviation Activity</p>	<p>Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 15 шілдедегі № 339-IV Заңы / Закон Республики Казахстан от 15 июля 2010 года № 339-IV / The Law of the Republic of Kazakhstan dated 15 July 2010 No. 339-IV</p>
<p>Авиациялық персоналдың біліктілік деңгейін айқындауға құқығы бар жеке тұлғаларға қойылатын біліктілік талаптарын бекіту туралы / Об утверждении Квалификационных требований, предъявляемых к физическим лицам, имеющим право определять уровень квалификации авиационного персонала / On approval of the Qualification requirements imposed on individuals who have the right to determine the level of qualification of aviation personnel</p>	<p>Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2013 жылғы 28 қыркүйектегі № 763 бұйрығы / Приказ Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 28 сентября 2013 года № 763/ Order of the Minister of Transport and Communications of the Republic of Kazakhstan dated September 28, 2013 No. 763</p>
<p>Авиация персоналының куәлігін алу үшін адамға қойылатын біліктілік талаптарын бекіту туралы / Об утверждении квалификационных требований к лицу для получения свидетельства авиационного персонала / On approval of qualification requirements for a person to obtain an aviation personnel licence</p>	<p>Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2011 жылғы 13 маусымдағы № 362 бұйрығы / Приказ Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 13 июня 2011 года № 362 / Order of the Minister of Transport and Communications of the Republic of Kazakhstan dated June 13, 2011 No. 362</p>
<p>Үшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиация персоналының кәсіптік даярлығының үлгілік бағдарламасын бекіту туралы / Об утверждении Типовых программ профессиональной подготовки авиационного персонала, участвующего в обеспечении безопасности полетов / On approval of Model programs for professional training of aviation personnel involved in ensuring flight safety</p>	<p>Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2013 жылғы 28 қыркүйектегі № 764 бұйрығы / Приказ Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 28 сентября 2013 года № 764 / Order of the Minister of Transport and Communications of the Republic of Kazakhstan dated September 28, 2013 No. 764</p>
<p>Авиация персоналының біліктілік деңгейін айқындау қағидаларын бекіту туралы / Об утверждении Правил определения уровня квалификации авиационного персонала /</p>	<p>Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің м.а. 2017 жылғы 31 шілдедегі № 517 бұйрығы / Приказ и.о. Министра по</p>

<p>On approval of the Rules for determining the qualification level of aviation personnel</p>	<p>инвестициям и развитию Республики Казахстан от 31 июля 2017 года № 517 / Order of the Acting Minister of Investment and Development of the Republic of Kazakhstan dated July 31, 2017 No. 517</p>
<p>Әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету жөніндегі персоналды құзыреттілікке бағдарланған даярлау және бағалау жөніндегі басшылық / Руководство по компетентностно-ориентированной подготовке и оценке персонала по техническому обслуживанию воздушных судов / Manual on Competency-based Training and Assessment for Aircraft Maintenance Personnel</p>	<p>Doc 10098 бірінші басылым, 2021 / Doc 10098 Издание первое, 2021 / Doc 10098 First Edition, 2021</p>
<p>Емтихан алушыларды (бағалаушыларды) тағайындау және олардың өкілеттіктерін ұзарту рәсімі / Процедура назначения и продления полномочий экзаменаторов (оценщиков) / Examiners (assessors) designation and extension of examiners (assessors) authorization procedure</p>	<p>ААК-PEL-P.1030</p>

БӨЛІМ А

А.1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. ӘК ТҚК бойынша персоналдың біліктілік деңгейін айқындауға құқығы бар емтихан алушылар мен бағалаушылар үшін осы басшылық (бұдан әрі – басшылық) "Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына, Министрдің бұйрығымен бекітілген авиация персоналының біліктілік деңгейін айқындауға құқығы бар жеке тұлғаларға қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес әзірленді Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 28 қыркүйектегі № 763 (бұдан әрі – Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2011 жылғы 13 маусымдағы № 362 бұйрығымен бекітілген авиация персоналының куәлігін алу үшін адамға қойылатын біліктілік талаптарымен (бұдан әрі – № 362 бұйрық), Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2013 жылғы 26 қыркүйектегі № 750 бұйрығымен бекітілген авиациялық персонал куәліктерін беру және қолданылу мерзімін ұзарту қағидаларымен, Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2013 жылғы 28 қыркүйектегі № 764 бұйрығымен бекітілген ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиациялық персоналды кәсіптік даярлаудың үлгілік бағдарламаларымен (бұдан әрі - № 764 бұйрық), м. а. бұйрығымен бекітілген Авиациялық персоналдың біліктілік деңгейін айқындау Қағидалары Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 31 шілдедегі № 517 бұйрығы (бұдан әрі – № 517 бұйрығы), Халықаралық Азаматтық авиация ұйымы (бұдан әрі - ИКАО) стандарттарының және ұсынылатын практикасының талаптарымен және ӘК ТҚК бойынша персоналдың біліктілік деңгейін айқындау тәртібін регламенттейді.

А.2 НҰСҚАУЛЫҚТА ҚАБЫЛДАНҒАН ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

- 1) авиациялық персонал-арнайы және (немесе) кәсіптік даярлығы бар, әуе кемелерінің ұшуын, әуе тасымалы мен авиациялық жұмыстарды орындау және қамтамасыз ету, әуе кемелеріне техникалық қызмет көрсету мен жөндеу, әуе қозғалысын ұйымдастыру мен оған қызмет көрсету, әуе қозғалысын басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын жеке тұлғалар;
- 2) авиациялық оқу орталығы (АОО) – авиациялық персоналды даярлауды, қайта даярлауды және кәсіптік деңгейде ұстауды жүзеге асыратын заңды тұлға;
- 3) адамның мүмкіндіктері-авиациялық қызметтің қауіпсіздігі мен тиімділігіне әсер ететін адамның қабілеттері және оның мүмкіндіктерінің шектері;
- 4) нұсқаушы-өз біліктілігіне сәйкес авиация персоналын кәсіптік даярлау не қайта даярлау және олардың дағдыларын тестілеу жөніндегі тікелей қызметті жүзеге асыратын тұлға;
- 5) бағалау (объективті деректерді пайдалану) жөніндегі нұсқаулықтар-үміткердің біліктілік стандартының талаптарына сай келетіндігін анықтау үшін емтихан алушы пайдаланатын объективті деректер түріндегі егжей-тегжейлі ақпаратты (мысалы, рұқсат етілген шектер) қамтитын нұсқаулықтар;
- 6) құзыреттілік-нақты жұмыстың сәтті орындалуын сенімді болжау үшін пайдаланылатын адамның мүмкіндіктерін өлшеу. Құзыреттілік белгілі бір жағдайларда қызметті жүзеге асыруға немесе міндеттерді орындауға тиісті білімді, дағдыларды және көзқарастарды жұмылдыратын әрекеттер арқылы көрінеді және байқалады;
- 7) кандидат-авиация персоналының куәлігін және (немесе) біліктілік белгісін алуға үміткер маман;
- 8) біліктілік-тапсырманы белгіленген деңгейде орындау үшін талап етілетін дағдылардың, білімдер мен көзқарастардың үйлесімі;
- 9) біліктілік белгісі-куәлікте жасалған немесе оған қатысы бар және оның бір бөлігі болып табылатын, осы куәлікке қатысты ерекше жағдайлар, құқықтар немесе шектеулер көрсетілетін жазба;
- 10) біліктілік емтиханы-авиация персоналының теориялық білімін бағалау және олардың біліктілік деңгейін айқындау немесе растау және дербес кәсіптік қызметке жіберу мақсатында жүргізілетін практикалық дағдыларын тексеру рәсімі;
- 11) қауіп факторларын бақылау-қателерді анықтау және оларға қарсы шаралардың көмегімен әрекет ету процесі, олар қателіктердің немесе жағымсыз жағдайлардың ықтималдығын азайтады немесе жояды;
- 12) қателерді бақылау-қателердің салдарын азайтатын немесе жоятын қарсы шаралардың көмегімен қателерді анықтау және оларға жауап беру процесі;
- 13) ұзарту-рұқсаттың немесе рұқсаттың қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін қабылданған, анық айтылған талаптар орындалған жағдайда, рұқсатпен немесе рұқсатпен одан әрі мерзімге берілетін құқықтардың қолданылу мерзімін ұзартатын әкімшілік іс-әрекет;
- 14) авиациялық персонал куәлігі-авиациялық персоналдың біліктілігі мен өкілеттігін растайтын құжат;
- 15) арнайы белгі-тілді меңгеру деңгейі туралы белгіні қоса алғанда, айрықша шарттар, құқықтар немесе шектеулер және осы куәлікке қатысты басқа да ақпарат көрсетілетін куәлікте жасалған қосымша жазба;
- 16) маман - азаматтық авиация саласында кәсіптік және / немесе арнайы даярлығы бар жеке тұлға;
- 17) азаматтық авиация саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) - Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және азаматтық және эксперименттік авиация қызметі саласындағы басшылықты жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

18) Азаматтық авиация саласындағы уәкілетті ұйым (бұдан әрі-Уәкілетті ұйым) – Қазақстан Республикасының Азаматтық авиация саласының орнықты дамуын, ұшу қауіпсіздігін және авиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған қызметті жүзеге асыратын, жарғылық капиталына мемлекет жүз пайыз қатысатын акционерлік қоғам;

19) ӘК – ге (бұдан әрі-ӘК) техникалық қызмет көрсету-Бақылау-қалпына келтіру жұмыстарын, тексерулерді, ауыстыруларды, орындалатын ақауларды жоюды қоса алғанда, әуе кемесінің, қозғалтқыштың, әуе винтінің немесе оларға қатысты бөліктің ұшуға жарамдылығын қолдау үшін қажетті әуе кемесінде, қозғалтқышта, әуе винтінде немесе оларға қатысты бөлігінде жұмыстар жүргізу жеке және біріктірілген, сондай-ақ модификациялау немесе жөндеуді іс жүзінде жүзеге асыру.

20) емтихан алушы-тиісті біліктілігі бар, Уәкілетті ұйым тағайындаған және ӘК бойынша персонал куәлігін беру немесе ұзарту, біліктілік және (немесе) арнайы белгілерді енгізу және (немесе) ұзарту мақсатында ӘК бойынша персоналдың теориялық білімін бағалауды жүргізуге уәкілетті жеке тұлға;

21) бағалаушы-тиісті біліктілігі бар, Уәкілетті ұйым тағайындаған және біліктілік және (немесе) арнайы белгілер енгізу мақсатында ӘК ТҚК бойынша персоналдың практикалық дағдыларына тексеру жүргізуге уәкілетті жеке тұлға;

22) уәкілетті ұйымның емтихан алушысы – Уәкілетті ұйым тағайындаған авиациялық персоналдың біліктілік деңгейін айқындайтын жеке тұлғалардың қызметіне бақылауды жүзеге асыратын уәкілетті ұйымның авиациялық инспекторы.

А.3 ӘК ТҚК БОЙЫНША ЕМТИХАН АЛУШЫҒА ЖӘНЕ БАҒАЛАУШЫҒА ҚОЙЫЛАТЫН БІЛІКТІЛІК ТАЛАПТАРЫ

2. ӘК ТҚК бойынша маманның біліктілік деңгейін айқындайтын емтихан алушы мен бағалаушыны тағайындау тәртібі № 517 бұйрықтың ережелерімен және емтихан алушылардың (бағалаушылардың) өкілеттіктерін тағайындау және ұзарту рәсімімен регламенттелген.

3. Авиациялық персонал куәлігін алуға кандидаттарды, сондай-ақ ӘК ТҚК маманының куәлігіне біліктілік және (немесе) арнайы белгілер енгізуге кандидаттарды тексеруді жүзеге асыратын әк ТҚК бойынша емтихан алушының және (немесе) персоналды бағалаушының біліктілігін алуға кандидатқа № 362 бұйрыққа және № 763 бұйрыққа сәйкес жалпы біліктілік талаптары қойылады.

4. Әк ТҚК бойынша емтихан алушының және (немесе) персоналды бағалаушының біліктілігін алуға үміткерге мынадай жалпы біліктілік талаптары қойылады:

1) авиация персоналының біліктілік деңгейін айқындау тәртібі мен рәсімдерін регламенттейтін Нұсқаулық материалды білуі, оларды қолдана және түсіндіре білуі;

2) практикалық дағдыларды оқыту және бағалау саласында жұмыс тәжірибесінің болуы;

3) бағаланатын қызмет бейіні бойынша практикалық жұмыс тәжірибесінің болуы;

4) емтихан алушы және (немесе) бағалаушы ретінде тиісті кәсіптік даярлықтың болуы;

5) біліктілік бағалауды жүргізу рәсімдерін білу, соның ішінде:

- объективті деректерді жинау;

- объективті деректерді бағалау;

- қабылданған бағалау туралы есепті ұсыну.

6) авиациялық персоналға куәліктер беру жүйесін білу;

7) емтихан өткізу функциясын орындауға байланысты жеке немесе кәсіби мүдделер қақтығысының болмауы;

8) жоғары моральдық қасиеттерге ие болу.

5. Емтихан алушы мен бағалаушы келесі салаларда теориялық және практикалық білім деңгейін көрсетеді:

1) емтихан алушының (бағалаушының) қызмет саласына сәйкес келетін азаматтық авиация саласындағы Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін;

2) қызмет саласының ерекшеліктеріне байланысты азаматтық авиация саласындағы халықаралық ұйымдардың нормативтік құжаттары және емтихан алушылардың (бағалаушылардың) міндеттеріне қатысты нұсқаулық материал;

3) тиісті қызмет саласының қатерлері мен қателіктерінің факторларын қоса алғанда, адамның мүмкіндіктері мен шектеулері;

4) өздеріне қатысты білімін, іскерлігі мен дағдыларын тексеру жүзеге асырылатын адаммен жұмыс қарым-қатынастарын белгілеу қағидаттарын;

5) бағалау бойынша негізделген шешім қабылдауды, бағаланатын жеке тұлғаға бағалау нәтижелері туралы сындарлы ақпарат беруді қоса алғанда, бағалау жүргізудің, барабар баға қоюдың және кандидаттардың білімдерінің, дағдылары мен дағдыларының сәйкестігін белгілеудің қағидаттары мен әдістерін;

6) жиналған деректердің дұрыстығы мен сенімділігін қамтамасыз етуді, құжаттарды тіркеуді, жүргізілетін тексерулер мен нәтижелерге қатысты емтихан тапсырылатын дербес деректерді қорғау жөніндегі іс-шараларды қоса алғанда, құжаттаманы жүргізу;

7) емтихан алушыға (бағалаушыға) үміткердің білім деңгейіне, дағдылары мен дағдыларына нұсқама беру, Тексеру жүргізу;

8) тиісті санаттағы және қызмет бейініндегі емтихан алушының (бағалаушының) басшылығымен емтиханды ұйымдастыруды көрсету және өткізуге дайындық;

9) емтихан алушыны сұрау және бағалау, тексеру рәсімдерін құжаттау.

6. ӘК ТҚК бойынша емтихан алушы мен бағалаушының мынадай тағайындаулары айқындалады:

1) модульдік бағдарлама бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушы;
2) ӘК типіне дайындық бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушы;
3) ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдыларды тексеру жөніндегі бағалаушы;

4) практикалық тағылымдаманы бағалаушы (ОЖТ);

5) жеңіл және аса жеңіл авиациядағы ӘК ТҚК бойынша емтихан алушы.

7. Әк ТҚК бойынша мамандардың біліктілік деңгейін бағалауға және айқындауға құқығы бар емтихан алушының және (немесе) бағалаушының біліктілігін алуға Кандидат мынадай курстардың сәтті өткендігін растайды:

1) "ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиация персоналын кәсіптік даярлаудың үлгілік бағдарламалары "9А немесе 9В Модулінің көлеміндегі" ӘК-ге техникалық қызмет көрсетуге қатысты адамның мүмкіндіктері "не Part-147 бойынша мақұлданған оқыту ұйымындағы 9А немесе 9В Модулінің" Human Factors Course";

2) "ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысатын авиация персоналын кәсіптік даярлаудың үлгілік бағдарламасы"10rk модулі көлеміндегі авиациялық заңнама;

3) "Оқытушыларды оқыту" (Train the Trainers Course) немесе "нұсқаушыларға арналған кәсіптік оқыту" (professional training of Instructors);

4) емтихан алушының курсы (Assessor Training Course).

8. Модульдік бағдарлама бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушының біліктілігін алуға үміткер:

1) теориялық білімді бағалауды жүргізетін бастапқы даярлық курсының пәнін (модулін, бөлімін) білу;

2) пәндегі (модульдегі, бөлімдегі) модуль бағдарламасын, тақырыптарын, зерттеу деңгейлері мен сұрақтарын білу;

3) толтырылған сауалнамалардан ақпаратты таңдап, баға қоя білу;

4) студенттердің жауаптарын бағалай және талдай білу және емтихан немесе процесс нәтижелері бойынша нұсқаушыға/оқу менеджеріне кері байланысты қамтамасыз ету.

9. ӘК типіне дайындық бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушының біліктілігін алуға үміткер:

1) әк типі бойынша курстың пәнін білу (теориялық элемент + практикалық элемент), оған сәйкес ол теориялық білімді бағалайды;

2) пәндегі (модульдегі, бөлімдегі) курстың бағдарламасын, тақырыптарын, оқу деңгейлері мен сұрақтарын білу;

3) толтырылған сауалнамалардан ақпаратты таңдап, баға қоя білу;

4) студенттердің жауаптарын бағалай және талдай білу және емтихан немесе процесс нәтижелері бойынша нұсқаушыға/оқу менеджеріне кері байланысты қамтамасыз ету.

10. ӘК типіне және (немесе) практикалық тағылымдамаға (ОЖТ) даярлау жөніндегі практикалық дағдыларды тексеру бойынша бағалаушының біліктілігін алуға Кандидат мынадай біліктілік талаптарына сәйкес келеді:

1) тиісті санаттағы ӘК ТҚК бойынша маманның қолданыстағы куәлігінің болуы (B1 немесе B2).

2) ӘК ТҚК бойынша маман үміткер болатын біліктілік белгісіне тең біліктілік белгісінің (рейтингінің) болуы;

3) авиациялық техникаға техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ұйым берген ӘК пайдалануға рұқсат беру сертификатының (бұдан әрі – ТҚ және ПАТ) болуы.

11. Жеңіл және аса жеңіл әуе кемелері ТҚК бойынша маманның біліктілік деңгейін айқындауға құқығы бар емтихан алушының біліктілігін алуға үміткер мынадай біліктілік талаптарына сәйкес келеді:

- 1) авиациялық персоналға куәліктер беру жүйесін білуге;
- 2) авиация персоналының біліктілік деңгейін айқындау тәртібі мен рәсімдерін регламенттейтін саясат пен Нұсқаулық материалды білуге, оларды қолдана және түсіндіре білуге;
- 3) ӘК техникалық қызмет көрсету және жөндеу саласында жұмыс істейтін маман-практик болуға;
- 4) ұшу қауіпсіздігі және ӘК техникалық қызмет көрсету стандарттарын қолдана білу;
- 5) кәсіби білімін, дағдылары мен іскерлігін бағалауды жүргізуге уәкілеттік берілген ӘК бойынша мамандардың біліктілік белгілерін (рейтингтерін), кем дегенде бірдей куәліктері мен біліктілік белгілерін иеленуге;
- 6) емтихан алушы / бағалаушы ретінде арнайы дайындықтан өтуге;
- 7) біліктілік бағалауды жүргізу рәсімін білуге, оның ішінде:
 - объективті деректерді жинау;
 - объективті деректерді бағалау;
 - қабылданған бағалау туралы есепті ұсыну.

12. АОО базасында теориялық білімді тестілеуді жүзеге асыратын теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушыға қолданыстағы куәліктің, біліктілік белгілерінің және медициналық сертификаттың болуы талап етілмейді.

13. Модульдік бағдарлама бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушының және ӘК типіне дайындық бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушының өкілеттіктерінің қолданылу мерзімін ұзарту үшін мынадай талаптар қойылады:

- 1) кәсіптік деңгейдегі қолдау курстарынан өткенін растайтын құжаттардың болуы:
 - ӘК ТҚК (Assessor training course) бойынша персонал үшін емтихан алушы/бағалаушы курстары;
 - ӘК техникалық қызмет көрсетуге қатысты адамның мүмкіндіктері-кәсіби деңгейді қолдау (Human Factors Continuation Training);
 - Қазақстандық және халықаралық авиациялық заңнама ("Kazakhstan and International aviation legislation Continuation Training").

14. Бағалаушының ӘК типіне және (немесе) практикалық тағылымдамаға (OJT) даярлау жөніндегі практикалық дағдыларды тексеру жөніндегі өкілеттіктерінің қолданылу мерзімін ұзарту үшін мынадай талаптар қойылады:

- 1) кәсіптік деңгейдегі қолдау курстарынан өткенін растайтын құжаттардың болуы:
 - ӘК ТҚК (Assessor training course) бойынша персонал үшін емтихан алушы/бағалаушы курстары;
 - ӘК техникалық қызмет көрсетуге қатысты адамның мүмкіндіктері-кәсіби деңгейді қолдау ("Human Factors Continuation Training");
 - Қазақстандық және халықаралық авиациялық заңнама ("Kazakhstan and International aviation legislation Continuation Training").
- 2) ӘК ТҚК бойынша маман куәлігінің және оған қосымшаның болуы (XV қосымша);
- 3) ӘК пайдалануға рұқсат берудің қолданыстағы сертификатының болуы (Company authorization certificate, SAC).

А.4 ӘК ТҚК БОЙЫНША ЕМТИХАН АЛУШЫ МЕН БАҒАЛАУШЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ

А.4.1 Теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушы қызметінің ұйымдастырушылық аспектілері

15. Теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушы өз қызметін АОО-ның жауапты тұлғалары (тренинг менеджері, бас емтихан алушы) әзірлейтін біліктілік емтихандарын өткізу жоспарына сәйкес жүзеге асырады.

16. Жоспарда кем дегенде келесі ақпарат болуы керек:

- Емтихан алушының аты-жөні;
- тексеру жүргізілетін күн мен орын;
- тексеру түрі (теориялық дайындық немесе практикалық дағдылар).

17. Моральдық және материалдық ынталандырудың нысаны Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес өзі жұмыс істейтін ұйым белгілейтін теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушының еңбегіне ақы төлеу болып табылады.

18. АОО менеджері немесе АОО бас емтихан алушысы тренингке жауапты:

- емтихан алушының өз функцияларын орындауы үшін айқындалған және оның қызметін басқа міндеттерді орындаумен бір мезгілде болдырмайтын жұмыс уақытын ұйымдастыру;
- теориялық элемент емтихан алушыларының кәсіби деңгейін уақтылы қолдау;
- теориялық емтихандарды өткізуге байланысты материалдарды сақтау;
- Қазақстан Республикасының қолданыстағы еңбек заңнамасына сәйкес емтихан алушылардың еңбек тәртібі ережелерін сақтауын бақылау.
- емтихан алушылардың емтихан өткізуін жоспарлау;
- тест сұрақтарының өзектілігін бақылау;
- тест тапсырмаларының сақталуы және қорғалуы;
- белгіленген құжаттаманы жүргізу;
- біліктілік емтихандарын өткізуге байланысты материалдарды сақтау;
- еңбек тәртібі ережелерін, техника қауіпсіздігі және өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтау.

19. Емтихан алушы өз қызметін жүзеге асыру кезінде:

- тест тапсырмаларын әзірлеу және жаңарту (тест сұрақтары Банкі);
- кандидаттардың теориялық білімдерін бағалау бойынша біліктілік емтиханын ұйымдастыру және өткізу;
- дайындықтың барлық кезеңдерінің аяқталғанын растайтын құжаттарды тексеру арқылы емтихан алушының теориялық емтихан алдында дайындығын анықтау;
- тест тапсырмаларының сақталуы және қорғалуы;
- белгіленген құжаттаманы жүргізу;
- біліктілік емтихандарын өткізуге байланысты материалдарды сақтау;
- еңбек тәртібі ережелерін, техника қауіпсіздігі және өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтау.

20. Модульдік бағдарлама бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушының кәсіптік даярлығы тиісті емтихандарды тапсыра отырып, белгілі бір Санаттар (А/В1/В2/В3 санаты) бойынша бастапқы даярлық түрінде іске асырылады.

21. ӘК типіне даярлау бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушының кәсіптік даярлығы ӘК ТҚК бойынша кемінде екі жыл жұмыс тәжірибесі бар, бірақ емтихан алушының біліктілігі жоқ маманды қайта даярлау (ӘК типіне оқыту) түрінде іске асырылады.

22. ТҚК бойынша маманды қайта даярлау аяқталғаннан кейін ӘК жұмыс істеп тұрған емтихан алушының басшылығымен кемінде алты сағат көлемінде тағылымдамадан өтеді.

23. Емтихан алушыларға кандидаттың тағылымдамасы кәсіпорынның құрылымдық бөлімшесі басшысының бұйрығы негізінде жүргізіледі және қазіргі емтихан алушы (бағалаушы) өткізетін нақты емтиханға (бағалауға) қатысу арқылы іске асырылады және мыналарды қамтиды:

- нұсқама жүргізу тәртібі;
- емтихан алушыларды бағалау рәсімдерін көрсету;
- біліктілік емтихандарын ұйымдастыру, дайындау, өткізу;
- құжаттаманы ресімдеу.

24. Қорытынды және қорытынды баға тағылымдама өткізген емтихан алушының және АОО бас емтихан алушысының (не менеджердің тренингі) қолы қойылған хаттамамен ресімделеді.

А.4.2 ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдыларды тексеру бойынша бағалаушы қызметінің ұйымдастырушылық аспектілері

25. ӘК типіне даярлау бойынша практикалық дағдыларды тексеру жөніндегі бағалаушы өз қызметін АОО-ның жауапты тұлғалары (тренинг менеджері, АОО-ның жауапты емтихан алушысы) әзірлейтін практикалық дағдыларды тексеру жоспарына сәйкес жүзеге асырады.

26. Жоспарда кем дегенде келесі ақпарат болуы керек:

- Емтихан алушының аты-жөні;
- тексеру жүргізілетін күн мен орын;
- әуе кемесінің түрі;
- тексеру түрі (теориялық дайындық немесе практикалық дағдылар);
- АОО рұқсат беру сертификатының нөмірі.

27. Моральдық және материалдық ынталандырудың нысаны Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес өзі жұмыс істейтін ұйым белгілейтін ӘК типіне даярлау жөніндегі практикалық дағдыларды тексеру бойынша бағалаушының еңбегіне ақы төлеу болып табылады.

28. АОО тренинг менеджері не АОО жауапты емтихан алушысы:

- бағалаушының өз функцияларын орындауы үшін айқындалған және оның қызметін басқа міндеттерді орындаумен бір мезгілде болдырмайтын жұмыс уақытын ұйымдастыру;
- бағалаушының кәсіби деңгейін уақтылы қолдау;
- практикалық элемент бойынша емтихан өткізуге байланысты материалдарды сақтау;
- ӘК типі бойынша практикалық дағдыларды тексеру бойынша бағалаушылардың Қазақстан Республикасының қолданыстағы еңбек заңнамасына сәйкес еңбек тәртібі ережелерін сақтауын бақылау.

- бағалаушының ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдылар бойынша тексерулер жүргізуді жоспарлау;

- тест сұрақтарының өзектілігін бақылау;

- белгіленген құжаттаманы жүргізу;

- ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдылар бойынша тексерулер жүргізуге байланысты материалдарды сақтау;

- еңбек тәртібі ережелерін, техника қауіпсіздігі және өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтау.

29. ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдыларды тексеру жөніндегі бағалаушы өз қызметін жүзеге асыру кезінде:

- үміткерлердің практикалық дағдыларын бағалау бойынша біліктілік емтиханын ұйымдастыру және өткізу;

- теориялық дайындықтың барлық кезеңдерінің аяқталғанын растайтын құжаттарды тексеру арқылы емтихан алушының емтихан алдындағы дайындығын анықтау;
- белгіленген құжаттаманы жүргізу;
- тексеру жүргізуге байланысты материалдарды сақтау;
- еңбек тәртібі ережелерін, техника қауіпсіздігі және өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтау.

30. ӘК типіне даярлау бойынша практикалық дағдыларды тексеру бойынша бағалаушының кәсіби даярлығы ӘК ТҚК бойынша кемінде екі жыл жұмыс тәжірибесі бар, бірақ бағалаушының біліктілігі жоқ маманды қайта даярлау (ӘК типіне оқыту) түрінде іске асырылады.

31. Қайта даярлау аяқталғаннан кейін ӘК ТҚК жөніндегі маман қолданыстағы бағалаушының басшылығымен кемінде алты сағат көлемінде тағылымдамадан өтеді.

32. Емтихан алушыларға кандидаттың тағылымдамасы кәсіпорынның құрылымдық бөлімшесі басшысының бұйрығы негізінде жүргізіледі және қазіргі емтихан алушы (бағалаушы) өткізетін нақты емтиханға (бағалауға) қатысу арқылы іске асырылады және мыналарды қамтиды:

- нұсқама жүргізу тәртібі;
- емтихан алушыларды бағалау рәсімдерін көрсету;
- емтиханды (бағалауды) ұйымдастыру, дайындау, өткізу;
- құжаттаманы ресімдеу.

33. Қорытынды және қорытынды баға тағылымдаманы өткізген бағалаушының және АОО аға емтихан алушысының (не менеджердің тренингі) қолы қойылған хаттамамен ресімделеді.

А.4.3 Практикалық тағылымдаманы бағалаушы (ОЖТ) қызметінің ұйымдастырушылық аспектілері

34. Тәжірибелік тағылымдаманы бағалаушы өз қызметін уәкілетті ұйымнан тағайындау туралы хатқа сәйкес жүзеге асырады;

35. Үміткердің тағылымдамадан өтуін бағалау нысаны кем дегенде мынадай ақпаратты қамтуы тиіс:

- Кандидаттың аты-жөні;
- Емтихан алушының аты-жөні;
- тексеру жүргізілетін күн мен орын;
- Әуе кемесі мен қозғалтқыштың түрі (егер қолданылса);
- ТҚК және РАТ бойынша ұйымның рұқсат сертификатының нөмірі.

36. Моральдық және материалдық ынталандырудың нысаны Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес өзі жұмыс істейтін ұйым белгілейтін практикалық тағылымдаманы бағалаушының еңбегіне ақы төлеу болып табылады.

37. ТҚК және РАТ жөніндегі ұйымның басшысы:

- бағалаушының өз функцияларын практикалық тағылымдамадан өтуі үшін айқындалған және оның қызметін басқа міндеттерді орындаумен бір мезгілде болдырмайтын жұмыс уақытын ұйымдастыру;

- практикалық тағылымдаманы бағалаушылардың кәсіби деңгейін уақтылы қолдау;
- практикалық тағылымдаманы бағалаушылардың Қазақстан Республикасының қолданыстағы еңбек заңнамасына сәйкес еңбек тәртібі ережелерін сақтауын бақылау.
- еңбек тәртібі ережелерін, техника қауіпсіздігі және өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтау.

38. Практикалық тағылымдаманы бағалаушы өз қызметін жүзеге асыру кезінде:

- үміткерлердің практикалық дағдыларын бағалау бойынша біліктілік емтиханын ұйымдастыру және өткізу;
- жұмыс орнында теориялық, практикалық дайындық пен тағылымдаманың барлық кезеңдерінің аяқталғанын растайтын құжаттарды тексеру арқылы тексерілетін адамның практикалық бағалау алдында дайындығын анықтау;
- белгіленген құжаттаманы жүргізу;
- еңбек тәртібі ережелерін, техника қауіпсіздігі және өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтау.

39. ӘК ТҚК маманының дербес кәсіби қызметіне жіберілгені үшін практикалық тағылымдамаға тексеру жүргізген бағалаушы жауапты болады.

40. Тәжірибелік тағылымдаманы бағалаушыны кәсіби даярлау авионика жүйелерінің ӘК бойынша тәжірибеші маман (B2) немесе ұшақтың (тікұшақтың) және қозғалтқыштың (B1 санаты/B1.1, B1.2, B1.3, B1 кіші санаттары) жұмыс тәжірибесі бар маманды (ӘК типіне оқыту) қайта даярлау түрінде іске асырылады.4), бірақ практикалық тағылымдаманы бағалаушы біліктілігі жоқ.

41. Қайта даярлау аяқталғаннан кейін ӘК ТҚК жөніндегі маман практикалық тағылымдаманың қолданыстағы бағалаушысының басшылығымен кемінде алты сағат көлемінде тағылымдамадан өтеді;

42. Практикалық тағылымдаманы бағалаушыларға кандидаттың тағылымдамасы кәсіпорынның құрылымдық бөлімшесі басшысының бұйрығы негізінде жүргізіледі және қазіргі бағалаушы өткізетін нақты емтиханға (бағалауға) қатысу арқылы іске асырылады және мыналарды қамтиды:

- нұсқама жүргізу тәртібі;
- емтихан алушыларды бағалау рәсімдерін көрсету;
- емтиханды ұйымдастыру, дайындау, өткізу;
- құжаттаманы ресімдеу.

43. Аяқталуы мен қорытынды бағасы тағылымдаманы өткізген практикалық тағылымдаманы бағалаушының және құрылымдық бөлімше басшысының қолы қойылған хаттамамен ресімделеді.

А.5 БАСҚА АЗАМАТТЫҚ АВИАЦИЯ ҰЙЫМДАРЫНДА НЕМЕСЕ АОО-ДА ЕМТИХАН ӨТКІЗУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТТІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ЕМТИХАН АЛУШЫ МЕН БАҒАЛАУШЫНЫҢ ҚАТЫСУЫНА ҚАТЫСТЫ САЯСАТ

44. Емтихан алушыны және (немесе) азаматтық авиация ұйымының бағалаушысын уәкілетті ұйымды теориялық білімдерді тестілеуді және (немесе) практикалық дағдыларды тексеруді жүргізу үшін бөгде кәсіпорындарға тартқан кезде емтихан алушыны және (немесе) бағалаушыны тарту кезеңінде ол жұмыс істейтін азаматтық авиация ұйымымен еңбек қатынастарын сақтайды.

45. ӘК - де тәжірибелік тағылымдама (OJT) ТҚК және РАТ жөніндегі ұйым жағдайында және оның ӘК-дегі мамандары (практикалық тағылымдаманың супервайзерлері мен бағалаушылары) кандидаттың B1.1, B1.2, B1.3, B1.4 санатындағы маман үшін жаңа әк типіндегі 1-ші белгіні алу мақсатында ғана өткізіледі, B2 ӘК ТҚК маманы куәлігінің "Rating" бағанында.

46. Практикалық тағылымдама бағдарламасын (OJT) Уәкілетті ұйым оны өткізу басталғанға дейін мақұлдайды.

А.6 ТЕОРИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ПРАКТИКАЛЫҚ ЕМТИХАНДАРДЫ ӨТКІЗУ ҮШІН ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН ҮЙ-ЖАЙЛАРДЫҢ, ЖАБДЫҚТАРДЫҢ, ТЕХНИКАЛЫҚ, БАҒДАРЛАМАЛЫҚ ҚҰРАЛДАРДЫҢ СИПАТТАМАСЫ

А.6.1 Теориялық емтихандарды өткізу үшін пайдаланылатын үй-жайлардың, жабдықтардың, техникалық, бағдарламалық құралдардың сипаттамасы

47. Теориялық білімді бағалау автоматтандырылған түрде компьютерлерде немесе қағаз тасымалдағыштарда бөлек бөлмеде телефондар өшірілген кезде, "таза үстел" қағидаты бойынша жүргізіледі, барлық ақпараттық жазулар, плакаттар және т.б. жойылуы тиіс.

48. Бөлме табиғи жарыққа жеткілікті қол жетімділікті қамтамасыз етуі керек.

49. Үй-жайда жайлы температураны ұстап тұруға мүмкіндік беретін кондиционерлеу жүйесі болуы керек.

50. Бөлме ішіндегі қабырғалар тыныш, шаршамайтын және көзді тітіркендірмейтін реңктермен боялуы керек.

51. Тестілеу өткізілетін үй-жай үміткерлерді емтиханнан алшақтатуы мүмкін бөгде дыбыстардан оқшаулануы керек. Емтихан үй-жайынан тыс жерде өзінің күнделікті қызметін жүзеге асыратын келушілер мен персоналға емтиханды өткізу туралы ақпараттық жазулармен хабарлануы тиіс.

52. Емтихан өткізілетін бөлмеде үміткерлердің көзбен алаңдауын болдырмау үшін жолға, адамдар көп жүретін көшеге, ойын-сауық саябағына және т.б. қарайтын терезелер болмауы керек.

53. Үй-жайда емтихан алушыға аудиториядағы тәртіптің сақталуын жеткілікті бақылауды қамтамасыз ету үшін осындай есеппен барлық кандидаттардың отыруын қамтамасыз ету үшін жеткілікті алаң болуы тиіс.

54. Тестілеу өткізілетін үй-жай жабдыкталады:

- тиісті жиһазбен;
- сандық және қағаз тасымалдағыштардағы деректердің сақталуын қамтамасыз ету үшін сейфпен;
- үміткерлерге уақыттарын бақылауға мүмкіндік беретін жұмыс уақыты;
- бейне және аудио жазу аппаратурасы;
- қажет болған жағдайда басқа жабдық.

А.6.2 ӘК типіне даярлау бойынша тексеру жүргізу үшін пайдаланылатын үй- жайлардың, жабдықтардың, техникалық, бағдарламалық құралдардың практикалық дағдылардың сипаттамасы

55. ӘК ТҚК мамандарының ӘК типіне даярлау жөніндегі практикалық дағдыларын тексеру кандидат енгізуге үміткер типіндегі нақты әуе кемесіне қол жеткізу мүмкіндігімен қатар жеке үй-жайда сұхбат нысанында жүргізіледі.

56. Практикалық элемент бойынша емтихан өткізу үшін үміткер талап ететін нақты әуе кемесінің болуы қамтамасыз етілуі тиіс.

57. Үй-жай қажетті плакаттармен, емтихан өткізілетін әуе кемесінің техникалық құжаттамасына рұқсаты бар компьютерлермен жабдыкталуы тиіс.

58. Бөлме нақты әуе кемесінде үміткердің жүйелер, кабиналар, кіру аймақтары және т.б. бойынша еркін бағдарлануын көрсету қажеттілігі туындаған жағдайда нақты әуе кемесіне жылдам қол жеткізуді қамтамасыз етуі тиіс.

А.6.3 Практикалық тағылымдаманы (ОЖТ) тексеру үшін пайдаланылатын үй-жайлардың, жабдықтардың, техникалық, бағдарламалық құралдардың сипаттамасы

59. Тәжірибелік тағылымдаманы тексеру кандидат үміткер арнайы белгі енгізуге арналған нақты үлгідегі әуе кемесінде ТҚК және ТҚК бойынша ұйым жағдайында жүргізіледі.

60. Тәжірибелік тағылымдама жөніндегі маманға бағалау жүргізу үшін кандидат үміткер болып отырған үлгідегі нақты әуе кемесінің болуы қамтамасыз етілуге тиіс.

61. Біліктілік белгісін енгізуге үміткер емтихан өткізілетін әуе кемесінің техникалық құжаттамасына қол жеткізуі тиіс.

62. Біліктілік белгісін енгізуге үміткер бағалаушы қойған практикалық тағылымдаманы орындау шеңберінде оған талап етілуі мүмкін құралға, шығын материалдарына, компоненттерге қол жеткізуі тиіс.

А.7 ТЕОРИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ПРАКТИКАЛЫҚ ЕМТИХАНДАРДЫ ӨТКІЗУ РӘСІМДЕРІНІҢ СИПАТТАМАСЫ, ОЛАР ӨТКІЗІЛЕТІН САЛАЛАР (ПӘНДЕР)

А.7.1 Теориялық білімді бағалау рәсімі

63. ӘК ТҚК бойынша персонал куәлігін алуға кандидаттардың немесе ӘК ТҚК бойынша персонал куәлігінде біліктілік белгісін алуға кандидаттардың теориялық даярлығын тексеруді уәкілетті ұйым тағайындаған емтихан алушы теориялық білімді қағаз жеткізгіштерде немесе компьютерлерде автоматтандырылған тәсілмен бағалау бойынша жүргізеді.

64. Егер ӘК бойынша маман куәлігін алуға кандидаттардың теориялық даярлығын тексеру сертификатталған АОО базасында жүргізілсе, емтихан өткізу рәсімін бақылау үшін Уәкілетті ұйым өкілінің қатысуы қажет.

65. Модульдік бағдарлама бойынша бастапқы даярлық шеңберіндегі барлық емтихандар, егер бұл Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарында айқындалса, бірнеше және (немесе) эссе түріндегі сұрақтан дұрыс Жауап нұсқасын таңдай отырып, сұрақтарды қолдана отырып өткізіледі.

66. Кандидат теориялық материал көлемінің 80% өткеннен кейін тестілеуге жіберіледі, оны емтихан алушы ӘК типі бойынша теориялық білімді бағалау бойынша кандидаттардың теориялық оқытуға қатысу журналын салыстыру арқылы тексереді, кандидаттың теориялық оқытуда болмауы теориялық дайындықтағы олқылыққа теңестіріледі және жеке басын куәландыратын құжаттың түпнұсқасын тексереді (сәйкестендіру үшін).

67. Теориялық білімді тестілеуден сәтті өту үшін шекті деңгей кемінде 75% құрайды.

68. Эссе түріндегі әрбір сұрақ үшін өту бағасы 75% құрайды, онда кандидаттардың жауабы сұрақпен анықталған талап етілген негізгі тармақтардың 75% - қамтиды және кез келген негізгі тармаққа қатысты елеусіз қателерді қамтиды.

69. Әр модуль бойынша сұрақтармен және дұрыс Жауап нұсқасын таңдаумен өту бағасы 75 % құрайды.

70. Егер дұрыс жауап таңдауы бар сұрақтар немесе эссе түріндегі сұрақтар сәтсіз болса, кейіннен берілмеген нәрсені қайта тапсыру керек.

71. Тапсырылмаған модуль Annex IV (Part-147) сәйкес мақұлданған, ӘК ТҚК бойынша мамандарды оқытатын сертификатталған АОО немесе АООО курсты өткізетін жағдайларды қоспағанда, тапсырылмаған емтихан күнінен кейінгі 90 күннен кейін (куәлікке біліктілік белгісін енгізуге кандидаттарды қоспағанда) қайта тапсырылады қандай да бір белгілі бір модульде берілмеген затты ескере отырып, онда берілмеген модуль 30 күннен ерте емес қайта тапсырылады.

72. Емтиханды әрбір қайта тапсыру қол жеткізілген балдан асатын нәтижеге қарамастан 75% нәтиже сертификатында жазылуға әкеледі.

73. Үш әрекеттен тестілеуден өтпеген куәлікке біліктілік белгісін енгізуге үміткерлер теориялық емтихандарды қайта тапсыру алдында авиациялық оқу орталығында қайта оқудан өтеді.

74. Модульдік бағдарлама бойынша бастапқы даярлықтан өтіп жатқан куәлікті алуға үміткерлер үшін қайта тапсыру әрекеттерінің саны шектелмейді.

75. Базалық білімге талап етілетін уақыт кезеңі куәлік берілген басқа санаттағы куәліктің бөлігі ретінде өткен модуль бойынша емтиханды қоспағанда, модуль бойынша әрбір жеке емтиханға қолданылады.

76. Қайта тапсыру әрекеттерінің максималды саны үшке тең. Үш әрекеттен тұратын келесі сессия сессиялар арасында бір жыл күткеннен кейін шешіледі.

77. Өтініш беруші АОО-ға соңғы жылдағы талпыныстардың саны мен емтихан тапсыру күндері туралы жазбаша түрде хабарлайды және бұл әрекеттер орын алған ұйымды немесе

авиациялық билікті көрсетеді. ӘК ТҚК бойынша мамандарды оқытатын АОО белгіленген уақыт лимиті шегінде талпыныстар санын тексеруге жауапты.

78. Теориялық білімді бағалауды бастамас бұрын емтихан алушы:

- жұмыс орны мен қажетті техникалық құралдардың дайындығын тексеру;
- бейне және аудио жазу аппаратурасын қосу;
- қажетті тест тапсырмаларының, бақылау парақтарының болуын тексеру;
- емтихан алушыны тестілеу бөлмесінде жұмыс істейтін пайдаланушылар үшін қауіпсіздік нұсқаулығымен таныстыру.

79. Емтихан алушы теориялық дайындықты тексеру тәртібін сипаттайтын Нұсқаулық өткізуі керек. Нұсқаулық мазмұнды болуы керек және кем дегенде келесі ақпаратты қамтуы керек:

- емтихан процесінің бейне және аудио жазбалары туралы ескерту;
- тексеру жүргізілетін заттардың (модульдердің) саны мен атауы;
- тапсырмадағы тест сұрақтарының саны;
- емтихан нысандары мен жауап парақтарын толтыру ережесі;
- тест тапсыруға бөлінген уақыт;
- тестілеуден сәтті өту үшін төменгі шекті деңгей;
- бұзушыны жою тәртібі;
- тестілеуді қайта тапсыру тәртібі, тестілеуді сәтсіз тапсырған жағдайда;
- тестілеу нәтижесімен келіспеген жағдайда апелляция беру тәртібі.

80. Нұсқау кезінде ӘК ТҚК бойынша емтихан алушы үміткерлердің емтихан өткізу рәсіміне қатысты сұрақтарына жауап береді және оларды сабырлы және мұқият жұмыс істеуге шақырады. Егер теориялық білімді бағалауға қатысты түсініксіз сұрақтар болмаса, Нұсқаулық аяқталады. Тестті орындау кезінде нұсқау уақыты кірмейді.

81. Нұсқама өткізілгеннен кейін үміткерлер осы Нұсқаулыққа 6-қосымшаға сәйкес модульдер бойынша емтихан тапсыру жөніндегі нұсқаулықпен танысу және бару ведомосіне қол қояды.

82. Емтихан алушы (бағалаушы) сабырлы, ұқыпты, жылы шырайлы және қысқа болуы керек. Емтихан алушыға тест тапсырмасында жауапты дұрыс таңдауға немесе практикалық дағдыларды бағалау кезінде дұрыс әрекет етуге қатысты сұрақтарға жауап беруге тыйым салынады.

83. Теориялық дайындық емтихан алушысы тексерудің басталу және аяқталу уақытын белгілейді және үміткерлерге тапсырмалар бойынша жұмысты бастауға рұқсат береді.

84. Егер үміткер емтихан алушыға сұрақ қойғысы келсе, ол орнынан тұрмай қолын көтеруі керек. Айта кету керек, емтихан алушы тек емтихан процесіне қатысты сұрақтарға жауап береді.

85. Емтихан алушыға мәселелерді талқылауға немесе түсіндіруге тыйым салынады.

86. Егер емтихан алушы үміткерге жауап беруде байқалса, ол дисквалификацияланады.

87. Емтиханда қандай да бір анықтамалық материалдарды пайдалануға жол берілмейді.

88. Теориялық даярлықты тексеру процесінде тестілеуден топтық өту кезінде емтихан алушыларға өзара сөйлесуге, материалдармен алмасуға, қағаз, электрондық және өзге де жеткізгіштердегі ақпаратты пайдалануға, үй-жайдан шығуға, қабылдау-беру электрондық құрылғыларын (ұялы телефондар мен өзге де электрондық жабдықтар, тестілеу өткізу уақытына ажыратылуға жатады) пайдалануға рұқсат етілмейді.

89. Емтихан алушы осы басшылықтың жоғарыда көрсетілген тармағының талаптарын бұзған жағдайда тестілеу процесін тоқтатуға және емтихан алушының жұмысын жоюға тиіс.

90. Бұл ретте теориялық даярлық емтихан алушы бір жұмыс күні ішінде осы басшылыққа 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша бұзушылық туралы актіні ресімдейді және онымен емтихан алушыны таныстырады және актіні уәкілетті ұйымға жібереді.

91. Бұзушылық туралы акт жасалған үміткерлер бұзушылық жасалған күннен бастап он екі айдан ерте емес қайта тестілеуден өтеді.

92. Қағаз тасымалдағыштағы тестке белгіленген уақыт өткеннен кейін теориялық дайындық емтихан алушысы тексеру және бағалау үшін тест материалдары мен бақылау парақтарын дереу жинайды. Тапсырманы аяқтауға қосымша уақыт берілмейді.

93. Қағаз тасымалдағыштарды қолдана отырып, теориялық дайындықты тексеру аяқталғаннан кейін емтихан алушы тапсырмалары бар барлық парақтар мен бақылау парақтарының болуын тексеруі керек.

94. Тапсырмалары бар парақтардың немесе бақылау парақтарының бір бөлігі болмаған кезде теориялық элементтің емтихан алушысы жұмысты жояды.

95. Жалпы нәтижені көрсете отырып, теориялық даярлықты тексеру нәтижелері үміткерлерге емтихан аяқталған сәттен бастап екі жұмыс күні ішінде беріледі.

96. Модульдік бағдарлама бойынша теориялық білімді бағалау бойынша емтихан алушы осы Нұсқаулыққа 8-қосымшаға сәйкес бағалаудан кейін емтихан нәтижелерінің жиынтық кестесін толтырады.

97. Еңсерілмейтін күш (дүлей құбылыстар, әскери іс-қимылдар және сол сияқтылар) салдарынан, сондай-ақ техникалық ақаулар себебінен тестілеуді жалғастыру мүмкін болмаған жағдайда тестілеу тоқтатыла тұрады.

98. Бұл жағдайда емтихан алушы осы Нұсқаулықтың 4-қосымшасына сәйкес нысан бойынша тестілеу рәсімін тоқтата тұру туралы акт ресімдейді, ал тестілеу басқа уақытқа ауыстырылады.

99. ТҚК бойынша маманның куәлігіне біліктілік белгісін енгізуге үміткерге теориялық даярлықты тексеруден сәтті өткен жағдайда тану сертификаты беріледі және ол практикалық элементтің тағылымдамасына жіберіледі.

100. Сертификатталған АОО-да модульдік бағдарлама бойынша бастапқы даярлықты аяқтағаннан кейін үміткер ӘК ТҚК бойынша маман куәлігін алуға теориялық білімді тестілеуден сәтті өткен жағдайда теориялық емтиханды сәтті тапсырғаны туралы сертификат беріледі (әрбір сәтті игерілген модуль үшін немесе "А", "В1", "В2", "В3" с санаттары бойынша бірыңғай сертификатта емтихан арқылы маман игерген модульдерді көрсету.).

101. Модульдік бағдарлама бойынша өз бетінше даярлаудан кейін кандидат ӘК ТҚК бойынша маман куәлігін алу үшін теориялық білімді тестілеуден сәтті өткен жағдайда, өз бетінше даярлаудан кейін теориялық емтиханды сәтті тапсырғаны туралы сертификат беріледі.

А.7.2 ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдыларды тексеру рәсімі

102. ӘК типіне даярлау бойынша практикалық дағдыларды тексеруді бағалаушы кандидат үміткер біліктілік белгісін енгізуге нақты ӘК типінде жүргізеді.

103. ӘК типіне дайындық бойынша практикалық дағдыларды тексеру нәтижелері бойынша бағалаушы осы Нұсқаулыққа 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша бағалау парағын толтырады.

104. Нысанды толтыру үшін бағалаушы төменде көрсетілген критерийлерді бағалау үшін жеткілікті тапсырманы немесе тапсырмалар санын (5-тен аспайтын) таңдайды. Таңдалған нақты тапсырмалардың саны да, сипаты да әрбір жеке үміткер үшін олардың тиісті тәжірибесіне байланысты ерекшеленеді. Таңдалған міндеттер және техникалық құжаттама тарауының тиісті нөмірі туралы толық ақпарат көрсетілген жерде жазылады. Тапсырмалар таңдалғаннан кейін оларды бағалау келесідей орындалады:

- Орналасуы мен анықтамасы-білім алушы ӘК жүйелерін, жүйенің негізгі тораптары мен компоненттерін және оның қосалқы компоненттерін (егер қолданылса) дұрыс анықтайды және анықтайды және оны бағалаушыға барынша дәлдікпен көрсетеді.

- Түсіндіру-білім алушы ӘК жүйелерін қауіпсіз жұмыс істеу үшін олардың дұрыс конфигурациясы бөлігінде тексеруде жеткілікті білімді көрсетуге, персонал мен жабдыққа зиян келтірмеу үшін қауіпсіздік жөніндегі ескертулердің талаптарын орындауға қабілетті. Содан кейін білім алушы бағалаушыға кез келген қажетті сынақ жабдығын және / немесе арнайы құралды қолдануды қоса алғанда, орындалуы қажет барлық позициялар мен әрекеттер бойынша көрсетілген басқару элементтерінің әсер ету нәтижелерін анықтайды және дұрыс түсіндіреді.

- Ақаулықтарды жою және жою-оқушы қауіпсіз шығу және ақаулықты анықтау талаптарын анықтай отырып, ақаулықты/ақаулықты анықтау үшін тиісті құрал мен техникалық нұсқаулықтарды пайдаланады.

105. Бағалау "өткен" немесе "өтпеген" жазбаларын қолдану арқылы жүзеге асырылады.

106. Егер білім алушы әрбір таңдалған тапсырмаға қатысты критерийлерге жауап берсе, бағалаушы бұл тапсырманы бағалаушының қолымен және мөртабанымен (бар болса) белгілейді.

107. Егер білім алушы таңдалған тапсырмаға қатысты көрсетілген критерийлердің кем дегенде біреуіне жауап бермесе, бағалаушы мөртабанға арналған Жерге "өтпеген" сөзін жазады. Содан кейін, сол күні немесе келесі күні студент бағалаушы таңдаған тағы бір тапсырманы (тапсырмаларды) орындау арқылы қайта бағалаудан өтеді, ол күрделілігі мен техникалық сипаттамалары бойынша бастапқы тапсырмаға тең. Барлық көрсетілген критерийлерді қанағаттандыру үшін бағалауға 5-тен аспайтын міндет пайдаланылады.

108. "Өтті" қорытынды бағасын алу үшін білім алушы бағалаушыдан кем дегенде бір тапсырма бойынша "өтті" белгісін алуы керек. Біріктірілген курс жағдайында (мысалы, B1.1+B2), "өтті" қорытынды бағасын алу үшін білім алушы екі санаттағы бағалаушылардан (B1.1 және B2) кем дегенде бір тапсырма бойынша "өтті" белгісін алуы керек.

109. Егер білім алушының қорытынды бағасының нәтижесі "өтпеген" жағдайда, білім алушы практикалық элементті қайта бағалаудан өтуі мүмкін. Бастапқы бағалауды қоса алғанда, дәйекті әрекеттердің максималды саны үшке тең. Үш әрекеттен тұратын келесі сессия бір жыл өткеннен кейін өткізіледі. Қайта бағалауды күту кезеңі 30 күнге тең және бірінші сәтсіз әрекеттен кейін қажет, содан кейін екінші сәтсіз әрекеттен кейін 60 күн күту кезеңі қажет.

110. Үш әрекеттен бағаланбаған куәлікке біліктілік белгісін енгізуге үміткерлер практикалық дағдыларды қайта бағалау алдында авиациялық оқу орталығында қайта оқытудан өтеді.

111. Өтініш беруші жазбаша түрде хабарлайды және емтиханды қабылдайтын бағалаушыға өткен жылғы талпыныстардың саны мен күндері және дәл осындай талпыныстардың қай жерде болғандығы туралы хабарлайды.

112. Қайта бағалау кезінде тапсырмалар тек бастапқы бағасы сәтсіз болған санат бойынша беріледі (B1.1, B2 және т.б.).

113. Қажетті міндеттерді де, табысты практикалық бағалауды да аяқтағаннан кейін Практикалық оқыту бойынша жазбалардың түпнұсқасын ӘК типіне оқытудың практикалық элементінің нұсқаушысы немесе практикалық оқытуға қойылатын барлық талаптардың орындалуын және осы талаптарға сәйкестігін қамтамасыз етуді тексеру үшін практикалық элементті бағалаушы АОО оқу бөліміне қайтарады. Егер барлық талаптар орындалса, білім алушыға әк типіне оқытудың практикалық элементі бөлігінде әк типіне оқытуды растайтын АОО атынан сертификат беріледі.

114. ӘК типіне емтихан ӘК ТҚК жөніндегі маманның куәлігіне рейтинг енгізу үшін өтініштің алдындағы 3 жыл шегінде талап етілетін практикалық элементті қоса алғанда өткізіледі.

А.7.3 тәжірибелік тағылымдаманы тексеру рәсімі (ОЖТ)

115. ӘК типіне тәжірибелік тағылымдама бойынша тексеру кандидаттың В1.1, В1.2, В1.3 санатындағы маман үшін жаңа әк типіндегі 1-ші арнайы/біліктілік белгісін алу мақсатында ТҚК және РАТ жөніндегі ұйым жағдайында және оның нақты ӘК-дегі мамандары (практикалық тағылымдаманың супервайзерлері мен бағалаушылары) ғана жүргізіледі, В1.4, В2 ӘК ТҚК бойынша маманның куәлігі.

116. А/В1/В2 санаттары бойынша практикалық тағылымдаманы тексеру нәтижелері бойынша бағалаушы осы Нұсқаулыққа 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша бағалау парағын толтырады.

117. Тәжірибелік тағылымдаманы бағалаушы үміткердің тағылымдама журналындағы жазбалардың шынайылығын тағылымдама өткізу қағидаттарына сәйкестігін тексеруге құқылы, атап айтқанда:

1) практикалық тағылымдаманы алу кезінде үміткер талап ететін үлгідегі нақты әуе кемесі пайдаланылғаны. Практикалық тағылымдамадан өту кезінде тренажерлерге рұқсат етілмейді;

2) тағылымдама бағдарламасы әк немесе оның құрамдас бөліктерінде нақты міндеттерді орындауды қамтиды.

Бағалаушының функциясы: үміткердің құзыретін супервайзер жанама түрде негіздеген кезде аяқталған ОЖТ-ге түпкілікті бағалау жүргізу.

Мақсаттары: супервайзердің (супервайзерлердің) есептері және олардан (олардан) кері байланыс негізінде ОЖТ қажетті әртүрлілігі мен санының аяқталуын растау. Жеке оjt тапсырмаларының аяқталуын бағалаушының тікелей бағалауын қажет етпестен тікелей супервайзер (супервайзерлер) растауы жеткілікті.

118. Практикалық тағылымдаманың сапасын анықтау кезінде бағалау қажет, ол кем дегенде келесі тармақтарды қамтиды:

1) білім алушының Қоршаған орта туралы хабардар болуы (қауіпсіздік жөніндегі іс-қимылдар, қауіпсіздік жөніндегі ескертулерді қолдану және қауіпті жағдайлардың алдын алу);

2) жүйелерді интеграциялау (анықтау, сипаттау, түсіндіру, жоспарлау, орындауды қоса алғанда, жүйелердің өзара іс-қимылын түсінуді көрсету);

3) арнайы екпіндерді немесе инновацияларды қажет ететін салаларды білу және түсіну;

4) есептер мен нұсқауларды қолдану (оқу және түсіндіру қабілеті);

5) ӘК құжаттамасы-іздеу және қолдану. Оқушы ұшақтың тиісті құжаттамасын анықтай алады, осы құжаттаманың ішінде шарлай алады, белгіленген процедураларды орындай алады);

6) ӘК ТҚК бойынша іс-қимылдарды орындау және құралды пайдалану;

7) әк қызмет көрсету жағдайында оның жұмысы кезінде білім алушының көзқарасы мен мінез-құлқы.

Орналасуы және анықтамасы-білім алушы ӘК жүйелерін, жүйенің негізгі тораптары мен компоненттерін және оның қосалқы компоненттерін (егер қолданылса) дұрыс анықтайды және анықтайды және оны бағалаушыға барынша дәлдікпен көрсетеді.

Түсіндіру-білім алушы ӘК жүйелерін қауіпсіз жұмыс істеу үшін олардың дұрыс конфигурациясы бөлігінде тексеруде жеткілікті білімді көрсетуге, персонал мен жабдыққа зиян келтірмеу үшін қауіпсіздік бойынша ескертулерді орындауға қабілетті. Содан кейін білім

алушы бағалаушыға қажетті тапсырмаларды аяқтау үшін кез келген қажетті сынақ жабдығын және / немесе арнайы құралды қолдануды қоса алғанда, орындалуы қажет барлық позициялар мен әрекеттер бойынша көрсетілген басқару элементтерінің әсер ету нәтижелерін анықтайды және дұрыс түсіндіреді. ӘК ТҚК бойынша басшылық рәсімдері пайдаланылады.

Ақаулықтарды жою және жою - оқушы қауіпсіз шығу және ақаулықты анықтау талаптарын анықтай отырып, ақаулықты/ақаулықты анықтау үшін тиісті құрал мен техникалық нұсқаулықтарды пайдаланады.

119. Бағалау оjt супервайзерінің түсініктемесі негізінде жүзеге асырылады. Егер оқытуға жіберілген оjt супервайзерінің пікірінше, білім алушы "бағалау-жалпы ескертулер" параграфында көрсетілген өлшемдерге сәйкес келсе, супервайзер ОJT жазбаларында әрбір жеке тапсырмаға қатысты өзінің жеке мөртабанын қояды.

120. Практикалық тағылымдама ӘК ТҚК жөніндегі маманның куәлігіне біліктілік белгісін енгізу үшін өтініштің алдындағы 3 жыл шегінде практикалық тағылымдаманы бағалаудан басталады және аяқталады.

А.8 ТЕСТ ҚҰРАСТЫРУҒА ҚАТЫСТЫ ЕРЕЖЕЛЕР МЕН САЯСАТ

121. Авиация персоналының куәлігін алу үшін тест тапсырмаларын әзірлеуді және оларды жыл сайын жаңартуды уәкілетті ұйымның келісімі бойынша емтихан алушы жүзеге асырады.

122. Тесттер үміткердің біліктілігіне байланысты өзгереді.

123. Тест тапсырмалары келесі талаптарға сай болуы керек:

1) сенімділік:

- тест тапсырмаларының саны олардың тестте қайталануын болдырмау үшін жеткілікті болуы керек;

- тапсырмалардың түсініксіздігі мен түсініксіздігіне жол берілмейді;

- дұрыс жауаптарды кездейсоқ болжауды жою үшін дистракторларды таңдау.

2) жарамдылық (Ережеге немесе ақиқатқа сәйкестік):

- тест тапсырмаларын жасау кезінде мазмұндық жарамдылығын ескеру қажет, яғни тапсырмалардың мазмұны азаматтық авиация саласындағы заңнаманың талаптарына қатаң сәйкес келуі керек және функционалдық жарамдылығы, яғни тапсырмалар ғылыми тілде жасалуы керек, ол пәндегі (модульдегі) мазмұнды сипаттау тілімен дәл сәйкес келуі керек.

3) жалпы түсінік және бірегейлік:

- тест тапсырмасының сипаттамасы қарапайым және түсінікті болуы керек.

4) қарапайымдылық:

- тест тапсырмаларында бірнеше тапсырманың қабаты болмауы керек.

124. Модульдік бағдарлама бойынша алғашқы дайындық шеңберінде бірнеше сұрақтың ішінен дұрыс жауап таңдауы бар сұрақтардың әрқайсысында үш балама жауап бар, олардың тек біреуі дұрыс және үміткерге әр сұраққа 75 секунд мөлшерінде орташа номиналды уақытқа негізделген уақыт беріледі.

125. Модульдік бағдарлама бойынша бастапқы дайындық шеңберінде үміткерлер үшін эссе түріндегі әрбір сұрақ жауапты жазуда дайындықты талап етеді және үміткерге әр сұраққа жауап беру үшін 20 минут беріледі.

126. ӘК ТҚК бойынша маманды қайта даярлау шеңберінде Емтихандар бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдай отырып, сұрақтарды қолдана отырып өткізіледі.

127. Жауаптың дұрыс нұсқасын бірнеше нұсқадан таңдаған сұрақтардың әрқайсысында жауаптың 2 баламалы нұсқасы болуы керек, оның тек біреуі ғана дұрыс және ӘК жөніндегі маманның куәлігіне арнайы белгі енгізуге үміткер үміткерге әр сұраққа 90 секунд есебінен орташа номиналды уақыт ұзақтығына негізделетін әрбір сұраққа уақыт босатылды.

128. Қате балама жауаптар тақырыпты білмейтін кез келген адам үшін баламалы болып көрінеді. Барлық балама жауаптар сұрақпен байланысты және ұқсас сөздікті, грамматикалық құрылымды және бірдей ұзындықты қамтиды. Сандық мәндері бар сұрақтарда қате жауаптар процедуралық қателерге сәйкес келеді, мысалы, дұрыс емес мәнді ҚОЛДАНУ (+- МЕН салыстырғанда) немесе дұрыс емес өлшеу шаралары. Олар кездейсоқ сандар емес.

129. Әрбір сұрақтың оған дайындалған жауап моделі бар, ол сонымен қатар басқа бөлімдерге сәйкес келетін кез-келген балама жауаптарды білуді қамтиды.

130. Жауап моделі негізгі тармақтар деп аталатын маңызды тармақтар тізіміне бөлінеді.

131. А, В1, В2 және В3 санаттарының (кіші санаттарының) авиациялық персоналының куәлігін алу мақсатында бастапқы даярлау аяқталғаннан кейін білім алушы сәйкес келуі тиіс базалық білім (индикаторлар) білім деңгейлерімен белгіленеді (1, 2 немесе 3).

1) 1 деңгей-оқу пәнінің негізгі элементтерімен танысу, бұл ретте кандидат:

- оқу пәнінің негізгі элементтерімен таныстым;

- жалпы сөздер мен мысалдарды қолдана отырып, оқу пәніне қарапайым сипаттама бере алады;

- оқу пәніне тән терминдерді қолдануға қабілетті.

2) 2-деңгей-оқу пәнінің теориялық және практикалық аспектілері бойынша жалпы білім және осы білімді қолдану қабілеті, бұл ретте кандидат қабілетті болуы тиіс:

- оқу пәнінің теориялық негіздерін түсіну;

- мысалдар келтіруді қажет ететін қолданылатын оқу пәнінің жалпы сипаттамасын беру;

- оқу пәнін сипаттау кезінде оларды физикалық заңдармен байланыстыра отырып, математикалық формулаларды қолдану;

- оқу пәнін сипаттау кезінде эскиздерді, сызбалар мен сызбаларды оқып, түсіну;

- егжей-тегжейлі процедураларды қолдана отырып, өз біліміңізді іс жүзінде қолданыңыз.

3) 3-деңгей-оқу пәнінің теориялық және практикалық аспектілері туралы терең білім және білімнің жекелеген элементтерін логикалық және жан-жақты түрде біріктіру және қолдану қабілеті, бұл ретте кандидат:

- оқу пәнінің теориясын және басқа оқу пәндерімен байланысын білу;

- теориялық негіздер мен сипаттамалық мысалдарды қолдана отырып, оқу пәнін егжей-тегжейлі сипаттай алады;

- оқу пәніне қатысты математикалық формулаларды түсінуге және қолдануға қабілетті;

- оқу пәнін сипаттайтын эскиздерді, қарапайым сызбалар мен сызбаларды оқуға, түсінуге және дайындауға қабілетті;

- өндірушінің нұсқауларын қолдана отырып, өз білімін іс жүзінде қолдана алады;

- әр түрлі көздерден және өлшеу шараларынан алынған өз іс-әрекеттерінің нәтижелерін түсінуге және қажет болған жағдайда өз іс-әрекеттерін түзетуге қабілетті.

132. ӘК типіне қайта даярлау кезінде білім деңгейлерін (1, 2 немесе 3), сондай-ақ А санаты механикінің міндеттерін орындауда оқыту кезінде теориялық бөлімді айқындау кезінде мынадай жіктемелер пайдаланылады:

1) 1-деңгей-ӘК ТҚК (АММ)/ұшуға жарамдылығын қолдау жөніндегі нұсқаулықтар бойынша басшылық жүйелерінің сипаттау секциясында айқындалғандай ӘК конструкциясына, жүйелеріне және күштік қондырғысына қысқаша шолу, бұл ретте кандидат:

- стандартты терминдерді қолдана отырып, жалпы объектіге (тақырыпқа) қарапайым сипаттама беру және ӘК конструкциясына, оның жүйелері мен электр станциясына қатысты сақтық шараларын анықтау;

- әк конструкциясы, оның жүйелері мен электр станциясы үшін маңызды ӘК нұсқаулықтарын, ӘК ТҚ орындау технологияларын тізімдеу;

- әк аса маңызды жүйелерінің жалпы орналасуына анықтама беру;

- электр станциясының жалпы орналасуы мен сипаттамаларына анықтама беру;

- ӘК-де қолданылатын арнайы құрал мен сынақ жабдықтарын тізімдеу.

2) 2-деңгей-орналасқан жері мен мақсатын, қызмет көрсетуді, шамалы ақаулар мен ақауларды іздеуді қоса алғанда, ӘК басқарудың, индикаторлардың, негізгі компоненттердің базалық жүйелік шолуы. Пәннің (тақырыптың) теориялық және практикалық аспектілері туралы жалпы білім, үміткер қабілетті болуы керек:

- теориялық негіздерді түсіну, алған білімдерін егжей-тегжейлі процедураларды қолдана отырып практикада қолдану;

- ӘК-де немесе әк жанында, күштік қондырғы мен жүйелерде жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік үшін сақтық шараларын сақтауды қамтамасыз ету;

- жүйелер мен ӘК-ге қол жеткізуді қамтамасыз ету, электр қуатын және оның көздерін беру үшін толық сипаттама бере білу;

- принципті компоненттердің орналасуын анықтау;

- терминология мен номенклатураны қоса алғанда, әрбір ірі жүйенің жұмыс істеуін сипаттау;
 - отын, электр станциялары, гидравлика, шасси, сумен жабдықтау/қалдықтарды жою және оттегі сияқты жүйелер үшін ӘК сервистік қызмет көрсетумен байланысты рәсімдерді орындау;
 - экипаждардың есептерін және борттық бас тарту туралы ақпараттандыру жүйесін (кішігірім ақаулар мен ақауларды іздеуді орындай отырып) пайдалану қабілетін көрсету және ӘК-нің ұшу жарамдылығын mel/CDL бойынша анықтау;
 - ұшуға жарамдылығын сақтау жөніндегі нұсқаулықтарды, ӘК ТҚ жөніндегі нұсқаулықтарды, қосалқы бөлшектердің иллюстрацияланған каталогын пайдалана отырып, тиісті құжаттаманы пайдалану, түсіндіру және қолдану қабілетін көрсету.
- 3) 3-деңгей-әк ТҚК бойынша басшылық деңгейінде компоненттерді егжей-тегжейлі сипаттау, пайдалану, орналастыру, бөлшектеу / орнату рәсімдері және кіріктірілген бақылау және істен шығу мен ақаулықты іздеу рәсімдері, бұл ретте кандидат:
- ӘК жүйелері мен конструкциялары туралы теориялық білімдерін және олардың басқа жүйелермен өзара әрекеттесуін көрсету, теориялық негіздер мен нақты мысалдарды қолдана отырып, объектінің егжей-тегжейлі сипаттамасын беру және әртүрлі өлшеу көздері мен құралдарынан алынған нәтижелерді түсіндіру және қажет болған жағдайда түзету әрекеттерін қолдану;
 - ӘК ТҚК жөніндегі нұсқаулықта айқындалғандай жүйелерді, күштік қондырғыларды және функционалдық тексерулерді тексеруді орындау;
 - құрылымды жөндеу жөніндегі нұсқаулықты, ақаулар мен ақауларды іздеу жөніндегі нұсқаулықты қоса алғанда, тиісті құжаттаманы пайдалануды көрсету, түсіндіру және қолдану;
 - әк ТҚК бойынша басшылық деңгейінде бас тартуды диагностикалауға және жоюға қатысты шешімдер қабылдау мақсатында ақпаратты салыстыра білу;
 - ӘК-нің осы түріне сәйкес келетін компоненттерді ауыстыру процедураларын сипаттаңыз.

133. Әр модульге арналған сұрақтар саны:

1) 1 Модуль-Математика:

А санаты: бірнеше және эссе жоқ жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 16 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 20 минут;

В1 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 32 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 40 минут;

В2 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 32 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 40 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 32 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 40 минут.

2) Модуль 2-Физика:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 32 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 40 минут;

В1 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 52 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 65 минут;

В2 санаты: бірнеше сұрақтан дұрыс жауап таңдаумен 52 сұрақ, эссе жоқ. Рұқсат етілген уақыт 65 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 32 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт-35 минут.

3) Модуль 3 - Электротехника негіздері:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут;

В1 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 52 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 65 минут;

В2 санаты: бірнеше сұрақтан дұрыс жауап таңдаумен 52 сұрақ, эссе жоқ. Рұқсат етілген уақыт 65 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 24 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт-30 минут.

4) Модуль 4 - электроника негіздері:

В1 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут;

В2 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 40 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 50 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 8 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт-10 минут.

5) Модуль 5-Сандық техника/электроника аспаптары жүйесі:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 16 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 20 минут;

В1.1 және В1. 3 санаттары: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 40 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 50 минут;

В1.2 және В1. 4 санаттары: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут;

В2 санаты: 72 сұрақ, эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдау. Рұқсат етілген уақыт 90 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 16 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 20 минут.

6) Модуль 6-материалдар мен бөлшектер:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 52 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 65 минут;

В1 санаты: 72 сұрақ, эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдау. Рұқсат етілген уақыт 90 минут;

В2 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 60 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 75 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 60 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 75 минут.

7) модуль 7А -техникалық қызмет көрсету практикасы:

А санаты: бірнеше және 2 эсседен дұрыс жауап таңдауы бар 72 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 90 минут және 40 минут;

В1 санаты: бірнеше және 2 эсседен дұрыс жауап таңдауы бар 80 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 100 минут плюс 40 минут;

В2 санаты: бірнеше және 2 эсседен дұрыс жауап таңдауы бар 60 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 75 минут және 40 минут.

8) Модуль 7В-техникалық қызмет көрсету практикасы:

В3 санаты: бірнеше және 2 эсседен дұрыс жауап таңдауы бар 60 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 75 минут және 40 минут.

9) Модуль 8 -базалық аэродинамика:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут;

В1 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут;

В2 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут.

10) Модуль 9А - ӘК техникалық қызмет көрсетуге қатысты адамның мүмкіндіктері (А, В1, В2 санаттары үшін):

А санаты: бірнеше сұрақтан дұрыс жауап таңдаумен 20 сұрақ және 1 эссе. Рұқсат етілген уақыт 25 минут және 20 минут;

В1 санаты: бірнеше және 1 қолжазбадан дұрыс жауап таңдауы бар 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут және 20 минут;

В2 санаты: бірнеше және 1 эсседен дұрыс жауап таңдауы бар 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут және 20 минут.

11) Модуль 9В -ӘК техникалық қызмет көрсетуге қатысты адамның мүмкіндіктері (В3 санаты үшін):

В3 санаты: бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 16 сұрақ және 1 эссе. Рұқсат етілген уақыт 20 минут және 20 минут.

12) модуль 10RK -қазақстандық және халықаралық авиациялық заңнама:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 32 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 40 минут және 20 минут;

В1 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 40 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 50 минут және 20 минут;

В2 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 40 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 50 минут және 20 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 32 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 40 минут және 20 минут.

13) Модулі 11А -газ турбиналы қозғалтқыштары бар ұшақтар-аэродинамика, құрылым және жүйелер:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 108 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 135 минут;

В1 санаты: эссе жоқ, бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 140 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт-175 минут.

14) Модуль 11В - поршенді қозғалтқыштары бар ұшақтар-аэродинамика, құрылым және жүйелер (А2 және В1.2 санаттары үшін):

А санаты: 72 сұрақ, эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдау. Рұқсат етілген уақыт 90 минут;

В1 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 100 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт-125 минут.

15) Модуль 11С -поршенді қозғалтқыштары бар ұшақтар-аэродинамика, құрылым және жүйелер (В3 санаты үшін):

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдайтын 60 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 75 минут.

16) Модуль 12 - тікұшақтар-аэродинамика, құрылым және жүйелер:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 100 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 125 минут;

В1 санаты: 128 сұрақ, эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдау. Рұқсат етілген уақыт-160 минут.

17) Модуль 13-әуе кемелері-аэродинамика, құрылым және жүйелер:

В2 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 180 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 225 минут. Сұрақтар мен рұқсат етілген уақытты қажет болған жағдайда екі емтиханға бөлуге болады.

18) Модуль 14 - қуатты қондырғы:

В2 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 24 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт-30 минут.

19) Модуль 15 -газ турбиналы қозғалтқыш:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 60 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 75 минут;

В1 санаты: 92 сұрақ, эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдау. Рұқсат етілген уақыт-115 минут.

20) Модуль 16-поршенді қозғалтқыш:

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 52 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 65 минут;

В1 санаты: 72 сұрақ, эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдау. Рұқсат етілген уақыт 90 минут;

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 68 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 80 минут.

21) модуль 17А - әуе винті (А және В1 санаттары үшін):

А санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 20 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 25 минут;

В1 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 32 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт 40 минут.

22) модуль 17В - әуе винті (В3 санаты үшін):

В3 санаты: эссе жоқ бірнеше жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаумен 28 сұрақ. Рұқсат етілген уақыт-30 минут.

134. ӘК ТҚК бойынша маманның куәлігіне біліктілік белгісін енгізуге үміткерлерді тексеруге арналған сұрақтардың саны оқытудың бір сағатына кемінде бір сұраққа сәйкес келеді. Әр бөлімге арналған сұрақтар саны мен деңгейі пропорционалды:

- осы бөлімде және оқу деңгейінде оқытуға жұмсалған нақты оқу сағаттары;
- курстың оқу жоспарында көрсетілгендей оқу мақсаттары.

135. Уәкілетті ұйым курсты мақұлдау кезінде сұрақтардың саны мен деңгейін бағалайды.

А.9 ТЕОРИЯЛЫҚ ЕМТИХАН НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ ЕСЕПТІЛІКТІҢ ТӘРТІБІ, НЫСАНДАРЫ МЕН ТҮРЛЕРІ

136. Теориялық емтиханды өткізуді емтихан алушы құжаттайды және теориялық емтихандарды өткізуді есепке алудың арнайы нысанына енгізеді. Осы нысанда мынадай деректер жазылады:

- 1) кандидаттың ТАӘ және қолы;
- 2) кандидаттың туған күні;
- 3) кандидаттың туған жері;
- 4) тексеру мақсаты;
- 5) тексеру жүргізілген күн;
- 6) емтихан алушының ТАӘ және қолы.

137. Теориялық даярлықты тексеру нәтижелері кандидаттың жауап парағында белгіленеді, емтихан алушы кандидаттарды тексеру нәтижесі туралы хабардар етеді.

138. Теориялық емтихан өткізуді есепке алу нысаны мен жауап парақтары кандидаттардың жеке істеріне тігіледі және АОО-ға мұрағаттық сақтауға беріледі.

139. Қағаз жеткізгіштердегі тапсырмалар сақтауды талап етпейді және жойылуға жатады.

140. Теориялық емтихандарға қатысты барлық қағаз материалдар мен компьютерлік жазбалар (өтініштер, хаттамалар, тестілеу нәтижелері) теориялық емтихан күнінен бастап кемінде 2 (екі) жыл АОО жауапты емтихан алушының кабинетінде белгіленген сейфте сақталады.

141. Теориялық емтихандарға қатысты барлық компьютерлік жазбалар, құжаттардың сканерлері, сұрақтар базалары АУЦ жауапты емтихан алушының компьютерінде парольмен қорғалған қоймада сақталуы тиіс.

А.10 АПЕЛЛЯЦИЯЛАРДЫ БЕРУ ЖӘНЕ ҚАРАУ ТӘРТІБІ

142. Теориялық не практикалық біліктілік емтиханының нәтижесімен келіспейтін Кандидат бағалау нәтижелерін алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде осы басшылыққа 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша шағымдану себебін негіздей отырып, уәкілетті ұйымға бағалау нәтижелеріне шағымдану туралы апелляциялық өтініш береді.

143. Егер шағым емтихан сұрағының дұрыстығына қатысты болса, онда үміткер өзі шағымданатын нақты емтихан сұрағын көрсетеді.

144. Емтихан сұрақтарының барлық көлеміне шағым беруге жол берілмейді және қабылданбауға жатады.

145. Апелляцияны қарау жөніндегі іс-шараларды өткізу үшін Уәкілетті ұйым қажет болған жағдайда емтихан алушыдан емтихан материалын (жауаптары бар тест сұрақтары, егер бар болса, бейне және аудиожазбалар, емтихан) сұратады.

146. Апелляциялық өтініш уәкілетті ұйымның біліктілік комиссиясының отырысында өтініш уәкілетті ұйымда тіркелген күннен бастап жиырма екі жұмыс күні ішінде қаралады.

147. Біліктілік комиссиясының хаттамалық шешімінің көшірмесі өтініш берушіге ол қаралғаннан кейін беріледі.

А.11 ТЕСТ ТАПСЫРМАЛАРЫ МЕН ЖАТТЫҒУЛАРДЫ ҚОРҒАУ ҮШІН ҚАБЫЛДАНАТЫН ШАРАЛАР

148. Тест тапсырмаларын әзірлеуді және оларды жыл сайын жаңартуды уәкілетті ұйымның келісімі бойынша тағайындалған емтихан алушылар жүзеге асырады.

149. Тестілеуді өткізетін жауапты емтихан алушылар бөгде адамдардың оларға қол жеткізуіне жол бермеу үшін тест тапсырмаларының тиісті сақталуын қамтамасыз етуге міндетті.

150. Кандидаттарды тест тапсырмаларымен таратуға және таныстыруға тыйым салынады.

151. Кез келген жария ақпарат көздерінде, кандидаттардан немесе бөгде ұйымдардан кез келген ақпарат тасығыштарда тест тапсырмалары анықталған кезде олар жарамсыз деп есептеледі, одан әрі тестілеу процесінен алынады, ал оларды жариялау фактісі бойынша қызметтік тергеу жүргізіледі.

А.12 МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ

152. Емтихан алушы және (немесе) бағалаушы теориялық тексеру, практикалық элементті тексеру немесе теориялық дайындық кезінде нұсқаушы (супервайзер) болған кандидаттың практикалық тағылымдамасын немесе емтиханның (бағалаудың) алдындағы кезеңдегі практикалық тағылымдаманы бағалауды жүргізе алмайды.

153. Теориялық даярлықты немесе біліктілік емтиханын тексеру процесінде емтихан алушының және (немесе) бағалаушының әрекеттеріне араласуға және одан бағаланатын кандидатқа қатысты қабылданған шешімді өзгертуді талап етуге тыйым салынады.

154. Емтихан алушының емтихан өткізу функциясын орындауға байланысты жеке немесе кәсіби мүдделер қақтығысы болмауы тиіс.

А.13 ӘК ТҚК БОЙЫНША ЕМТИХАН АЛУШЫ МЕН БАҒАЛАУШЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІН ҚАДАҒАЛАУ ЖӘНЕ ТЕКСЕРУ

155. Емтихан алушы мен теориялық және практикалық дайындықты бағалаушының қызметін бақылауды және қадағалауды уәкілетті ұйым жоспарлы және жоспардан тыс инспекциялық тексерулер жүргізу арқылы жүзеге асырады.

156. Әрбір емтихан алушы мен бағалаушы үш жылда бір реттен сиретпей № 362, 517, 763, 764 бұйрықтарға және осы басшылыққа сәйкестігіне тексерілуге тиіс.

157. Емтихан алушы мен бағалаушыны тексеру осы Басшылықтың 1-қосымшасына және 2-қосымшасына сәйкес уәкілетті ұйымның лауазымды адамы ресімдейтін тексеру парағына сәйкес жүзеге асырылады.

158. Емтихан қызметін тексеру нәтижелері бойынша толтырылған тексеру парағын қоса бере отырып, тексеру актісі ресімделеді.

РАЗДЕЛ В

В.1 ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящее руководство для экзаменаторов и оценщиков, имеющих право определять уровень квалификации персонала по ТО ВС (далее – Руководство) разработано в соответствии с требованиями Закона Республики Казахстан «Об использовании воздушного пространства Республики Казахстан и деятельности авиации», Квалификационными требованиями, предъявляемыми к физическим лицам, имеющим право определять уровень квалификации авиационного персонала, утвержденными приказом Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 28 сентября 2013 года № 763 (далее – Приказ № 763), Квалификационными требованиями к лицу для получения свидетельства авиационного персонала, утверждёнными Приказом Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 13 июня 2011 года № 362 (далее – Приказ № 362), Правилами выдачи и продления срока действия свидетельств авиационного персонала, утвержденными Приказом Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 26 сентября 2013 года № 750, Типовыми программами профессиональной подготовки авиационного персонала, участвующего в обеспечении безопасности полётов, утверждёнными приказом Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 28 сентября 2013 года № 764 (далее – Приказ № 764), Правилами определения уровня квалификации авиационного персонала, утвержденными приказом и.о. Министра по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 31 июля 2017 года № 517 (далее – Приказ № 517), требованиями стандартов и рекомендуемой практики Международной организации гражданской авиации (далее - ИКАО) и регламентирует порядок определения уровня квалификации персонала по ТО ВС.

В.2 ПРИНЯТЫЕ В РУКОВОДСТВЕ СОКРАЩЕНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

1) авиационный персонал – физические лица, имеющие специальную и (или) профессиональную подготовку, осуществляющие деятельность по выполнению и обеспечению полётов воздушных судов, воздушных перевозок и авиационных работ, техническому обслуживанию и ремонту воздушных судов, организации и обслуживанию воздушного движения, управлению воздушным движением;

2) авиационный учебный центр (АУЦ) – юридическое лицо, осуществляющее подготовку, переподготовку и поддержание профессионального уровня авиационного персонала;

3) возможности человека – способности человека и пределы его возможностей, влияющие на безопасность и эффективность авиационной деятельности;

4) инструктор – лицо, осуществляющее непосредственную деятельность по профессиональной подготовке, либо переподготовке и тестирование навыков авиационного персонала в соответствии со своей квалификацией;

5) инструктивные указания по оценке (использованию объективных данных) – инструкции, содержащие подробную информацию (например, допустимые пределы) в виде объективных данных, которые экзаменатор использует для определения того, отвечает ли кандидат требованиям квалификационного стандарта;

6) компетентность – измерение возможностей человека, используемое для достоверного прогнозирования успешного выполнения конкретной работы. Компетентность проявляется и наблюдается через действия, которые мобилизуют соответствующие знания, навыки и установки на осуществление деятельности или выполнение задач при определенных условиях;

7) кандидат – специалист, претендующий на получение свидетельства авиационного персонала и (или) квалификационной отметки;

8) квалификация – сочетание умений, знаний и установок, требуемых для выполнения задачи на предписанном уровне;

9) квалификационная отметка – запись, сделанная в свидетельстве или имеющая к нему отношение и являющаяся его частью, в которой указываются особые условия, права или ограничения, относящиеся к этому свидетельству;

10) квалификационный экзамен – процедура оценки теоретических знаний и проверки практических навыков авиационного персонала, проводимая в целях определения или подтверждения уровня их квалификации и допуска к самостоятельной профессиональной деятельности;

11) контроль факторов угрозы – процесс обнаружения угроз и реагирования на них с помощью контрмер, которые уменьшают или устраняют вероятность ошибок или нежелательных состояний;

12) контроль ошибок – процесс обнаружения ошибок и реагирования на них с помощью контрмер, которые уменьшают или устраняют последствия ошибок;

13) продление – административное действие, предпринятое после того, как срок действия допуска или разрешения истёк, продлевающее срок действия прав, предоставляемых допуском или разрешением на дальнейший срок, в случае выполнения чётко оговоренных требований;

14) свидетельство авиационного персонала – документ, подтверждающий квалификацию и полномочия авиационного персонала;

15) специальная отметка – дополнительная запись, сделанная в свидетельстве, в которой указываются особые условия, права или ограничения, включая отметку об уровне владения языком, и другая информация, относящиеся к этому свидетельству;

16) специалист – физическое лицо, имеющее профессиональную и/или специальную подготовку в сфере гражданской авиации;

17) уполномоченный орган в сфере гражданской авиации (далее – уполномоченный орган) – центральный исполнительный орган, осуществляющий руководство в области использования воздушного пространства Республики Казахстан и деятельности гражданской и экспериментальной авиации;

18) уполномоченная организация в сфере гражданской авиации (далее – уполномоченная организация) – акционерное общество со стопроцентным участием государства в уставном капитале, осуществляющее деятельность, направленную на обеспечение устойчивого развития отрасли гражданской авиации Республики Казахстан, безопасности полетов и авиационной безопасности;

19) техническое обслуживание ВС (далее – ТО ВС) – проведение работ на воздушном судне, двигателе, воздушном винте или относящейся к ним части, необходимых для поддержания летной годности воздушного судна, двигателя, воздушного винта или относящейся к ним части, включая контрольно-восстановительные работы, проверки, замены, устранение дефектов, выполняемые как в отдельности, так и в сочетании, а также практическое осуществление модификации или ремонта.

20) экзаменатор – физическое лицо, обладающее соответствующей квалификацией, назначенное уполномоченной организацией и уполномоченное проводить оценку теоретических знаний персонала по ТО ВС с целью выдачи или продления свидетельства персонала по ТО ВС, внесения и (или) продления квалификационных и (или) специальных отметок;

21) оценщик - физическое лицо, обладающее соответствующей квалификацией, назначенное уполномоченной организацией и уполномоченное проводить проверку практических навыков персонала по ТО ВС с целью внесения квалификационных и (или) специальных отметок;

22) экзаменатор уполномоченной организации – авиационный инспектор уполномоченной организации, осуществляющий контроль за деятельностью физических лиц, определяющих уровень квалификации авиационного персонала, назначенных уполномоченной организацией.

В.3 КВАЛИФИКАЦИОННЫЕ ТРЕБОВАНИЯ К ЭКЗАМЕНАТОРУ И ОЦЕНЩИКУ ПО ТО ВС

2. Порядок назначения экзаменатора и оценщика, определяющего уровень квалификации специалиста по ТО ВС, регламентирован положениями Приказа № 517 и Процедурой назначения и продления полномочий экзаменаторов (оценщиков).

3. К кандидату на получение квалификации экзаменатора и (или) оценщика персонала по ТО ВС, осуществляющего проверку кандидатов на получение свидетельства авиационного персонала, а также кандидатов на внесение квалификационных и (или) специальных отметок в свидетельство специалиста по ТО ВС, предъявляются общие квалификационные требования согласно Приказу № 362 и Приказу № 763.

4. Кандидату на получение квалификации экзаменатора и (или) оценщика персонала по ТО ВС предъявляются следующие общие квалификационные требования:

1) знание инструктивного материала, регламентирующие порядок и процедуры определения уровня квалификации авиационного персонала, умение применять и толковать их;

2) наличие опыта работы в области обучения и проведения оценки практических навыков;

3) наличие практического опыта работы по профилю оцениваемой деятельности;

4) наличие соответствующей профессиональной подготовки в качестве экзаменатора и (или) оценщика;

5) знание процедур проведения квалификационной оценки, включая:

-сбор объективных данных;

-оценка объективных данных;

-представление отчета о принятой оценке.

6) знание системы выдачи свидетельств авиационному персоналу;

7) отсутствие личного или профессионального конфликта интересов в связи с выполнением функции проведения экзаменов;

8) обладание высокими моральными качествами.

5. Экзаменатор и оценщик демонстрирует уровень теоретических и практических знаний в следующих областях:

1) нормативных правовых актов Республики Казахстан в области гражданской авиации, соответствующих сфере деятельности экзаменатора (оценщика);

2) нормативных документов международных организаций в области гражданской авиации, связанных с особенностями сферы деятельности и инструктивный материал по отношению к обязанностям экзаменаторов (оценщиков);

3) возможности и ограничения человека, включая факторы угроз и ошибок соответствующей сферы деятельности;

4) принципов установления рабочих взаимоотношений с лицом, в отношении которого осуществляется проверка знаний, умений и навыков;

5) принципов и методов проведения оценивания, выставления адекватной оценки и установления соответствия знаний, навыков и умений кандидатов, включая обоснованное принятие решения по оценке, предоставление оцениваемому физическому лицу конструктивной информации о результатах оценки;

6) ведения документации, включая обеспечение достоверности и надежности собранных данных, регистрацию документов, мероприятия по защите персональных данных, экзаменуемых в отношении проводимых проверок и результатов;

7) инструктаж, проведение проверки уровня знаний, навыков и умений кандидата в экзаменаторы (оценщика);

8) демонстрацию организации и подготовку к проведению экзамена под руководством экзаменатора (оценщика) соответствующей категории и профиля деятельности;

9) опрос и оценивание экзаменуемого, документирование процедур проверки.

6. Определяются следующие назначения экзаменатора и оценщика по ТО ВС:

1) экзаменатор по оценке теоретических знаний по модульной программе;

2) экзаменатор по оценке теоретических знаний по подготовке на тип ВС;

3) оценщик по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС;

4) оценщик практической стажировки (ОЖТ);

5) экзаменатор по ТО ВС в легкой и сверхлегкой авиации.

7. Кандидат на получение квалификации экзаменатора и (или) оценщика имеющего право оценивать и определять уровень квалификации специалистов по ТО ВС, подтверждает успешное прохождение следующих курсов:

1) «Возможности человека, применительно к техническому обслуживанию ВС» в объеме модуля 9А или 9В «Типовых программ профессиональной подготовки авиационного персонала, участвующего в обеспечении безопасности полетов» либо «Human Factors Course» модуля 9А или 9В в обучающей организации, одобренной по Part-147;

2) авиационное законодательство в объеме модуля 10RK «Типовой программы профессиональной подготовки авиационного персонала, участвующего в обеспечении безопасности полетов»;

3) «Обучение преподавателей» (Train the Trainers Course), или «Профессиональное обучение для инструкторов» (Professional Training of Instructors);

4) курс экзаменатора (Assessor Training Course).

8. Кандидат на получение квалификации экзаменатора по оценке теоретических знаний по модульной программе следует:

1) знать предмет (модуль, раздел) курса первоначальной подготовки, по которому он/она будет проводить оценку теоретических знаний;

2) знать программу модуля, темы, уровни изучения и вопросов в предмете (модуле, разделе);

3) уметь выбрать информацию из заполненных анкет и выставить оценку;

4) уметь оценить и проанализировать ответы студентов и обеспечить обратную связь к инструктору/менеджеру обучения по результатам экзамена или процесса.

9. Кандидат на получение квалификации экзаменатора по оценке теоретических знаний по подготовке на тип ВС следует:

1) знать предмет курса по типу ВС (теоретический элемент + практический элемент), по которому он/она будет проводить оценку теоретических знаний;

2) знать программу курса, темы, уровни изучения и вопросов в предмете (модуле, разделе);

3) уметь выбрать информацию из заполненных анкет и выставить оценку;

4) уметь оценить и проанализировать ответы студентов и обеспечить обратную связь к инструктору/менеджеру обучения по результатам экзамена или процесса.

10. Кандидат на получение квалификации оценщика по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС и (или) практической стажировки (ОЖТ) соответствует следующим квалификационным требованиям:

1) наличие действующего свидетельства специалиста по ТО ВС в соответствующей категории (В1 или В2).

2) наличие квалификационной отметки (рейтинга), равнозначного квалификационной отметке, на которую претендует специалист по ТО ВС;

3) наличие сертификата допуска к эксплуатации ВС, выданного организацией по техническому обслуживанию и ремонту авиационной техники (далее – ТО и РАТ).

11. Кандидат на получение квалификации экзаменатора имеющего право определять уровень квалификации специалиста по ТО легких и сверхлегких воздушных судов соответствует следующим квалификационным требованиям:

- 1) знать систему выдачи свидетельств авиационному персоналу;
- 2) знать политику и инструктивный материал, регламентирующие порядок и процедуры определения уровня квалификации авиационного персонала, уметь применять и толковать их;
- 3) быть действующим специалистом-практиком в области технического обслуживания и ремонта ВС;
- 4) уметь применять стандарты безопасности полетов и техническому обслуживанию ВС;
- 5) обладать квалификационными отметками (рейтингами), как минимум равнозначными свидетельствам и квалификационным отметкам специалистов по ТО ВС, которому он уполномочен проводить оценку профессиональных знаний, навыков и умений;
- 6) иметь специальную подготовку в качестве экзаменатора/оценщика;
- 7) знать процедуру проведения квалификационной оценки, включая:
 - сбор объективных данных;
 - оценка объективных данных;
 - представление отчета о принятой оценке.

12. Экзаменатору по оценке теоретических знаний, осуществляющему тестирование теоретических знаний на базе АУЦ, не требуется наличие действующего свидетельства, квалификационных отметок и медицинского сертификата.

13. Для продления срока действия полномочий экзаменатора по оценке теоретических знаний по модульной программе и экзаменатора по оценке теоретических знаний по подготовке на тип ВС предъявляются следующие требования:

- 1) наличие документов, подтверждающих прохождение курсов поддержания профессионального уровня такие как:
 - курсы экзаменатора/оценщика для персонала по ТО ВС (Assessor training course);
 - возможности человека, применительно к техническому обслуживанию ВС – поддержание профессионального уровня (Human Factors Continuation Training);
 - Казахстанское и международное авиационное законодательство («Kazakhstan and International Aviation Legislation Continuation Training»).

14. Для продления срока действия полномочий оценщика по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС и (или) практической стажировки (ОЖТ) предъявляются следующие требования:

- 1) наличие документов, подтверждающих прохождение курсов поддержания профессионального уровня такие как:
 - курсы экзаменатора/оценщика для персонала по ТО ВС (Assessor training course);
 - возможности человека, применительно к техническому обслуживанию ВС – поддержание профессионального уровня («Human Factors Continuation Training»);
 - Казахстанское и международное авиационное законодательство («Kazakhstan and International Aviation Legislation Continuation Training»).
- 2) наличие свидетельства специалиста по ТО ВС и приложения к нему (приложение XV);
- 3) наличие действующего сертификата допуска к эксплуатации ВС (Company authorization certificate, SAC).

В.4 ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЭКЗАМЕНАТОРА И ОЦЕНЩИКА ПО ТО ВС

В.4.1 Организационные аспекты деятельности экзаменатора по оценке теоретических знаний

15. Экзаменатор по оценке теоретических знаний осуществляет свою деятельность, согласно плану проведения квалификационных экзаменов который разрабатывается ответственными лицами АУЦ (тренинг менеджером, главным экзаменатором).

16. План как минимум должен содержать следующую информацию:

- ФИО экзаменатора;
- дата и место проведения проверки;
- вид проверки (теоретическая подготовка или практические навыки).

17. Формой морального и материального стимулирования является оплата труда экзаменатора по оценке теоретических знаний, устанавливаемая организацией, где он/она работает, согласно трудовому законодательству Республики Казахстан.

18. Тренинг менеджер АУЦ либо главный экзаменатор АУЦ отвечает за:

- организацию рабочего времени, определенного для выполнения экзаменатором своих функций и исключают его деятельность одновременно с выполнением иных задач;
- своевременное поддержание профессионального уровня экзаменаторов теоретического элемента;
- хранение материалов, связанных с проведением теоретических экзаменов;
- контроль за соблюдением экзаменаторами правил трудового распорядка, согласно действующему трудовому законодательству Республики Казахстан.
- планирование проведения экзаменов экзаменаторами;
- контроль за актуальностью тестовых вопросов;
- сохранность и защищенность тестовых заданий;
- ведение установленной документации;
- хранение материалов, связанных с проведением квалификационных экзаменов;
- соблюдение правил трудового распорядка, правил техники безопасности и противопожарной безопасности.

19. Экзаменатор при осуществлении своей деятельности отвечает за:

- разработку и обновление тестовых заданий (банка тестовых вопросов);
- организацию и проведение квалификационного экзамена по оценке теоретических знаний кандидатов;
- определение готовности экзаменуемого перед теоретическим экзаменом путем проверки документов, подтверждающих завершение всех этапов подготовки;
- сохранность и защищенность тестовых заданий;
- ведение установленной документации;
- хранение материалов, связанных с проведением квалификационных экзаменов;
- соблюдение правил трудового распорядка, правил техники безопасности и противопожарной безопасности.

20. Профессиональная подготовка экзаменатора по оценке теоретических знаний по модульной программе реализуется в виде первоначальной подготовки по определенной категории (категория А/В1/В2/В3) со сдачей соответствующих экзаменов.

21. Профессиональная подготовка экзаменатора по оценке теоретических знаний по подготовке на тип ВС реализуется в виде переподготовки специалиста (обучение на тип ВС), имеющего опыт работы на позиции специалиста по ТО ВС не менее двух лет, но не имеющего квалификацию экзаменатора.

22. После завершения переподготовки специалиста по ТО ВС проходит стажировку в объеме не менее шести часов под руководством действующего экзаменатора.

23. Стажировка кандидата в экзаменаторы проводится на основании приказа руководителя структурного подразделения предприятия и реализуется путём присутствия на реальном экзамене (оценке), проводимом действующим экзаменатором (оценщиком), и включает:

- порядок проведения инструктажа;
- демонстрацию процедур оценивания экзаменуемых;
- организацию, подготовку, проведение квалификационных экзаменов;
- оформление документации.

24. Окончание и итоговая оценка оформляется протоколом с подписью экзаменатора, проводившего стажировку и главного экзаменатора АУЦ (либо тренинг менеджера).

В.4.2 Организационные аспекты деятельности оценщика по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС

25. Оценщик по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС осуществляет свою деятельность, согласно плану проведения проверок практических навыков который разрабатывается ответственными лицами АУЦ (тренинг менеджером, ответственным экзаменатором АУЦ).

26. План как минимум должен содержать следующую информацию:

- ФИО экзаменатора;
- дата и место проведения проверки;
- тип воздушного судна;
- вид проверки (теоретическая подготовка или практические навыки);
- номер разрешительного сертификата АУЦ.

27. Формой морального и материального стимулирования является оплата труда оценщика по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС, устанавливаемая организацией, где он/она работает, согласно трудовому законодательству Республики Казахстан.

28. Тренинг менеджер АУЦ либо ответственный экзаменатор АУЦ отвечает за:

- организацию рабочего времени, определенного для выполнения оценщиком своих функций и исключают его деятельность одновременно с выполнением иных задач;
- своевременное поддержание профессионального уровня оценщика;
- хранение материалов, связанных с проведением экзаменов по практическому элементу;
- контроль за соблюдением оценщиками по проверке практических навыков по типу ВС правил трудового распорядка, согласно действующему трудовому законодательству Республики Казахстан.
- планирование проведения проверок оценщиком по практическим навыкам по подготовке на тип ВС;
- контроль за актуальностью тестовых вопросов;
- ведение установленной документации;
- хранение материалов, связанных с проведением проверок по практическим навыкам по подготовке на тип ВС;
- соблюдение правил трудового распорядка, правил техники безопасности и противопожарной безопасности.

29. Оценщик по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС при осуществлении своей деятельности отвечает за:

- организацию и проведение квалификационного экзамена по оценке практических навыков кандидатов;
- определение готовности экзаменуемого перед экзаменом путем проверки документов, подтверждающих завершение всех этапов теоретической подготовки;
- ведение установленной документации;
- хранение материалов, связанных с проведением проверки;
- соблюдение правил трудового распорядка, правил техники безопасности и противопожарной безопасности.

30. Профессиональная подготовка оценщика по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС реализуется в виде переподготовки специалиста (обучение на тип ВС), имеющего опыт работы на позиции специалиста по ТО ВС не менее двух лет, но не имеющего квалификацию оценщика.

31. После завершения переподготовки специалист по ТО ВС проходит стажировку в объеме не менее шести часов под руководством действующего оценщика.

32. Стажировка кандидата в экзаменаторы проводится на основании приказа руководителя структурного подразделения предприятия и реализуется путём присутствия на реальном экзамене (оценке), проводимом действующим экзаменатором (оценщиком), и включает:

- порядок проведения инструктажа;
- демонстрацию процедур оценивания экзаменуемых;
- организацию, подготовку, проведение экзамена (оценки);
- оформление документации.

33. Окончание и итоговая оценка оформляется протоколом с подписью оценщика, проводившего стажировку и старшего экзаменатора АУЦ (либо тренинг менеджера).

В.4.3 Организационные аспекты деятельности оценщика практической стажировки (ОЖТ)

34. Оценщик практической стажировки осуществляет свою деятельность, согласно письму о назначении от Уполномоченной организации;

35. Форма оценки стажировки кандидата как минимум должна содержать следующую информацию:

- ФИО кандидата;
- ФИО экзаменатора;
- дата и место проведения проверки;
- Тип воздушного судна и двигателя (если применимо);
- номер разрешительного сертификата организации по ТО и РАТ.

36. Формой морального и материального стимулирования является оплата труда оценщика практической стажировки, устанавливаемая организацией, где он/она работает, согласно трудовому законодательству Республики Казахстан.

37. Глава организации по ТО и РАТ отвечает за:

- организацию рабочего времени, определенного для выполнения оценщиком практической стажировки своих функций и исключают его деятельность одновременно с выполнением иных задач;
- своевременное поддержание профессионального уровня оценщиков практической стажировки;
- контроль за соблюдением оценщиками практической стажировки правил трудового распорядка, согласно действующему трудовому законодательству Республики Казахстан.

- соблюдение правил трудового распорядка, правил техники безопасности и противопожарной безопасности.

38. Оценщик практической стажировки при осуществлении своей деятельности отвечает за:

- организацию и проведение квалификационного экзамена по оценке практических навыков кандидатов;

- определение готовности проверяемого перед практической оценкой путем проверки документов, подтверждающих завершение всех этапов теоретической, практической подготовки и стажировки на рабочем месте;

- ведение установленной документации;

- соблюдение правил трудового распорядка, правил техники безопасности и противопожарной безопасности.

39. Ответственность за допуск к самостоятельной профессиональной деятельности специалиста ТО ВС несет оценщик, проводивший проверку практической стажировки.

40. Профессиональная подготовка оценщика практической стажировки реализуется в виде переподготовки специалиста (обучение на тип ВС), имеющего опыт работы практикующего специалиста по ТО ВС систем авионики (B2) или специалиста по ТО ВС самолета (вертолета) и двигателя (категория B1/подкатегории B1.1, B1.2, B1.3, B1.4), но не имеющих квалификацию оценщика практической стажировки.

41. После завершения переподготовки специалист по ТО ВС проходит стажировку в объеме не менее шести часов под руководством действующего оценщика практической стажировки;

42. Стажировка кандидата в оценщики практической стажировки проводится на основании приказа руководителя структурного подразделения предприятия и реализуется путем присутствия на реальном экзамене (оценке), проводимом действующим оценщиком, и включает:

- порядок проведения инструктажа;

- демонстрацию процедур оценивания экзаменуемых;

- организацию, подготовку, проведение экзамена;

- оформление документации.

43. Окончание и итоговая оценка оформляется протоколом с подписью оценщика практической стажировки, проводившего стажировку и руководителя структурного подразделения.

В.5 ПОЛИТИКА В ОТНОШЕНИИ УЧАСТИЯ ЭКЗАМЕНАТОРА И ОЦЕНЩИКА ДЛЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО ПРОВЕДЕНИЮ ЭКЗАМЕНОВ В ДРУГИХ ОРГАНИЗАЦИЯХ ГРАЖДАНСКОЙ АВИАЦИИ ИЛИ АУЦ

44. При привлечении уполномоченной организации экзаменатора и (или) оценщика организации гражданской авиации в сторонние предприятия для проведения тестирования теоретических знаний и (или) проверки практических навыков, на период привлечения экзаменатора и (или) оценщика сохраняет трудовые отношения с организацией гражданской авиации, в которой он работает.

45. Практическая стажировка на ВС (ОJT), проводится в условиях организации по ТО и РАТ и только ее специалистами на ВС (супервайзерами и оценщиками практической стажировки) с целью получения кандидатом 1-ой отметки типа ВС в новой для специалиста категории В1.1, В1.2, В1.3, В1.4, В2 в графе "Rating" свидетельства специалиста ТО ВС.

46. Программа практической стажировки (ОJT) одобряется уполномоченной организацией до начала ее проведения.

В.6 ХАРАКТЕРИСТИКА ИСПОЛЬЗУЕМЫХ ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО И ПРАКТИЧЕСКОГО ЭКЗАМЕНОВ ПОМЕЩЕНИЙ, ОБОРУДОВАНИЯ, ТЕХНИЧЕСКИХ, ПРОГРАММНЫХ СРЕДСТВ

В.6.1 Характеристика используемых для проведения теоретических экзаменов помещений, оборудования, технических, программных средств

47. Оценка теоретических знаний проводится автоматизированным способом на компьютерах или на бумажных носителях в отдельном помещении при отключённых телефонах, по принципу «чистый стол», все информационные надписи, плакаты и т. д. должны быть удалены.

48. Помещение должно обеспечивать достаточный доступ для естественного света.

49. Помещение должно иметь систему кондиционирования позволяющую поддерживать комфортную температуру в помещении.

50. Стены внутри помещения должны быть окрашены в спокойных не утомляющих и не раздражающих глаза тонах.

51. Помещение, в котором проводится тестирование, должно быть изолировано от посторонних звуков, которые могут отвлекать кандидатов от экзамена. Посетители и персонал, осуществляющий свою повседневную деятельность вне экзаменационного помещения, должны быть информированы о проведении экзамена информационными надписями.

52. Помещение, в котором проводится экзамен, не должно иметь окон, выходящих на проезжую часть, многолюдную улицу, парк развлечений и т. д. во избежание визуального отвлечения кандидатов.

53. Помещение должно иметь достаточную площадь для обеспечения рассадки всех кандидатов с таким расчетом чтобы обеспечить экзаменатору достаточный контроль за соблюдением порядка в аудитории.

54. Помещение, в котором проводится тестирование, оборудуется:

- соответствующей мебелью;
- сейфом для обеспечения сохранности данных на цифровых и бумажных носителях;
- рабочими часами, позволяющими кандидатам контролировать свое время;
- видео и аудио записывающей аппаратурой;
- другое оборудование при необходимости.

В.6.2 Характеристика используемых для проведения проверки практических навыков по подготовке на тип ВС помещений, оборудования, технических, программных средств

55. Проверка практических навыков специалистов ТО ВС по подготовке на тип ВС проводится в форме интервью в отдельном помещении параллельно с возможностью доступа к реальному воздушному судну того типа, на внесение которого кандидат претендует.

56. Для проведения экзамена по практическому элементу должно быть обеспечено присутствие реального воздушного судна того типа, на который претендует кандидат.

57. Помещение должно быть оборудовано необходимыми плакатами, компьютерами с доступом к технической документации того типа воздушного судна, на которое проводится экзамен.

58. Помещение, должно обеспечивать быстрый доступ к реальному воздушному судну в случае, когда возникает необходимость продемонстрировать свободное ориентирование кандидата по системам, кабине, зонам доступа и т. д. на реальном воздушном судне.

В.6.3 Характеристика используемых для проведения проверки практической стажировки (ОТ) помещений, оборудования, технических, программных средств

59. Проверка практической стажировки проводится в условиях организации по ТО и РАТ на реальном воздушном судне того типа на внесение специальной отметки, которого претендует кандидат.

60. Для проведения оценки специалиста по практической стажировке должно быть обеспечено присутствие реального воздушного судна того типа, на который претендует кандидат.

61. У кандидата на внесение квалификационной отметки должен быть доступ к технической документации того типа воздушного судна, на которое проводится экзамен.

62. У кандидата на внесение квалификационной отметки должен быть доступ к инструменту, расходным материалам, компонентам, которые могут ему потребоваться в рамках выполнения поставленной оценщиком практической стажировки задачи.

В.7 ОПИСАНИЕ ПРОЦЕДУР ПРОВЕДЕНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО И ПРАКТИЧЕСКОГО ЭКЗАМЕНОВ, ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНЫ), В ОТНОШЕНИИ КОТОРЫХ ОНИ ПРОВОДЯТСЯ

В.7.1 Процедура проведения оценки теоретических знаний

63. Проверка теоретической подготовки кандидатов на получение свидетельства персонала по ТО ВС или кандидатов на получение квалификационной отметки в свидетельстве персонала по ТО ВС проводится назначенным уполномоченной организацией экзаменатором по оценке теоретических знаний на бумажных носителях или автоматизированным способом на компьютерах.

64. В случае если проверка теоретической подготовки кандидатов на получение свидетельства специалиста по ТО ВС производится на базе сертифицированных АУЦ, необходимо присутствие представителя уполномоченной организации для контроля за процедурой проведения экзамена.

65. Все экзамены в рамках первоначальной подготовки по модульной программе проводятся с применением вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и (или) вопроса в виде очерка, если это определено требованиями законодательства Республики Казахстан.

66. Кандидат допускается к тестированию после прохождения 80% объема теоретического материала, что проверяется экзаменатором по оценке теоретических знаний по типу ВС путем сверки журнала присутствия кандидатов на теоретическом обучении, отсутствие кандидата на теоретическом обучении приравнивается к пробелу в теоретической подготовке и проверки оригинала документа, удостоверяющего личность (для идентификации).

67. Пороговый уровень для успешного прохождения тестирования теоретических знаний составляет не менее 75%.

68. Проходная оценка для каждого вопроса в виде очерка составляет 75%, в которой ответ кандидатов включает 75% затребованных ключевых пунктов, определенных вопросом и содержать незначительные ошибки, относящиеся к любому ключевому пункту.

69. Проходная оценка по каждому модулю в части с вопросами и выбором правильного варианта ответа составляет 75 %.

70. Если вопросы с выбором правильного варианта ответа, либо вопросы в виде очерка провалены, в последующем, необходимо пересдать то, что не сдано.

71. Несданный модуль пересдается не ранее чем через 90 дней (за исключением кандидатов на внесение квалификационной отметки в свидетельство), последующих за датой экзамена, который не сдан, за исключением случаев, когда сертифицированный АУЦ, обучающий специалистов по ТО ВС или ИАУЦ, одобренный в соответствии с Annex IV (Part-147), проводит курс повторно с учетом несданного предмета в каком-то определенном модуле, где несданный модуль пересдается не ранее чем через 30 дней.

72. Каждая повторная пересдача экзамена ведет к записи в сертификате результата 75% в независимости от достигнутого результата, превышающего проходной балл.

73. Кандидаты на внесение квалификационной отметки в свидетельство, не сдавшие тестирование с трех попыток, перед повторной сдачей теоретических экзаменов проходят повторное обучение в авиационном учебном центре.

74. Для кандидатов на получение свидетельства проходящих первоначальную подготовку по модульной программе количество попыток пересдачи не ограничено.

75. Период времени, затребованный к базовым знаниям, применяется к каждому индивидуальному экзамену по модулю, за исключением тех (того) экзамена по модулю,

которого пройден, как часть свидетельства другой категории, где свидетельство уже была выдано.

76. Максимальное число последовательных попыток пересдач равно трем. Следующая сессия из трех попыток разрешается после прохождения одного года ожидания между сессиями.

77. Заявитель информирует в письменной форме АУЦ о количестве попыток и датах сдачи экзамена в течение последнего года и указывая организацию или авиационную власть, где эти попытки имели место. АУЦ, обучающий специалистов по ТО ВС, ответственны за проверку количества попыток в пределах установленного временного лимита.

78. Перед началом оценки теоретических знаний экзаменатор должен:

- проверить готовность рабочего места и необходимых технических средств;
- включить видео и аудио записывающую аппаратуру;
- проверить наличие необходимых тестовых заданий, контрольных листов;
- ознакомить экзаменуемого с инструкцией по технике безопасности для пользователей, работающих в помещении для тестирования.

79. Экзаменатор должен провести инструктаж, описывающий порядок проведения проверки теоретической подготовки. Инструктаж должен быть содержательным и включать в себя как минимум следующие информации:

- предупреждение о видео и аудио записи процесса экзамена;
- количество и наименование предметов (модулей), по которым будет проводиться проверка;
- количество тестовых вопросов в задании;
- правила заполнения экзаменационных форм и листов ответов;
- время, выделенное на сдачу теста;
- нижний пороговый уровень для успешного прохождения тестирования;
- порядок удаления нарушителя;
- порядок повторной сдачи теста, в случае неуспешной сдачи тестирования;
- порядок подачи апелляции, в случае несогласия с результатом тестирования.

80. Во время инструктажа экзаменатор по ТО ВС отвечает на вопросы кандидатов, касающиеся процедуры проведения экзамена, и призывает их работать спокойно и внимательно. Инструктаж заканчивается, если неясных вопросов по проведению оценки теоретических знаний нет. Время инструктажа не входит во время выполнения теста.

81. После проведения инструктажа кандидаты подписывают ведомость посещения и ознакомления с инструкцией по прохождению экзаменов по модулям согласно Приложению 6 к настоящему Руководству.

82. Экзаменатор (оценщик) должен быть спокойным, внимательным, приветливым и немногословным. Экзаменатору запрещается отвечать на вопросы, касающиеся правильности выбора ответа в тестовом задании или правильного действия при оценке практических навыков.

83. Экзаменатор теоретической подготовки фиксирует время начала и окончания проверки и дает разрешение кандидатам начать работу над заданиями.

84. Если кандидат хочет задать вопрос экзаменатору, он должен, не вставая с места, поднять руку. Следует отметить, что экзаменатор отвечает на вопросы, связанные только с экзаменационным процессом.

85. Экзаменатору запрещено вступать в обсуждение или трактовку вопросов.

86. В случае если экзаменатор будет замечен в предоставлении ответов кандидату, он будет дисквалифицирован.

87. Не допускается на экзамене использование каких-либо справочных материалов.

88. В процессе проверки теоретической подготовки при групповом прохождении тестирования экзаменуемым не разрешается разговаривать между собой, обмениваться материалами, использовать информацию на бумажных, электронных и иных носителях, покидать помещение, использовать приёмно-передающие электронные устройства (мобильные телефоны и иное электронное оборудование, подлежат отключению на время проведения тестирования).

89. Экзаменатор должен остановить процесс тестирования и аннулировать работу экзаменуемого, в случае нарушения экзаменуемым требований вышеуказанного пункта настоящего Руководства.

90. При этом экзаменатор теоретической подготовки в течение одного рабочего дня оформляет акт о нарушении по форме, согласно Приложению 3 к настоящему Руководству, и ознакамливает с ним экзаменуемого и направляет акт в Уполномоченную организацию.

91. Кандидаты, в отношении которых был составлен акт о нарушении, проходят повторное тестирование не ранее чем через двенадцать месяцев со дня нарушения.

92. По истечении времени, установленного для теста на бумажных носителях, экзаменатор теоретической подготовки незамедлительно собирает тестовые материалы и контрольные листы для проверки и выставления оценок. Дополнительное время для завершения задания не предоставляется.

93. По завершению проверки теоретической подготовки с использованием бумажных носителей, экзаменатор должен проверить наличие всех листов с заданиями и контрольных листов.

94. При отсутствии части листов с заданиями или контрольных листов, экзаменатор теоретического элемента аннулирует работу.

95. Результаты проверки теоретической подготовки с указанием общего результата, предоставляются кандидатам в течение двух рабочих дней с момента окончания экзамена.

96. Экзаменатор по оценке теоретических знаний по модульной программе заполняет сводную таблицу результатов экзаменов после оценки согласно Приложению 9 к настоящему Руководству.

97. В случае невозможности продолжения тестирования вследствие непреодолимой силы (стихийные явления, военные действия и тому подобное), а также по причине технических неполадок, тестирование приостанавливается.

98. В этом случае экзаменатором оформляется акт о приостановлении процедуры тестирования по форме, согласно Приложению 4 к настоящему Руководству, а тестирование переносится на другое время.

99. В случае успешного прохождения проверки теоретической подготовки кандидату на внесение квалификационной отметки в свидетельство специалиста по ТО ВС выдается сертификат признания, и он допускается к стажировке практического элемента.

100. В случае успешного прохождения тестирования теоретических знаний на получение свидетельства специалиста по ТО ВС кандидатом после завершения первоначальной подготовки по модульной программе в сертифицированных АУЦ, выдается сертификат об успешной сдаче теоретического экзамена (за каждый успешно освоенный модуль или единый сертификат по категориям "А", "В1", "В2", "В3" с указанием в сертификате тех модулей, которые успешно, через экзамен, освоены специалистом.).

101. В случае успешного прохождения тестирования теоретических знаний на получение свидетельства специалиста по ТО ВС кандидатом после самостоятельной подготовки по модульной программе, выдается сертификат об успешной сдаче теоретического экзамена после самостоятельной подготовки.

В.7.2 Процедура проведения проверки практических навыков по подготовке на тип ВС

102. Проверка практических навыков по подготовке на тип ВС проводится оценщиком на реальном ВС того типа на внесение квалификационной отметки, на которое претендует кандидат.

103. По результатам проверки практических навыков по подготовке на тип ВС оценщик заполняет оценочный лист по форме согласно Приложению 7 к настоящему Руководству.

104. Для заполнения формы оценщик выбирает задачу или количество задач (не более 5), которые достаточны для оценки критериев, перечисленных ниже. Как количество, так и характер выбранных конкретных задач отличаются для каждого отдельного кандидата в зависимости от их соответствующего опыта. Подробная информация о выбранных задачах и соответствующем номере главы технической документации записана в указанном месте. После того как задачи выбраны, их оценка выполняется следующим образом:

- Расположение и определение - обучаемый корректно обнаруживает и определяет системы ВС, главные узлы и компоненты системы и ее подкомпоненты (если применимо) и демонстрирует это оценщику с максимальной точностью.

- Объяснение - обучаемый способен к демонстрации достаточных знаний в проверке систем ВС в части правильной их конфигурации для безопасной работы, выполнения требований предупреждений по безопасности для предотвращения нанесения вреда персоналу и оборудованию. Затем обучаемый определяет и правильно объясняет оценщику результаты влияния указанных элементов управления по всем позициям и действиям, которые необходимо выполнить, включая применение любого необходимого тестового оборудования и / или специального инструмента для завершения требуемых задач используются процедуры руководства по ТО ВС.

- Поиск и устранение неисправностей - обучаемый использует соответствующий инструмент и технические руководства к определению отказа/неисправности, определяя требования для безопасного вылета и определения отказа.

105. Оценка проводится, используя записи "прошел" или "не прошел".

106. Если, обучаемый отвечает критериям, имеющим отношение к каждой выбранной задаче, оценщик отмечает эту задачу подписью и штампом оценщика (если имеется).

107. Если, обучаемый не отвечает хотя бы одному из указанных критериев, относящихся к выбранной задаче, оценщик пишет слово "Не прошел" в то место, которое предназначено для штампа. Затем, в тот же день или на следующий день, обучаемый проходит переоценку, выполнив еще одну задачу (задачи), выбранную оценщиком, которая эквивалента исходной задаче как по сложности, так и по техническим характеристикам. Для удовлетворения всех указанных критериев к оценке используется не более 5 задач.

108. Для получения итоговой оценки «Прошел» обучаемый должен получить отметку «Прошел» от оценщика, как минимум, по одной задаче. В случае комбинированного курса (например, В1.1+В2), для получения итоговой оценки «Прошел» обучаемый должен получить отметку «Прошел» от оценщиков обеих категорий (В1.1 и В2), как минимум, по одной задаче.

109. В случае, если результат итоговой оценки обучаемого «Не прошел», обучаемый может пройти повторную оценку практического элемента. Максимальное число последовательных попыток, включая первоначальную оценку, равно трем. Следующая сессия из трех попыток проводится после прохождения одного года. Период ожидания повторной оценки равен 30 дням и требуется после первой провальной попытки, затем потребуется период ожидания в 60 дней после второй провальной попытки.

110. Кандидаты на внесение квалификационной отметки в свидетельство, не прошедшие оценку с трех попыток, перед повторной оценкой практических навыков проходят повторное обучение в авиационном учебном центре.

111. Заявитель информирует письменно и уведомляет оценщика, который принимает экзамен, о количестве и датах попыток за последний год и где именно такие попытки имели место.

112. При переоценке, задачи выдаются только по той категории (B1.1, B2 и пр.), первоначальная оценка по которой была провалена.

113. По завершении, как требуемых задач, так и успешной практической оценки, оригинал записей по практическому обучению возвращается в учебный отдел АУЦ либо инструктором практического элемента обучения на тип ВС, либо оценщиком практического элемента для проверки обеспечения выполнения всех требований к практическому обучению и гарантии соответствия этим требованиям. Если все требования выполнены, обучаемому выпускается сертификат от имени АУЦ, подтверждающий обучение на тип ВС в части практического элемента обучения на тип ВС.

114. Экзамен на тип ВС проводится, включая требуемый практический элемент в пределах 3-х лет, предшествующих заявлению для внесения рейтинга в свидетельство специалиста по ТО ВС.

В.7.3 Процедура проведения проверки практической стажировки (ОJT)

115. Проверка по практической стажировке на тип ВС, проводится в условиях организации по ТО и РАТ и только ее специалистами на реальном ВС (супервайзерами и оценщиками практической стажировки) с целью получения кандидатом 1-ой специальной/квалификационной отметки типа ВС в новой для специалиста категории B1.1, B1.2, B1.3, B1.4, B2 свидетельства специалиста по ТО ВС.

116. По результатам проверки практической стажировки по категориям А/B1/B2 оценщик заполняет оценочный лист по форме согласно Приложению 8 к настоящему Руководству.

117. Оценщик практической стажировки имеет право проверить подлинность записей в журнале стажировки кандидата на соответствие принципам проведения стажировки, а именно:

- 1) что при получении практической стажировки использовалось реальное воздушное судно того типа, на который претендует кандидат. Тренажеры при проведении практической стажировки не разрешены;
- 2) что программа стажировки включает выполнение реальных задач на ВС или его компонентах.

Функция оценщика: провести окончательную оценку завершеного ОJT, когда компетенция кандидата косвенно обоснована супервайзером.

Цели: подтвердить завершение требуемого разнообразия и количества ОJT на основе отчетов супервайзера (супервайзеров) и обратной связи от него (от них). Достаточно того, чтобы завершение отдельных задач ОJT подтверждалось непосредственным супервайзером (супервайзерами) без необходимости прямой оценки оценщиком.

118. При определении качества практической стажировки необходима оценка, которая, как минимум, включает в себя следующие моменты:

- 1) осведомленность обучаемого об окружающей среде (действия по безопасности, применение предупреждений по безопасности и предотвращение опасных ситуаций);
- 2) интеграция систем (демонстрация понимания взаимодействия систем, включая определение, описание, объяснение, планирование, выполнение);
- 3) знание и понимание областей, требующих специальных акцентов или нововведений;
- 4) использование отчетов и указаний (способность читать и объяснять);

5) документация ВС - поиск и применение. Обучаемый способен идентифицировать соответствующую документацию самолета, ориентироваться внутри этой документации, выполнять предписанные процедуры);

6) выполнение действий по ТО на ВС и использование инструмента;

7) отношение и поведение обучаемого при его работе в условиях обслуживания ВС.

Расположение и определение - обучаемый корректно обнаруживает и определяет системы ВС, главные узлы и компоненты системы и ее подкомпоненты (если применимо) и демонстрирует это оценщику с максимальной точностью.

Объяснение - обучаемый способен к демонстрации достаточных знаний в проверке систем ВС в части правильной их конфигурации для безопасной работы, выполнения предупреждений по безопасности для предотвращения нанесения вреда персоналу и оборудованию. Затем обучаемый определяет и правильно объясняет оценщику результаты влияния указанных элементов управления по всем позициям и действиям, которые необходимо выполнить, включая применение любого необходимого тестового оборудования и / или специального инструмента для завершения требуемых задач. Используются процедуры руководства по ТО ВС.

Поиск и устранение неисправностей - обучаемый использует соответствующий инструмент и технические руководства к определению отказа/неисправности, определяя требования для безопасного вылета и определения отказа.

119. Оценка выполняется, на основе комментария супервайзера ОJT. Если по мнению супервайзера ОJT, допущенного к проведению обучения, обучаемый соответствует критериям, перечисленным в параграфе "Оценка - общие замечания", супервайзер ставит в записях ОJT свой личный штамп в отношении каждой отдельной задачи.

120. Практическая стажировка начинается и завершается оценкой практической стажировки в пределах 3-х лет, предшествующих заявлению для внесения квалификационной отметки в свидетельство специалиста по ТО ВС.

В.8 ПРАВИЛА И ПОЛИТИКА В ОТНОШЕНИИ СОСТАВЛЕНИЯ ТЕСТОВ

121. Разработка тестовых заданий для получения свидетельства авиационного персонала и их ежегодное обновление осуществляется экзаменатором, по согласованию с уполномоченной организацией.

122. Тесты различаются в зависимости от квалификации, на которую заявляет кандидат.

123. Тестовые задания должны отвечать следующим требованиям:

1) Надёжность:

- число тестовых заданий должно быть достаточным для исключения их повторения в тесте;

- непонятность и двусмысленность заданий не допускается;

- подбор дистракторов для устранения случайного угадывания правильных ответов.

2) Валидность (соответствие правилу или истине):

- при составлении тестовых заданий необходимо учитывать содержательную валидность, т. е. содержание заданий должно строго соответствовать требованиям законодательству в сфере гражданской авиации, и функциональную валидность, т. е. задания должны составляться на научном языке, который должен в точности совпадать с языком описания содержания в предмете (модуле).

3) Общепонятность и однозначность:

- описание задания теста должно быть простым и понятным.

4) Простота:

- тестовые задания не должны содержать в себе наложение нескольких заданий.

124. В рамках первоначальной подготовки по модульной программе каждый из вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких имеет три альтернативных варианта ответа, из которых только один правильный и кандидату отпускается время, которое базируется на среднем номинальном отрезке времени из расчета 75 секунд на каждый вопрос.

125. Для кандидатов в рамках первоначальной подготовки по модульной программе каждый вопрос в виде очерка требует подготовки в написании ответа и кандидату отводится 20 минут для ответа на каждый вопрос.

126. Экзамены в рамках переподготовки специалиста по ТО ВС проводятся с применением вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких.

127. Каждый из вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких должен иметь от 2-х альтернативных варианта ответа, из которых только один правильный и кандидату претендующему на внесение специальной отметки в свидетельство специалиста по ТО ВС отпущено время на каждый вопрос, которое базируется на среднем номинальном отрезке времени из расчета 90 секунд на каждый вопрос.

128. Неправильные альтернативные ответы выглядят эквивалентно правдоподобно для любого, кто не знает предмет. Все альтернативные ответы связаны с вопросом и содержат подобный словарь, грамматическую конструкцию и одинаковую длину. В вопросах, содержащих цифровые значения, неправильные ответы соответствуют процедурным ошибкам, таким как использование неправильного значения (+ в сравнении с -) или с неправильными мерами измерения. Они не являются случайными числами.

129. Каждый вопрос имеет подготовленную для него модель ответа, которая также включает знание любых альтернативных ответов, которые соответствуют другим подразделам.

130. Модель ответа разбита на перечень важных пунктов, известных как ключевые пункты.

131. Базовые знания (индикаторы), которым должен соответствовать обучаемый по завершении первоначальной подготовки с целью получения свидетельства авиационного

персонала категорий (подкатегорий) А, В1, В2 и В3 обозначаются уровнями знаний (1, 2 или 3).

1) уровень 1 – ознакомление с основными элементами учебного предмета, при этом кандидат должен быть:

- ознакомлен с базовыми элементами учебного предмета;
- способен дать простое описание учебного предмета, используя общие слова и примеры;
- способен использовать характерные для учебного предмета термины.

2) уровень 2 – общие знания по теоретическим и практическим аспектам учебного предмета и способность применять эти знания, при этом кандидат должен быть способным:

- понимать теоретические основы учебного предмета;
- давать общее описание используемого учебного предмета, где необходимо приводить примеры;
- использовать математические формулы, увязывая их с физическими законами при описании учебного предмета;
- читать и понимать эскизы, рисунки и схемы при описании учебного предмета;
- применить свои знания на практике, используя детальные процедуры.

3) уровень 3 – углубленные знания теоретических и практических аспектов учебного предмета и способность объединять и применять отдельные элементы знаний в логичной и всесторонней манере, при этом кандидат должен:

- знать теорию учебного предмета и взаимосвязь с другими учебными предметами;
- способен детально описывать учебный предмет, используя теоретические основы и характерные примеры;
- способен понимать и использовать математические формулы, относящиеся к учебному предмету;
- способен читать, понимать и готовить эскизы, простые рисунки и схемы, описывающие учебный предмет;
- способен применять свои знания на практике, используя инструкции производителя;
- способен понимать результаты своих действий, полученные от различных источников и мер измерений и корректировать, при необходимости, свои действия.

132. При определении уровней знаний (1, 2 или 3) при переподготовке на тип ВС, а также теоретической части при обучении в выполнении задач механика категории А используются следующие классификации:

1) уровень 1 – краткий обзор конструкции ВС, систем и силовой установки, как определено в секции описания систем руководства по ТО ВС (АММ)/инструкциях по поддержанию летной годности, при этом кандидат способен:

- давать простое описание предмета (темы) в целом, используя стандартные термины и определять меры предосторожности, относящиеся к конструкции ВС, его системам и силовой установке;
- перечислить руководства ВС, технологии выполнения ТО ВС, важные для конструкции ВС, его систем и силовой установки;
- давать определения общему расположению наиболее важных систем ВС;
- давать определения общему расположению и характеристики силовой установки;
- перечислить специальный инструмент и тестовое оборудование, используемое на ВС.

2) уровень 2 – базовый системный обзор управления ВС, индикаторов, основных компонентов, включая расположение и назначение, обслуживание, поиск незначительных отказов и неисправностей. Общие знания теоретических и практических аспектов предмета (темы), при этом кандидат должен быть способным:

- понимать теоретические основы, применять полученные знания на практике, используя детальные процедуры;

- обеспечивать соблюдение мер предосторожности для безопасности при работе на ВС или около ВС, силовой установки и системах;
 - уметь давать подробное описание для обеспечения доступа к системам и ВС, подачи электрического питания и его источникам;
 - определять расположение принципиальных компонентов;
 - давать описание функционирования каждой крупной системы, включая терминологию и номенклатуру;
 - выполнять процедуры, связанные с сервисным обслуживанием ВС для таких систем как топливная, силовые установки, гидравлика, шасси, водоснабжение/удаление отбросов и кислород;
 - продемонстрировать умение в использовании отчетов экипажей и бортовой системы информирования об отказах (выполняя поиск незначительных отказов и неисправностей) и определять летную годность ВС по MEL/CDL;
 - продемонстрировать умение в использовании, разъяснении и применении соответствующей документации, используя инструкции по поддержанию летной годности, руководства по ТО ВС, иллюстрированный каталог запасных частей.
- 3) уровень 3 – детальное описание, эксплуатация, расположение компонентов, процедуры демонтажа / установки и процедуры по встроенному контролю и поиску отказа и неисправности на уровне руководства по ТО ВС, при этом кандидат способен:
- продемонстрировать теоретические знания систем ВС и конструкции и их взаимодействие с другими системами, давать детальное описание предмета, используя теоретические основы и специфические примеры и объяснять результаты, полученные от различных источников и средств измерения и применять корректирующие действия там, где это необходимо;
 - выполнять проверки систем, силовой установки и функциональные проверки, как определено в руководстве по ТО ВС;
 - продемонстрировать использование, разъяснять и применять соответствующую документацию, включая руководство по ремонту конструкции, руководство по поиску отказов и неисправностей;
 - уметь сопоставлять информацию в целях принятия решений в отношении диагностики отказа и устранения на уровне руководства по ТО ВС;
 - описывать процедуры для замены компонентов, соответствующих данному типу ВС.

133. Количество вопросов на каждый модуль:

1) Модуль 1 - Математика:

- категория А: 16 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и, без очерка. Разрешенное время 20 минут;
- категория В1: 32 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 40 минут;
- категория В2: 32 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 40 минут;
- категория В3: 32 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 40 минут.

2) Модуль 2 - Физика:

- категория А: 32 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 40 минут;
- категория В1: 52 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 65 минут;

категория В2: 52 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 65 минут;

категория В3: 32 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 35 минут.

3) Модуль 3 - Основы электротехники:

категория А: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 25 минут;

категория В1: 52 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 65 минут;

категория В2: 52 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 65 минут;

категория В3: 24 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 30 минут.

4) Модуль 4 - Основы электроники:

категория В1: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 25 минут;

категория В2: 40 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 50 минут;

категория В3: 8 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 10 минут.

5) Модуль 5 - Системы приборов цифровой техники/электроники:

категория А: 16 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 20 минут;

категория В1.1 и В1.3: 40 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 50 минут;

категория В1.2 и В1.4: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 25 минут;

категория В2: 72 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 90 минут;

категория В3: 16 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 20 минут.

6) Модуль 6 - Материалы и детали:

категория А: 52 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 65 минут;

категория В1: 72 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 90 минут;

категория В2: 60 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 75 минут;

категория В3: 60 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 75 минут.

7) Модуль 7А - Практики технического обслуживания:

категория А: 72 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких и 2 очерка. Разрешенное время 90 минут плюс 40 минут;

категория В1: 80 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и 2 очерка. Разрешенное время 100 минут плюс 40 минут;

категория В2: 60 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и 2 очерка. Разрешенное время 75 минут плюс 40 минут.

8) Модуль 7В - Практики технического обслуживания:

категория В3: 60 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и 2 очерка. Разрешенное время 75 минут плюс 40 минут.

9) Модуль 8 - Базовая аэродинамика:

категория А: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 25 минут;

категория В1: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 25 минут;

категория В2: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 25 минут;

категория В3: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 25 минут.

10) Модуль 9А - Возможности человека, применительно к техническому обслуживанию ВС (для категорий А, В1, В2):

категория А: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и 1 очерк. Разрешенное время 25 минут плюс 20 минут;

категория В1: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и 1 очерк. Разрешенное время 25 минут плюс 20 минут;

категория В2: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и 1 очерк. Разрешенное время 25 минут плюс 20 минут.

11) Модуль 9В - Возможности человека, применительно к техническому обслуживанию ВС (для категории В3):

категория В3: 16 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких и 1 очерк. Разрешенное время 20 минут плюс 20 минут.

12) Модуль 10RK - Казахское и международное авиационное законодательство:

категория А: 32 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 40 минут плюс 20 минут;

категория В1: 40 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 50 минут плюс 20 минут;

категория В2: 40 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 50 минут плюс 20 минут;

категория В3: 32 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 40 минут плюс 20 минут.

13) Модуль 11А - Самолеты с газотурбинными двигателями - аэродинамика, структура и системы:

категория А: 108 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 135 минут;

категория В1: 140 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 175 минут.

14) Модуль 11В - Самолеты с поршневыми двигателями - аэродинамика, структура и системы (для категорий А2 и В1.2):

категория А: 72 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 90 минут;

категория В1: 100 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 125 минут.

15) Модуль 11С - Самолеты с поршневыми двигателями - аэродинамика, структура и системы (для категории В3):

категория В3: 60 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 75 минут.

16) Модуль 12- Вертолеты - аэродинамика, структура и системы:

категория А: 100 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 125 минут;

категория В1: 128 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 160 минут.

17) Модуль 13- Воздушные суда - аэродинамика, структура и системы:

категория В2: 180 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 225 минут. Вопросы и разрешенное время могут быть разделены в два экзамена, если требуется.

18) Модуль 14 - Силовая установка:

категория В2: 24 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 30 минут.

19) Модуль 15 - Газотурбинный двигатель:

категория А: 60 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 75 минут;

категория В1: 92 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 115 минут.

20) Модуль 16 - Поршневой двигатель:

категория А: 52 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 65 минут;

категория В1: 72 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 90 минут;

категория В3: 68 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 80 минут.

21) Модуль 17А - Воздушный винт (для категорий А и В1):

категория А: 20 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 25 минут;

категория В1: 32 вопроса с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 40 минут.

22) Модуль 17В - Воздушный винт (для категории В3):

категория В3: 28 вопросов с выбором правильного варианта ответа из нескольких, без очерка. Разрешенное время 30 минут.

134. Число вопросов для проверки кандидатов на внесение квалификационной отметки в свидетельство специалиста по ТО ВС соответствует как минимум один вопрос на один час преподавания. Число вопросов на каждый раздел и уровень пропорциональны к:

- фактическим часам обучения, потраченным на обучение в этом разделе и уровню обучения;

- целям изучения, как приведено в учебном плане курса.

135. Уполномоченная организация оценивает количество и уровень вопросов при одобрении курса.

В.9 ПОРЯДОК, ФОРМЫ И ВИДЫ ОТЧЕТНОСТИ О РЕЗУЛЬТАТАХ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ЭКЗАМЕНА

136. Проведение теоретического экзамена документируется экзаменатором и вносится в специальную форму учета проведения теоретических экзаменов. В данной форме записываются следующие данные:

- 1) ФИО и роспись кандидата;
- 2) дата рождения кандидата;
- 3) место рождения кандидата;
- 4) цель проверки;
- 5) дата проведения проверки;
- 6) ФИО и роспись экзаменатора.

137. Результаты проверки теоретической подготовки отмечаются на листе ответов кандидата, экзаменатор оповещает кандидатов о результате проверки.

138. Форма учета проведения теоретического экзамена и листы ответов подшиваются к личным делам кандидатов и передаются в АУЦ на архивное хранение.

139. Задания на бумажных носителях не требуют хранения и подлежат уничтожению.

140. Все бумажные материалы и компьютерные записи, относящиеся к теоретическим экзаменам (заявления, протоколы, результаты тестирования), хранятся в сейфе, установленном в кабинете ответственного экзаменатора АУЦ не менее 2 (двух) лет с даты теоретического экзамена.

141. Все компьютерные записи, сканы документов, базы вопросов, относящиеся к теоретическим экзаменам, должны храниться в защищённой паролем хранилище на компьютере ответственного экзаменатора АУЦ.

В.10 ПОРЯДОК ПОДАЧИ И РАССМОТРЕНИЯ АПЕЛЛЯЦИЙ

142. Кандидат, который не согласен с результатом теоретического либо практического квалификационного экзамена, в течение трех рабочих дней со дня получения результатов оценки подает апелляционное заявление об обжаловании результатов оценки в уполномоченную организацию, с обоснованием причины обжалования по форме, согласно Приложению 5 к настоящему Руководству.

143. Если жалоба касается корректности экзаменационного вопроса, то кандидат указывает конкретный экзаменационный вопрос, который он обжалует.

144. Подача жалобы на весь объем экзаменационных вопросов не допускается и подлежит отклонению.

145. Для проведения мероприятий по рассмотрению апелляции уполномоченная организация, при необходимости, запрашивает у экзаменатора экзаменационный материал (тестовые вопросы с ответами, видео и аудиозаписи, если таковые имеются, экзамена).

146. Апелляционное заявление рассматривается на заседании квалификационной комиссии уполномоченной организации в течение двадцати двух рабочих дней со дня регистрации заявления в уполномоченной организации.

147. Выписка протокольного решения квалификационной комиссии выдается заявителю после его рассмотрения.

В.11 МЕРЫ, ПРИНИМАЕМЫЕ ДЛЯ ЗАЩИТЫ ТЕСТОВЫХ ЗАДАНИЙ И УПРАЖНЕНИЙ

148. Разработка тестовых заданий и их ежегодное обновление осуществляется назначенными экзаменаторами, по согласованию с уполномоченной организацией.

149. Ответственные экзаменаторы, проводящие тестирование, обязаны обеспечить надлежащее хранение тестовых заданий, чтобы исключить посторонних лиц в доступе к ним.

150. Распространение и ознакомление кандидатов с тестовыми заданиями запрещается.

151. При обнаружении тестовых заданий в любых публичных источниках информации, на любых носителях информации у кандидатов или в сторонних организациях, они считаются недействительными, изымаются из дальнейшего процесса тестирования, а по факту их публикации проводится служебное расследование.

В.12 ПРЕДОТВРАЩЕНИЕ КОНФЛИКТА ИНТЕРЕСОВ

152. Экзаменатор и (или) оценщик не может проводить теоретическую проверку, проверку практического элемента, либо оценку практической стажировки кандидата, в отношении которого он выступал инструктором (супервайзером) во время теоретической подготовки либо практической стажировки в предшествующий экзамену (оценке) период.

153. Вмешиваться в действия экзаменатора и (или) оценщика в процессе проведения проверки теоретической подготовки или квалификационного экзамена и требовать от него изменения принятого решения в отношении оцениваемого кандидата запрещается.

154. Экзаменатор не должен иметь личный или профессиональный конфликт интересов в связи с выполнением функции проведения экзаменов.

В.13 НАДЗОР И ПРОВЕРКИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЭКЗАМЕНАТОРА И ОЦЕНЩИКА ПО ТО ВС

155. Контроль и надзор за деятельностью экзаменатора и оценщика теоретической и практической подготовки осуществляет Уполномоченная организация посредством проведения плановых и внеплановых инспекционных проверок.

156. Каждый экзаменатор и оценщик подлежит проверке не реже одного раза в три года на соответствие Приказам № 362, 517, 763, 764 и настоящему Руководству.

157. Проверка экзаменатора и оценщика осуществляется в соответствии с проверочным листом, оформляемым должностным лицом уполномоченной организации, согласно приложению 1 и приложению 2 к настоящему Руководству.

158. По результатам проверки экзаменаторской деятельности оформляется акт проверки с приложением заполненного проверочного листа.

SECTION C

C.1 GENERAL PROVISIONS

1. This manual for examiners and assessors authorized to determine the qualification level of aircraft maintenance personnel (hereinafter referred to as the "Manual") has been developed in accordance with the requirements of the Law of the Republic of Kazakhstan "On the Use of Airspace of the Republic of Kazakhstan and Aviation Activities," the Qualification Requirements for Individuals Authorized to Determine the Qualification Level of Aviation Personnel approved by the Order of the Minister of Transport and Communications of the Republic of Kazakhstan No. 763 dated September 28, 2013 (hereinafter referred to as "Order No. 763"), the Qualification Requirements for Obtaining an Aviation Personnel Licence approved by the Order of the Minister of Transport and Communications of the Republic of Kazakhstan No. 362 dated June 13, 2011 (hereinafter referred to as "Order No. 362"), the Rules for Issuing and Extending the Validity of Aviation Personnel Licence approved by the Order of the Minister of Transport and Communications of the Republic of Kazakhstan No. 750 dated September 26, 2013, the Standard Professional Training Programs for Aviation Personnel Involved in Flight Safety approved by the Order of the Minister of Transport and Communications of the Republic of Kazakhstan No. 764 dated September 28, 2013 (hereinafter referred to as "Order No. 764"), the Rules for Determining the Qualification Level of Aviation Personnel approved by the Order of the Acting Minister of Investments and Development of the Republic of Kazakhstan No. 517 dated July 31, 2017 (hereinafter referred to as "Order No. 517"), the standards and recommended practices of the International Civil Aviation Organization (hereinafter referred to as "ICAO"), and regulates the procedure for determining the qualification level of aircraft maintenance personnel.

C.2 ABBREVIATIONS AND DEFINITIONS USED IN THE GUIDE

1) Aviation Personnel – Individuals with specialized and/or professional training engaged in activities related to the operation and support of aircraft flights, air transportation and aviation work, aircraft maintenance and repair, air traffic management, and air traffic control;

2) Approved Training Organization (ATO) – A legal entity engaged in the training, retraining, and maintenance of the professional level of aviation personnel.

3) Human Capabilities – The abilities and limits of human performance affecting the safety and efficiency of aviation activities.

4) Instructor – a person who directly engages in the professional training, retraining, and testing of aviation personnel skills in accordance with their qualifications;

5) Instructional Guidelines for Assessment (using objective data) – instructions containing detailed information (e.g., permissible limits) in the form of objective data that the examiner uses to determine whether the candidate meets the requirements of the qualification standard;

6) Competence – the measurement of an individual's capabilities used to reliably predict successful performance in a specific job. Competence is demonstrated and observed through actions that mobilize relevant knowledge, skills, and attitudes for performing activities or tasks under certain conditions;

7) Candidate – a specialist seeking to obtain an aviation personnel licence and (or) ratings;

8) Qualification – a combination of skills, knowledge, and attitudes required to perform a task at the prescribed level;

9) Rating – a record made in or related to a licence, indicating special conditions, rights, or restrictions associated with that licence;

10) Qualification Exam – the procedure for assessing theoretical knowledge and verifying practical skills of aviation personnel to determine or confirm their level of qualification and eligibility for independent professional activity;

11) Threat Factor Control – the process of detecting threats and responding to them with countermeasures that reduce or eliminate the likelihood of errors or undesirable conditions;

12) Error Control – the process of detecting errors and responding to them with countermeasures that reduce or eliminate the consequences of errors;

13) Extension – an administrative action taken after the expiration of a permit or license that extends the validity of the rights provided by the permit or license for a further period, provided that clearly specified requirements are met;

14) Aviation Personnel Licence – a document confirming the qualifications and authority of aviation personnel;

15) Special Remark – an additional entry made in the licence indicating special conditions, rights, or restrictions, including language proficiency marks, and other information related to the licence;

16) Specialist – an individual with professional and/or specialized training in the field of civil aviation;

17) Authorized Body in Civil Aviation – a central executive body responsible for overseeing the use of airspace in the Republic of Kazakhstan and the activities of civil and experimental aviation;

18) Authorized Organization in Civil Aviation – a joint-stock company with 100% state participation in the charter capital, engaged in activities aimed at ensuring the sustainable development of the civil aviation industry in the Republic of Kazakhstan, flight safety, and aviation security;

19) Aircraft Maintenance (AM) – the performance of work on an aircraft, engine, propeller, or related parts necessary to maintain the airworthiness of the aircraft, engine, propeller, or related

parts, including inspection, restoration, replacement, defect rectification, either separately or in combination, as well as practical modification or repair;

20) Examiner – an individual with the appropriate qualification, designated by the authorized organization, authorized to assess theoretical knowledge of personnel in AM for issuing or renewing AM personnel licence, and adding or renewing qualification and/or special remarks;

21) Assessor – an individual with the appropriate qualification, designated by the authorized organization, authorized to check practical skills of personnel in AM for adding ratings and/or special remarks;

22) Authorized Organization Examiner – an aviation inspector of the authorized organization who monitors the activities of individuals determining the qualification level of aviation personnel, designated by the authorized organization.

C.3 QUALIFICATION REQUIREMENTS FOR AIRCRAFT MAINTENANCE EXAMINERS AND ASSESSORS

2. The procedure for designating examiners and assessors determining the qualification level of aircraft maintenance specialists is regulated by the provisions of Order No. 517 and the Procedure for the Designation and Renewal of Examiners (Assessors) Authority.

3. Candidates for the qualification of examiner and/or assessor of aircraft maintenance personnel, who conduct assessments for the issuance of aviation personnel licence, as well as candidates for the inclusion of qualification and/or special remarks in the aircraft maintenance licence, must meet the general qualification requirements specified in Order No. 362 and Order No. 763.

4. Candidates for the qualification of examiner and/or assessor of aircraft maintenance personnel must meet the following general qualification requirements:

- 1) Knowledge of instructional material governing the procedures and processes for determining the qualification level of aviation personnel, including the ability to apply and interpret them;
- 2) Experience in training and assessing practical skills;
- 3) Practical experience in the relevant field of activity being assessed;
- 4) Relevant professional training as an examiner and/or assessor;
- 5) Knowledge of qualification assessment procedures, including:
- 6) Collection of objective data;
- 7) Evaluation of objective data;
- 8) Preparation of assessment reports.
- 9) Knowledge of the system for issuing aviation personnel licence;
- 10) Absence of personal or professional conflicts of interest related to the function of conducting exams;
- 11) Possession of high moral qualities.

5. The examiner and assessor demonstrate a level of theoretical and practical knowledge in the following areas:

- 1) Normative legal acts of the Republic of Kazakhstan in the field of civil aviation, relevant to the examiner's (assessor's) area of activity;
- 2) Regulatory documents of international organizations in the field of civil aviation related to the specifics of the activity area and instructional material concerning the responsibilities of examiners (assessors);
- 3) Human capabilities and limitations, including threat factors and errors relevant to the specific activity area;
- 4) Principles of establishing working relationships with the person being tested for knowledge, skills, and abilities;
- 5) Principles and methods of conducting assessments, providing an adequate evaluation, and determining the compliance of candidates' knowledge, skills, and abilities, including justified decision-making on the evaluation, and providing the assessed individual with constructive feedback on the results;
- 6) Document management, including ensuring the accuracy and reliability of collected data, document registration, personal data protection measures regarding the checks and results;
- 7) Instruction, conducting knowledge, skills, and abilities checks for candidates in the role of examiner (assessor);
- 8) Demonstration of organizing and preparing for an exam under the supervision of an examiner (assessor) of the relevant category and profile;
- 9) Interviewing and evaluating the examinee, documenting the checking procedures.

6. The following designations for examiners and assessors in aircraft maintenance are defined:

- 1) Examiner for the assessment of theoretical knowledge according to the modular program;
 - 2) Examiner for the assessment of theoretical knowledge for type rating preparation;
 - 3) Assessor of practical skills for type rating preparation;
 - 4) Assessor for practical training (OJT);
 - 5) Examiner for aircraft maintenance in light and ultralight aviation.
7. A candidate for qualification as an examiner and/or assessor, authorized to assess and determine the level of qualifications of aircraft maintenance specialists, must confirm the successful completion of the following courses:
- 1) "Human Factors Related to Aircraft Maintenance" as part of Module 9A or 9B of the "Standard Training Program for Aviation Personnel Involved in Flight Safety" or the "Human Factors Course" of Module 9A or 9B at a Part-147 approved training organization;
 - 2) Aviation legislation as part of Module 10RK of the "Standard Training Program for Aviation Personnel Involved in Flight Safety";
 - 3) "Train the Trainers Course" or "Professional Training of Instructors";
 - 4) Examiner Training Course (Assessor Training Course).
8. The candidate for qualification as an examiner for theoretical knowledge assessment for the modular program should:
- 1) know the subject (module, section) of the initial training course for which they will be assessing theoretical knowledge.
 - 2) understand the module program, including topics, levels of study, and questions within the subject (module, section).
 - 3) be able to extract information from completed questionnaires and assign grades.
 - 4) be capable of evaluating and analyzing students' responses and providing feedback to the instructor/training manager regarding the results of the exam or process.
9. A candidate for the qualification of theoretical knowledge examiner for type rating should: understand the type training course subject, be knowledgeable about the course subject for the aircraft type (theoretical element + practical element) for which they will be assessing theoretical knowledge.
- 1) know the course program, be familiar with the course program, topics, levels of study, and questions within the subject (module, section).
 - 2) be able to extract information from completed questionnaires and assign grades, be proficient in selecting information from filled-in questionnaires and assigning appropriate grades.
 - 3) be capable of evaluating and analyzing student responses – be skilled in assessing and analyzing student responses and providing feedback to the instructor/training manager based on exam results or the process.
10. A candidate for the qualification of practical skills assessor for type training and/or On-the-Job Training (OJT) must meet the following qualification requirements:
- 1) Hold a valid aircraft maintenance specialist licence in the appropriate category (B1 or B2).
 - 2) Possess a rating endorsement equivalent to the rating endorsement for which the aircraft maintenance specialist is applying.
 - 3) Have a certificate of authorization for aircraft operation issued by an aircraft maintenance and repair organization (hereinafter referred to as "MRO").
11. A candidate for the qualification of examiner authorized to determine the qualification level of specialists in the maintenance of light and ultralight aircraft must meet the following qualification requirements:
- 1) Understand the aviation personnel certification system.
 - 2) Be familiar with the policies and guidance materials governing the procedures and processes for determining the qualification level of aviation personnel and be able to apply and interpret them.
 - 3) Be an active practitioner in the field of aircraft maintenance and repair.

- 4) Be capable of applying flight safety standards and aircraft maintenance practices.
- 5) Hold rating endorsements at least equivalent to the licence and rating endorsements of the aircraft maintenance specialists whose professional knowledge, skills, and abilities they are authorized to assess.
- 6) Have specialized training as an examiner/assessor.
- 7) Understand the procedure for conducting qualification assessments, including:
 - Collecting objective data;
 - Evaluating objective data;
 - Reporting the assessment results.
12. An examiner for theoretical knowledge assessment conducting tests at an ATO is not required to hold a valid licence, rating endorsements, or a medical certificate.
13. To extend the validity of the theoretical knowledge examiner qualification for modular programs and type training, the following requirements must be met:
 - 1) Possess documents confirming completion of professional development courses such as:
 - Assessor training courses for aircraft maintenance personnel;
 - Human Factors Continuation Training for aircraft maintenance;
 - Kazakhstan and International Aviation Legislation Continuation Training.
14. To extend the validity of the practical skills assessor qualification for type training and/or On-the-Job Training (OJT), the following requirements must be met:
 - 1) Possess documents confirming completion of professional development courses such as:
 - Assessor training courses for aircraft maintenance personnel;
 - Human Factors Continuation Training for aircraft maintenance;
 - Kazakhstan and International Aviation Legislation Continuation Training.
 - 2) Hold an aircraft maintenance licence and its appendix (Appendix XV).
 - 3) Hold a valid Company Authorization Certificate (CAC) for aircraft maintenance.

C.4 ORGANIZATIONAL ASPECTS OF THE EXAMINER AND ASSESSOR'S ACTIVITIES IN AIRCRAFT MAINTENANCE

C.4.1 Organizational Aspects of the Examiner's Activities in Theoretical Knowledge Assessment

15. The examiner for theoretical knowledge assessment conducts their activities according to the qualification exam schedule, which is developed by responsible persons at the ATO (training manager, chief examiner).

16. The schedule must include at least the following information:

Full name of the examiner;

Date and location of the assessment;

Type of assessment (theoretical knowledge or practical skills).

17. The form of moral and material motivation includes the payment for the work of the theoretical knowledge examiner, which is determined by the organization where they work, in accordance with the labor legislation of the Republic of Kazakhstan.

18. The ATO training manager or the chief examiner of the ATO is responsible for:

Organizing the work schedule, ensuring that the examiner's time allocated for performing their duties does not overlap with other tasks;

Timely maintenance of the professional level of theoretical knowledge examiners;

Safeguarding materials related to the conduct of theoretical exams;

Monitoring examiners' compliance with work regulations according to the current labor legislation of the Republic of Kazakhstan;

Planning the conduct of exams by examiners;

Ensuring the relevance of test questions;

Securing the protection and confidentiality of test tasks;

Maintaining the required documentation;

Storing materials related to the conduct of qualification exams;

Compliance with labor regulations, safety procedures, and fire safety rules.

19. The examiner, in the course of their activities, is responsible for:

Developing and updating test tasks (test question bank);

Organizing and conducting the qualification exam for assessing candidates' theoretical knowledge;

Determining the readiness of the examinee before the theoretical exam by verifying documents confirming the completion of all preparation stages;

Securing the protection and confidentiality of test tasks;

Maintaining the required documentation;

Storing materials related to the conduct of qualification exams;

Compliance with labor regulations, safety procedures, and fire safety rules.

20. The professional training of an examiner for theoretical knowledge assessment under the modular program is implemented through initial training in a specific category (Category A/B1/B2/B3) with the passing of the corresponding exams.

21. The professional training of an examiner for theoretical knowledge assessment for type rating training is implemented through the retraining of a specialist (type rating training) who has at least two years of experience as an aircraft maintenance specialist but does not hold examiner qualifications.

22. After completing the retraining, the aircraft maintenance specialist undergoes an internship of at least six hours under the supervision of a current examiner.

23. The internship for an examiner candidate is conducted based on an order issued by the head of the structural division of the enterprise and is implemented through attendance at a real exam (assessment) conducted by a current examiner and includes:

- Instruction on the procedure;
- Demonstration of the procedures for assessing examinees;
- Organization, preparation, and conduct of qualification exams;
- Documentation procedures.

24. The completion and final assessment of the internship are formalized in a protocol signed by the examiner conducting the internship and the chief examiner of the ATO (or the training manager).

C.4.2 Organizational Aspects of the Assessor's Activities in Evaluating Practical Skills for Type Rating Training

25. The practical skills assessor for type rating conducts their activities according to a practical skills assessment plan developed by the responsible persons of the ATO (Training Manager, Responsible Examiner of the ATO).

26. The plan must contain at least the following information:

- Full name of the examiner;
- Date and location of the assessment;
- Type of aircraft;
- Type of assessment (theoretical preparation or practical skills);
- Number of the ATO authorization certificate.

27. The form of moral and material incentive is the salary of the practical skills assessor for type rating, established by the organization where they work, in accordance with the labor legislation of the Republic of Kazakhstan.

28. The AUC Training Manager or the Responsible Examiner of the AUC is responsible for:

- Organizing the working time allocated for the assessor to perform their functions and ensuring that their work does not overlap with other tasks;
- Maintaining the professional level of the assessor in a timely manner;
- Storing materials related to practical element exams;
- Monitoring compliance with labor regulations by practical skills assessors for type rating according to the current labor legislation of the Republic of Kazakhstan;
- Planning the assessment by the assessor of practical skills for type rating;
- Monitoring the relevance of test questions;
- Maintaining required documentation;
- Storing materials related to the practical skills assessment for type rating;
- Observing labor regulations, safety rules, and fire safety rules.

29. The practical skills assessor for type rating is responsible for:

- Organizing and conducting the qualification examination to assess the practical skills of candidates;
- Determining the candidate's readiness before the exam by checking documents confirming the completion of all theoretical preparation stages;
- Maintaining required documentation;
- Storing materials related to the assessment;
- Observing labor regulations, safety rules, and fire safety rules.

30. Professional training of the practical skills assessor for type rating is conducted as retraining of a specialist (type rating training) who has at least two years of experience as a maintenance specialist but does not have assessor qualification.

31. After completing retraining, the maintenance specialist undergoes an internship of at least six hours under the guidance of a current assessor.

32. The candidate's internship as an examiner is conducted based on an order from the head of the structural unit of the enterprise and involves attending a real exam (assessment) conducted by a current examiner (assessor), including:

- The procedure for conducting the briefing;
- Demonstration of assessment procedures for candidates;
- Organization, preparation, and conduct of the exam (assessment);
- Documentation preparation.

33. The completion and final assessment are documented by a protocol signed by the assessor who conducted the internship and the senior examiner of the ATO (or the Training Manager).

C.4.3 Organizational Aspects of Practical Training Assessor (OJT)

34. The practical training assessor performs their duties according to the designation letter from the Authorized Organization.

35. The assessment form for the candidate's internship must contain at least the following information:

- Full name of the candidate;
- Full name of the assessor;
- Date and location of the assessment;
- Type of aircraft and engine (if applicable);
- Number of the authorization certificate of the maintenance and training organization.

36. The form of moral and material incentive is the salary of the practical training assessor, determined by the organization where they work, in accordance with the labor legislation of the Republic of Kazakhstan.

37. The head of the maintenance and training organization is responsible for:

- Organizing the working time allocated for the assessor's practical training duties, ensuring it does not overlap with other tasks;
- Maintaining the professional level of practical training assessors in a timely manner;
- Monitoring compliance with labor regulations by practical training assessors according to the current labor legislation of the Republic of Kazakhstan;
- Observing labor regulations, safety rules, and fire safety rules.

38. The practical training assessor is responsible for:

- Organizing and conducting the qualification examination to assess the practical skills of candidates;
- Determining the candidate's readiness before the practical assessment by checking documents confirming the completion of all stages of theoretical and practical preparation, as well as on-the-job training;
- Maintaining required documentation;
- Observing labor regulations, safety rules, and fire safety rules.

39. The responsibility for granting permission for independent professional activity of the aircraft maintenance specialist rests with the assessor who conducted the practical training assessment.

40. Professional training of the practical training assessor is carried out as retraining for a specialist (type rating training) who has experience as a practicing aircraft maintenance specialist in avionics systems (B2) or aircraft (helicopter) and engine maintenance (category B1/subcategories B1.1, B1.2, B1.3, B1.4), but does not hold the qualification of a practical training assessor.

41. After completing retraining, the maintenance specialist undergoes an internship of at least six hours under the guidance of a current practical training assessor.

42. The candidate's internship as a practical training assessor is conducted based on an order from the head of the structural unit of the enterprise and involves attending a real exam (assessment) conducted by a current assessor, including:

- The procedure for conducting the briefing;
- Demonstration of assessment procedures for candidates;
- Organization, preparation, and conduct of the exam;
- Documentation preparation.

43. The completion and final assessment are documented by a protocol signed by the practical training assessor who conducted the internship and the head of the structural unit.

C.5 POLICY REGARDING THE INVOLVEMENT OF EXAMINERS AND ASSESSORS IN CONDUCTING EXAMS AT OTHER CIVIL AVIATION ORGANIZATIONS OR ATOS

44. When an authorized organization engages an examiner and/or assessor from a civil aviation organization to conduct theoretical knowledge tests and/or practical skills assessments at external enterprises, the examiner and/or assessor maintains their employment relationship with the civil aviation organization where they are employed during the period of engagement.

45. Practical training on an aircraft (OJT) is conducted under the conditions of the maintenance and training organization and only by its specialists on the aircraft (supervisors and practical training assessors) with the aim of providing the candidate with a type rating in the new category B1.1, B1.2, B1.3, B1.4, B2 in the "Rating" section of the aircraft maintenance specialist's licence.

46. The practical training program (OJT) must be approved by the authorized organization before it begins.

C.6 CHARACTERISTICS OF FACILITIES, EQUIPMENT, AND TECHNICAL AND SOFTWARE RESOURCES USED FOR THEORETICAL AND PRACTICAL EXAMS

C.6.1 Characteristics of Facilities, Equipment, and Technical and Software Resources Used for Theoretical Exams

47. The assessment of theoretical knowledge is conducted in an automated manner on computers or on paper in a separate room with phones turned off, following the "clean desk" principle. All informational signs, posters, etc., must be removed.

48. The room should provide adequate natural light.

49. The room should have an air conditioning system to maintain a comfortable temperature.

50. The walls inside the room should be painted in calm, non-fatiguing, and non-irritating colors.

51. The room where the testing is conducted should be isolated from external noises that could distract candidates from the exam. Visitors and staff engaged in their daily activities outside the exam room should be informed about the ongoing exam through informational signs.

52. The room where the exam is conducted should not have windows facing a roadway, a busy street, an amusement park, etc., to avoid visual distractions for the candidates.

53. The room should have sufficient space to seat all candidates in a manner that allows the examiner to effectively monitor order in the room.

54. The room where testing is conducted should be equipped with:

- Appropriate furniture;
- A safe for the protection of data on digital and paper media;
- Clocks allowing candidates to keep track of their time;
- Video and audio recording equipment;
- Other equipment if necessary.

C.6.2 Characteristics of Facilities, Equipment, and Technical and Software Resources Used for Checking Practical Skills for Type Rating

55. The assessment of practical skills for aircraft maintenance specialists for type rating is conducted in the form of an interview in a separate room, with the possibility of accessing the actual aircraft of the type for which the candidate is applying.

56. The practical element exam must ensure the presence of the actual aircraft of the type for which the candidate is seeking a rating.

57. The room should be equipped with necessary posters and computers with access to technical documentation for the type of aircraft being examined.

58. The room should provide quick access to the actual aircraft if it becomes necessary to demonstrate the candidate's ability to orient themselves with the systems, cockpit, access areas, etc., on the real aircraft.

C.6.3 Characteristics of Facilities, Equipment, and Technical and Software Resources Used for Checking Practical Training (OJT)

59. Practical training assessments (OJT) are conducted in the conditions of the aircraft maintenance organization on the actual aircraft of the type for which the candidate is seeking a rating endorsement.

60. The assessment of a specialist during practical training must ensure the presence of the actual aircraft of the type for which the candidate is applying.

61. The candidate seeking a rating endorsement must have access to the technical documentation for the type of aircraft being examined.

62. The candidate seeking a rating endorsement must have access to tools, consumables, and components that may be required to complete the practical training task set by the assessor.

C.7 PROCEDURES FOR CONDUCTING THEORETICAL AND PRACTICAL EXAMS, AREAS (DISCIPLINES) COVERED

C.7.1 Procedure for Theoretical Knowledge Assessment

63. The assessment of theoretical knowledge for candidates seeking an aircraft maintenance licence or a rating endorsement is conducted by an examiner designated by the authorized organization. This can be done using paper-based methods or automated systems on computers.

64. If the theoretical knowledge assessment is conducted at certified Aviation Training Organizations (ATOs), a representative of the authorized organization must be present to oversee the examination procedure.

65. All exams within the initial training program conducted under a modular system use multiple-choice questions and/or essay questions, as required by the legislation of the Republic of Kazakhstan.

66. Candidates are admitted to testing after completing 80% of the theoretical material. This is verified by the theoretical knowledge examiner by checking the candidate's attendance records for theoretical training. Absence from theoretical training is considered a gap in theoretical preparation. The original identification document is also checked for identification purposes.

67. The passing threshold for theoretical knowledge testing is at least 75%.

68. For essay questions, the passing mark is 75%, meaning the candidate's answer must include 75% of the required key points specified by the question and contain only minor errors related to any key point.

69. For multiple-choice questions, the passing mark for each module is 75%.

70. If multiple-choice questions or essay questions are failed, the candidate must retake the failed parts.

71. A failed module can be retaken no earlier than 90 days after the date of the failed exam (except for candidates seeking rating endorsements). However, if the certified ATO, training aircraft maintenance specialists or IATO approved under Annex IV (Part-147), conducts a repeated course covering the failed subject in a specific module, the module can be retaken no earlier than 30 days.

72. Each reattempt of an exam results in a recorded result of 75% in the certificate, regardless of exceeding the passing score.

73. Candidates seeking rating endorsements who fail the theoretical exam three times must undergo additional training at an aviation training center before retaking the theoretical exams.

74. For candidates seeking certification undergoing initial training under a modular program, the number of retake attempts is not limited.

75. The time required for basic knowledge applies to each individual module exam, except for those modules that have been completed as part of another category certificate where the licence has already been issued.

76. The maximum number of consecutive retake attempts is three. The next session of three attempts is allowed after a one-year waiting period between sessions.

77. The applicant must inform the ATO in writing about the number of attempts and exam dates over the past year, including the organization or aviation authority where these attempts took place. The ATO responsible for training aircraft maintenance specialists is responsible for verifying the number of attempts within the established time limit.

78. Before starting the theoretical knowledge assessment, the examiner must:

- Check the readiness of the workstation and necessary technical equipment;
- Activate video and audio recording equipment;
- Verify the availability of required test materials and checklists;
- Familiarize the candidates with safety instructions for users in the testing room.

79. The examiner must conduct a briefing describing the theoretical assessment procedure. The briefing must be comprehensive and include at least the following information:

- Notification of video and audio recording of the exam process;
- Number and names of subjects (modules) to be tested;
- Number of test questions;
- Rules for filling out exam forms and answer sheets;
- Time allocated for the test;
- Minimum passing score for the test;
- Procedure for removing a violator;
- Procedure for retaking the test in case of failure;
- Procedure for filing an appeal if there is disagreement with the test result.

80. During the briefing, the examiner answers candidates' questions related to the exam procedure and encourages them to work calmly and attentively. The briefing ends when there are no unclear questions about the theoretical knowledge assessment. The briefing time is not included in the test duration.

81. After the briefing, candidates sign the attendance and instruction acknowledgment sheet as per Appendix 6 to this Manual.

82. The examiner (assessor) should be calm, attentive, friendly, and concise. The examiner is prohibited from answering questions regarding the correctness of answers in the test or the proper action during practical skills assessment.

83. The theoretical knowledge examiner records the start and end times of the assessment and allows candidates to begin working on the test.

84. If a candidate wishes to ask the examiner a question, they must raise their hand without leaving their seat. Note that the examiner will answer only questions related to the exam process.

85. The examiner is prohibited from discussing or interpreting questions.

86. If the examiner is found to be providing answers to candidates, they will be disqualified.

87. No reference materials are allowed during the exam.

88. During group theoretical testing, candidates are not allowed to talk to each other, exchange materials, use information on paper, electronic, or other media, leave the room, or use communication devices (mobile phones and other electronic equipment must be turned off during the testing).

89. The examiner must stop the testing process and annul the candidate's work in case of a violation of the above rules.

90. The theoretical knowledge examiner must complete a violation report form as per Appendix 3 to this Manual within one working day, inform the candidate of the violation, and send the report to the Authorized Organization.

91. Candidates who have had a violation report filed against them must retake the testing no earlier than twelve months from the date of the violation.

92. After the time allocated for the paper-based test has expired, the theoretical knowledge examiner immediately collects the test materials and checklists for evaluation and grading. No additional time is provided to complete the test.

93. Upon completion of the paper-based theoretical knowledge assessment, the examiner must verify the presence of all test sheets and checklists.

94. If any test sheets or checklists are missing, the theoretical examiner will annul the test.

95. The results of the theoretical knowledge assessment, including the overall result, are provided to candidates within two working days after the exam.

96. The theoretical knowledge examiner fills out the summary results table after evaluation as per Appendix 8 to this Manual.

97. In case testing cannot continue due to force majeure (natural disasters, military actions, etc.) or technical issues, testing is suspended.

98. In this case, the examiner must complete a suspension report form as per Appendix 4 to this Manual, and the testing is rescheduled.

99. If the theoretical knowledge assessment is successfully passed, the candidate seeking a rating endorsement will receive a recognition certificate and be allowed to proceed to the practical training.

100. If the theoretical knowledge test for obtaining an aircraft maintenance licence is successfully passed after completing the initial training in certified ATOs, a certificate of successful completion of the theoretical exam is issued (for each successfully completed module or a single certificate for categories "A", "B1", "B2", "B3", specifying the modules successfully passed by the specialist).

101. If the theoretical knowledge test for obtaining an aircraft maintenance licence is successfully passed after self-study in a modular program, a certificate of successful completion of the theoretical exam after self-study is issued.

C.7.2 Procedure for Assessing Practical Skills for Aircraft Type Rating

102. The practical skills assessment for an aircraft type rating is conducted by an assessor on a real aircraft of the type for which the candidate is seeking a rating endorsement.

103. Based on the results of the practical skills assessment, the assessor completes an evaluation sheet using the form provided in Appendix 7 of this Manual.

104. To fill out the form, the assessor selects a task or a number of tasks (not more than 5) that are sufficient to evaluate the criteria listed below. Both the number and nature of the selected tasks vary for each individual candidate based on their relevant experience. Detailed information about the selected tasks and the relevant chapter of the technical documentation is recorded in the designated place. Once tasks are selected, they are evaluated as follows:

- Identification and Location - The trainee correctly identifies and locates aircraft systems, major components, and subcomponents (if applicable) and demonstrates this to the assessor with maximum accuracy.

- Explanation - The trainee demonstrates sufficient knowledge in checking aircraft systems for proper configuration for safe operation, following safety warnings to prevent harm to personnel and equipment. The trainee then identifies and correctly explains to the assessor the effects of specified controls across all positions and actions that need to be performed, including the use of any necessary test equipment and/or special tools as per the aircraft maintenance manual procedures.

- Troubleshooting - The trainee uses appropriate tools and technical guides to diagnose faults, determining requirements for safe flight and identifying the fault.

105. The assessment is conducted using "Pass" or "Fail" records.

106. If the trainee meets the criteria for each selected task, the assessor marks the task with a signature and a stamp (if available).

107. If the trainee does not meet at least one of the specified criteria for a selected task, the assessor writes "Fail" in the designated space for the stamp. The trainee then undergoes re-assessment on the same day or the next day, performing one or more tasks selected by the assessor that are equivalent in complexity and technical characteristics to the original task. No more than 5 tasks are used for evaluation to meet all specified criteria.

108. To receive a final "Pass" grade, the trainee must receive a "Pass" mark from the assessor for at least one task. In the case of combined courses (e.g., B1.1+B2), to achieve a final "Pass" grade, the trainee must receive a "Pass" mark from assessors of both categories (B1.1 and B2) for at least one task each.

109. If the final assessment result is "Fail," the trainee may retake the practical element assessment. The maximum number of consecutive attempts, including the initial assessment, is three.

The next session of three attempts is allowed after a one-year waiting period. The waiting period for re-assessment is 30 days after the first failed attempt, and 60 days after the second failed attempt.

110. Candidates seeking a rating endorsement who fail the assessment after three attempts must undergo additional training at an aviation training center before retaking the practical skills assessment.

111. The applicant must inform the assessor in writing about the number and dates of attempts in the past year and where these attempts occurred.

112. During re-assessment, tasks are given only for the category (B1.1, B2, etc.) for which the initial assessment was failed.

113. After completing the required tasks and successful practical assessment, the original records of the practical training are returned to the training department of the ATO either by the practical training instructor or the practical element assessor for verification of all practical training requirements and compliance with these requirements. If all requirements are met, the trainee is issued a certificate from the ATO confirming the practical training for the aircraft type.

114. The aircraft type rating exam, including the required practical element, must be conducted within 3 years prior to the application for a rating endorsement in the aircraft maintenance licence.

C.7.3 Procedure for Assessing Practical On-the-Job Training (OJT)

115. The assessment of practical on-the-job training (OJT) for an aircraft type rating is conducted within a maintenance and repair organization (MRO) by qualified specialists (supervisors and assessors) using a real aircraft of the type for which the candidate is seeking the type rating. The purpose is for the candidate to obtain the first type rating qualification in a new category (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4, B2) of the aircraft maintenance licence.

116. Following the practical OJT assessment, the assessor completes an evaluation sheet using the form provided in Appendix 8 of this Manual.

117. The OJT assessor has the right to verify the authenticity of the candidate's OJT log to ensure compliance with the training principles, specifically:

1) That a real aircraft of the type for which the candidate is seeking the rating was used for the OJT. Simulators are not permitted for practical OJT.

2) That the training program includes the execution of real tasks on the aircraft or its components.

The role of the assessor is to conduct the final evaluation of completed OJT when the candidate's competence is indirectly validated by the supervisor.

The goal is to confirm the completion of the required variety and number of OJT tasks based on supervisor reports and feedback. It is sufficient for the completion of individual OJT tasks to be confirmed by the direct supervisor without the need for direct assessment by the assessor.

118. The assessment of practical OJT must include, at a minimum, the following aspects:

1) Awareness of the Environment - The trainee's actions regarding safety, application of safety warnings, and prevention of hazardous situations.

2) System Integration - Demonstration of understanding system interactions, including identification, description, explanation, planning, and execution.

3) Knowledge and Understanding - Areas requiring special emphasis or innovations.

4) Use of Reports and Instructions - Ability to read and explain reports and instructions.

5) Aircraft Documentation - Identification and application of relevant aircraft documentation, navigating within this documentation, and performing prescribed procedures.

6) Maintenance Actions on the Aircraft and Use of Tools - Performing maintenance tasks and using tools appropriately.

7) Attitude and Behavior - The trainee's attitude and behavior while working in aircraft maintenance conditions.

The assessment includes:

- Identification and Location - The trainee correctly identifies and locates aircraft systems, major components, and subcomponents (if applicable) and demonstrates this to the assessor with maximum accuracy.
- Explanation - The trainee demonstrates sufficient knowledge in checking aircraft systems for proper configuration for safe operation, following safety warnings, and understanding the effects of specified controls. The trainee should be able to apply necessary test equipment and/or special tools according to the maintenance manual procedures.
- Troubleshooting - The trainee uses appropriate tools and technical guides to diagnose faults, ensuring safe flight and identifying faults.

119. The assessment is based on the comments from the OJT supervisor. If the supervisor deems the trainee meets the criteria outlined in the "Assessment - General Remarks" section, the supervisor places their personal stamp in the OJT records for each individual task.

120. The practical OJT starts and concludes within 3 years prior to the application for a rating endorsement in the aircraft maintenance licence.

C.8 RULES AND POLICY FOR TEST DEVELOPMENT

121. The development and annual update of test questions for aviation personnel certification are carried out by the examiner, in coordination with the authorized organization.

122. Tests vary based on the qualification for which the candidate is applying.

123. Test questions must meet the following requirements:

1) Reliability:

- The number of test questions must be sufficient to avoid repetition in the test.

- Ambiguity and vagueness in questions are not allowed.

- Distractors should be carefully chosen to prevent random guessing of correct answers.

2) Validity (Accuracy):

- Test questions should adhere to content validity, meaning the content must strictly comply with aviation legislation requirements.

- Functional validity should be maintained, meaning questions should be phrased in technical language consistent with the subject/module descriptions.

3) Clarity and Precision:

- Test questions must be clearly and simply described.

4) Simplicity:

- Test questions should not include multiple overlapping questions.

124. For initial training in a modular program, each multiple-choice question has three answer options, only one of which is correct, and candidates are allocated an average nominal time of 75 seconds per question.

125. For candidates in initial training under a modular program, essay questions require written responses, with each question allowing 20 minutes for the answer.

126. Recurrent examinations for aircraft maintenance specialists use multiple-choice questions.

127. Each multiple-choice question must have at least 2 answer options, only one of which is correct, with a time allocation of 90 seconds per question for candidates seeking a special endorsement in the aircraft maintenance licence.

128. Incorrect answer options should appear as plausible as possible to anyone unfamiliar with the subject. All answer options should relate to the question and use similar vocabulary, grammatical structure, and length. For questions involving numerical values, incorrect answers should reflect procedural errors, such as incorrect values (+ vs. -) or incorrect units of measurement, rather than random numbers.

129. Each question has a prepared model answer, which includes knowledge of any alternative answers relevant to other sub-sections.

130. The model answer is divided into a list of key points.

131. Basic knowledge (indicators) that the trainee must meet upon completion of initial training for an aviation personnel licence in categories (subcategories) A, B1, B2, and B3 is classified into knowledge levels (1, 2, or 3):

1) Level 1 – Awareness of basic elements of the subject, where the candidate should:

- Be familiar with basic elements of the subject.

- Provide a simple description of the subject using general terms and examples.

- Use terminology specific to the subject.

2) Level 2 – General knowledge of theoretical and practical aspects of the subject and the ability to apply this knowledge, where the candidate should:

- Understand theoretical foundations of the subject.

- Provide a general description of the subject with examples as necessary.

- Use mathematical formulas and relate them to physical laws when describing the subject.
- Read and understand sketches, diagrams, and schematics related to the subject.
- Apply knowledge practically using detailed procedures.

3) Level 3 – Advanced knowledge of theoretical and practical aspects of the subject and the ability to integrate and apply individual knowledge elements in a logical and comprehensive manner, where the candidate should:

- Understand the theory of the subject and its relation to other subjects.
- Provide detailed descriptions of the subject using theoretical foundations and specific examples.
- Understand and use relevant mathematical formulas.
- Read, understand, and prepare sketches, simple drawings, and diagrams describing the subject.
- Apply practical knowledge using manufacturer instructions.
- Understand the results of actions from various sources and measurements and make corrections if necessary.

132. For determining knowledge levels (1, 2, or 3) during the training for an aircraft type rating, and for theoretical parts in Category A (task training) mechanic training, the following classifications are used:

1) Level 1 – Basic overview of aircraft design, systems, and powerplant as defined in the aircraft maintenance manual (AMM)/maintenance instructions. The candidate should:

- Provide a simple description of the subject using standard terms and identify safety precautions related to aircraft design, systems, and powerplant.
- List relevant aircraft manuals and maintenance technologies for aircraft design, systems, and powerplant.
- Define the general location of major aircraft systems.
- Define the general location and characteristics of the powerplant.
- List special tools and test equipment used on the aircraft.

2) Level 2 – Basic systemic overview of aircraft management, indicators, major components including location and purpose, maintenance, minor fault detection, and troubleshooting. General knowledge of theoretical and practical aspects, where the candidate should:

- Understand theoretical principles and apply them practically using detailed procedures.
- Ensure safety precautions during work on or around the aircraft, powerplant, and systems.
- Provide detailed descriptions for accessing systems and the aircraft, power supply, and its sources.
- Identify the location of major components.
- Describe the operation of each major system, including terminology and nomenclature.
- Perform service maintenance tasks for systems such as fuel, powerplants, hydraulics, landing gear, water/waste removal, and oxygen.

- Demonstrate ability to use crew reports and onboard fault reporting systems (performing minor fault detection and troubleshooting) and determine aircraft airworthiness based on MEL/CDL.

- Demonstrate ability to use, explain, and apply relevant documentation, including maintenance instructions, AMM, and illustrated parts catalog.

3) Level 3 – Detailed description, operation, component location, disassembly/installation procedures, and in-built fault detection and troubleshooting procedures at the AMM level, where the candidate should:

- Demonstrate theoretical knowledge of aircraft systems and design and their interaction with other systems, provide detailed descriptions using theoretical foundations and specific examples, and explain results from various sources and measurement tools, applying corrective actions where necessary.

- Perform system checks, powerplant checks, and functional tests as defined in the AMM.

- Demonstrate the use, explanation, and application of relevant documentation, including structural repair manuals, troubleshooting manuals.

- Correlate information for decision-making regarding fault diagnosis and troubleshooting at the AMM level.

- Describe procedures for component replacement specific to the aircraft type.

133. Number of Questions per Module:

1) Module 1 - Mathematics:

- Category A: 16 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 20 minutes.

- Category B1: 32 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 40 minutes.

- Category B2: 32 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 40 minutes.

- Category B3: 32 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 40 minutes.

2) Module 2 - Physics:

- Category A: 32 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 40 minutes.

- Category B1: 52 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 65 minutes.

- Category B2: 52 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 65 minutes.

- Category B3: 32 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 35 minutes.

3) Module 3 - Basics of Electrical Engineering:

- Category A: 20 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 25 minutes.

- Category B1: 52 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 65 minutes.

- Category B2: 52 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 65 minutes.

- Category B3: 24 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 30 minutes.

4) Module 4 - Basics of Electronics:

- Category B1: 20 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 25 minutes.

- Category B2: 40 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 50 minutes.

- Category B3: 8 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 10 minutes.

5) Module 5 - Digital Techniques/Electronics Instrument Systems:

- Category A: 16 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 20 minutes.

- Category B1.1 and B1.3: 40 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 50 minutes.

- Category B1.2 and B1.4: 20 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 25 minutes.

- Category B2: 72 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 90 minutes.

- Category B3: 16 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 20 minutes.

6) Module 6 - Materials and Components:

- Category A: 52 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 65 minutes.

- Category B1: 72 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 90 minutes.

- Category B2: 60 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 75 minutes.

- Category B3: 60 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 75 minutes.

7) Module 7A - Maintenance Practices:

- Category A: 72 multiple-choice questions and 2 essays. Allowed time: 90 minutes plus 40 minutes.

- Category B1: 80 multiple-choice questions and 2 essays. Allowed time: 100 minutes plus 40 minutes.
- Category B2: 60 multiple-choice questions and 2 essays. Allowed time: 75 minutes plus 40 minutes.
- 8) Module 7B - Maintenance Practices:
 - Category B3: 60 multiple-choice questions and 2 essays. Allowed time: 75 minutes plus 40 minutes.
- 9) Module 8 - Basic Aerodynamics:
 - Category A: 20 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 25 minutes.
 - Category B1: 20 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 25 minutes.
 - Category B2: 20 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 25 minutes.
 - Category B3: 20 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 25 minutes.
- 10) Module 9A - Human Factors in Aircraft Maintenance (for Categories A, B1, B2):
 - Category A: 20 multiple-choice questions and 1 essay. Allowed time: 25 minutes plus 20 minutes.
 - Category B1: 20 multiple-choice questions and 1 essay. Allowed time: 25 minutes plus 20 minutes.
 - Category B2: 20 multiple-choice questions and 1 essay. Allowed time: 25 minutes plus 20 minutes.
- 11) Module 9B - Human Factors in Aircraft Maintenance (for Category B3):
 - Category B3: 16 multiple-choice questions and 1 essay. Allowed time: 20 minutes plus 20 minutes.
- 12) Module 10RK - Kazakh and International Aviation Legislation:
 - Category A: 32 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 40 minutes plus 20 minutes.
 - Category B1: 40 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 50 minutes plus 20 minutes.
 - Category B2: 40 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 50 minutes plus 20 minutes.
 - Category B3: 32 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 40 minutes plus 20 minutes.
- 13) Module 11A - Gas Turbine Engine Aircraft - Aerodynamics, Structure, and Systems:
 - Category A: 108 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 135 minutes.
 - Category B1: 140 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 175 minutes.
- 14) Module 11B - Piston Engine Aircraft - Aerodynamics, Structure, and Systems (for Categories A2 and B1.2):
 - Category A: 72 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 90 minutes.
 - Category B1: 100 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 125 minutes.
- 15) Module 11C - Piston Engine Aircraft - Aerodynamics, Structure, and Systems (for Category B3):
 - Category B3: 60 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 75 minutes.
- 16) Module 12 - Helicopters - Aerodynamics, Structure, and Systems:
 - Category A: 100 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 125 minutes.
 - Category B1: 128 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 160 minutes.
- 17) Module 13 - Aircraft - Aerodynamics, Structure, and Systems:

- Category B2: 180 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 225 minutes. Questions and time may be split into two exams if needed.

18) Module 14 - Powerplant:

- Category B2: 24 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 30 minutes.

19) Module 15 - Gas Turbine Engine:

- Category A: 60 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 75 minutes.

- Category B1: 92 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 115 minutes.

20) Module 16 - Piston Engine:

- Category A: 52 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 65 minutes.

- Category B1: 72 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 90 minutes.

- Category B3: 68 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 80 minutes.

21) Module 17A - Propellers (for Categories A and B1):

- Category A: 20 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 25 minutes.

- Category B1: 32 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 40 minutes.

22) Module 17B - Propellers (for Category B3):

- Category B3: 28 multiple-choice questions, no essay. Allowed time: 30 minutes.

134. The number of questions for assessing candidates for a maintenance specialist rating endorsement should correspond to at least one question per hour of instruction. The number of questions per section and level is proportional to:

- Actual hours of instruction spent on that section and level of training.
- Learning objectives as outlined in the course syllabus.

135. The authorized organization evaluates the number and level of questions when approving the course.

C.9 REPORTING PROCEDURES AND FORMS FOR THEORETICAL EXAM RESULTS

136. The conduct of the theoretical exam is documented by the examiner and recorded in a specialized exam records form. This form includes the following information:

- 1) Full name and signature of the candidate.
- 2) Date of birth of the candidate.
- 3) Place of birth of the candidate.
- 4) Purpose of the examination.
- 5) Date of the examination.
- 6) Full name and signature of the examiner.

137. The results of the theoretical exam are noted on the candidate's answer sheet, and the examiner informs the candidates of the exam results.

138. The exam records form and answer sheets are filed with the candidate's personal records and submitted to the AUC (Aviation Certification Authority) for archival storage.

139. Paper-based examination materials are not required to be stored and should be destroyed.

140. All paper materials and computer records related to theoretical exams (applications, protocols, test results) must be kept in a safe located in the office of the responsible AUC examiner for at least 2 years from the date of the theoretical exam.

141. All computer records, document scans, and question databases related to theoretical exams must be stored in a password-protected storage on the computer of the responsible AUC examiner.

C.10 APPEAL SUBMISSION AND REVIEW PROCEDURES

142. A candidate who disagrees with the results of a theoretical or practical qualification exam must submit an appeal to the authorized organization within three working days of receiving the assessment results. The appeal must be justified and submitted in the form provided in Appendix 5 of this Guide.

143. If the appeal concerns the correctness of an exam question, the candidate must specify the exact question being contested.

144. Appeals concerning the entire set of exam questions are not allowed and will be rejected.

145. To address the appeal, the authorized organization may request exam materials from the examiner (test questions with answers, video and audio recordings, if available).

146. The appeal is reviewed by the qualification commission of the authorized organization within twenty-two working days from the date the appeal is registered.

147. A copy of the qualification commission's decision is provided to the appellant after the review.

C.11 MEASURES TO PROTECT TEST ITEMS AND EXERCISES

148. Test items and their annual updates are developed by designated examiners in coordination with the authorized organization.

149. Responsible examiners conducting the testing must ensure proper storage of test items to prevent unauthorized access.

150. Distribution and disclosure of test items to candidates is prohibited.

151. If test items are found in any public information sources, on any media, with candidates, or in external organizations, they are considered invalid, removed from the testing process, and an internal investigation is conducted regarding their publication.

C.12 PREVENTING CONFLICTS OF INTEREST

152. An examiner and/or assessor cannot conduct the theoretical or practical assessment of a candidate for whom they served as an instructor or supervisor during the theoretical preparation or practical training prior to the examination.

153. Intervening in the actions of an examiner and/or assessor during the theoretical or qualification exam process and demanding a change in the decision regarding the assessed candidate is prohibited.

154. An examiner must not have a personal or professional conflict of interest in relation to their role in conducting exams.

C.13 OVERSIGHT AND INSPECTION OF EXAMINERS AND ASSESSORS

155. The authorized organization oversees and monitors the activities of examiners and assessors through scheduled and unscheduled inspections.

156. Each examiner and assessor must be inspected at least once every three years for compliance with Orders No. 362, 517, 763, 764, and this Manual.

157. The inspection of examiners and assessors is conducted according to an inspection checklist prepared by the authorized organization, as per Appendix 1 and Appendix 2 of this Manual.

158. An inspection report is prepared following the inspection of examiner activities, including a completed inspection checklist.

ҚОСЫМШАЛАР / ПРИЛОЖЕНИЯ / ANNEXES

Номер приложения	Наименование приложений
1	ӘК ТҚК бойынша мамандардың теориялық білімдерін бағалау бойынша емтихан алушыны бағалауға арналған тексеру парағы / Проверочный лист для оценки экзаменатора по оценке теоретических знаний специалистов по ТО ВС/ Checklist for assessing the examiners of the theoretical knowledge of aircraft maintenance specialists/
2	ӘК типіне даярлау бойынша практикалық дағдыларды тексеру бойынша бағалаушының қызметін бағалауға және/немесе ӘК ТҚК бойынша мамандар үшін практикалық тағылымдамадан өтуге арналған тексеру парағы / Проверочный лист для оценки деятельности оценщика по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС и/или практической стажировки для специалистов по ТО ВС / Checklist for assessing the practical skills assessor's performance for aircraft type training and/or practical training (OJT) for aircraft maintenance specialists
3	Авиация персоналының біліктілік деңгейін айқындау қағидаларын бұзу туралы Акт / Акт о нарушении Правил определения уровня квалификации авиационного персонала / Report on violation of the Rules for determining the qualification level of aviation personnel
4	Тестілеу рәсімін тоқтата тұру туралы Акт / Акт о приостановлении процедуры тестирования / Act on suspension of testing procedure
5	Апелляциялық шағым / Апелляционное заявление / Statement of Appeal
6	Емтихан тапсыру жөніндегі нұсқаулықпен танысу және келісу ведомості / Ведомость посещения и ознакомления с инструкцией по прохождению экзаменов / Attendance and familiarization with the instructions for passing exams
7	Әуе кемесінің типіне практикалық элементтің бағалау парағы / Оценочный лист практического элемента на тип воздушного судна / Assessment Sheet for Aircraft Type Training - Practical Element
8	А/В1/В2 санаты үшін практикалық тағылымдаманы бағалау парағы / Оценочный лист практической стажировки для категории А/В1/В2 / On the Job Training Assessment Sheet for Category А/В1/В2
9	Теориялық емтихан нәтижелерінің жиынтық кестесі / Сводная таблица результатов теоретических экзаменов / Summary table of theoretical exam results

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №1

ПРОВЕРОЧНЫЙ ЛИСТ

для оценки деятельности экзаменатора по оценке теоретических знаний специалистов по ТО ВС
ФИО и номер разрешения экзаменатора: _____

Место работы: _____

Место, время и дата проведения проверки: _____

№ п/п	Наименование	Оценка соответствия (✓/✗) Не применимо	Примечание
Соответствие квалификации			
1.	Соответствие Квалификационным требованиям, предъявляемым к физическим лицам, имеющим право определять уровень квалификации авиационного персонала согласно приказу Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 28 сентября 2013 года № 763 в части:		
	1.1. Наличие соответствующей профессиональной подготовки в качестве экзаменатора.		
	1.2. наличие документов, подтверждающих прохождение курсов поддержания профессионального уровня экзаменатора.		
	1.3. Обладание квалификационными отметками, как минимум равнозначными свидетельствам и квалификационным отметкам авиационного персонала, которому он уполномочен проводить оценку профессиональных знаний.		
	1.4. возможность продемонстрировать периодическое выполнение своих функций в качестве экзаменатора.		
	1.5. не имение личного или профессионального конфликта интересов в связи с выполнением функции проведения экзаменов.		
Ведение и сохранение документации			
2.	Ведение журнала учета проведения теоретических экзаменов		
3.	Оформление протоколов проведения теоретического экзамена		
4.	Обеспечение сохранности документации, связанной с квалификационным экзаменом		
Процедуры квалификационного экзамена			
5.	Выполнение процедур проверки теоретической подготовки		
	5.1. Проверка готовности рабочего места, необходимых документов и технических средств.		
	5.2. Проверка ведомости присутствия кандидатов на теоретическом обучении.		
	5.3. Регистрация кандидата.		
	5.4. Инструктаж.		
	5.5. Проведение процедуры проверки теоретических знаний.		
	5.6. Разбор (если применимо).		
	5.7. Подведение итогов проверки теоретических знаний.		

	5.8. Документирование результатов проверки теоретических знаний.		
--	--	--	--

Экзаменатор:

_____ (подпись, ФИО)

Экзаменатор

уполномоченной организации:

_____ (подпись, ФИО)

« » _____ 202 г.
(Дата)

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №2

ПРОВЕРОЧНЫЙ ЛИСТ

**для оценки деятельности оценщика по проверке практических навыков по подготовке на тип ВС
и/или практической стажировки (ОТ) для специалистов по ТО ВС**

ФИО и номер разрешения экзаменатора: _____

Место работы: _____

Место, время и дата проведения проверки: _____

№ п/п	Наименование	Оценка соответствия (✓/✗) Не применимо	Примечание
Соответствие квалификации			
1.	Соответствие Квалификационным требованиям, предъявляемым к физическим лицам, имеющим право определять уровень квалификации авиационного персонала согласно приказа Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан от 28 сентября 2013 года № 763 в части:		
	1.2. наличие соответствующей профессиональной подготовки в качестве экзаменатора (оценщика).		
	1.2. наличие документов, подтверждающих прохождение курсов поддержания профессионального уровня экзаменатора (оценщика).		
	1.3. обладание квалификационными отметками, как минимум равнозначными свидетельствам и квалификационным отметкам авиационного персонала, которому он уполномочен проводить оценку профессиональных знаний.		
	1.4. наличие сертификационного разрешения, выданного организацией по техническому обслуживанию и ремонту авиационной техники (далее - ТО и РАТ) специалисту по ТО ВС индивидуально с указанием в нем категории экзаменатора (оценщика).		
	1.5. наличие действующего свидетельства специалиста по ТО ВС с внесенным рейтингом ВС и двигателя, которые оцениваются экзаменатором (оценщиком).		
	1.6. возможность продемонстрировать поддержание опыта практикующего специалиста.		
	1.7. возможность продемонстрировать периодическое выполнение своих функций в качестве экзаменатора.		
	1.8. не имение личного или профессионального конфликта интересов в связи с выполнением функции проведения экзаменов.		
2	Выполнение процедур проверки практических знаний		
	2.1. Проверка готовности рабочего места и необходимых технических средств.		
	2.2. Инструктаж.		
	2.3. Наблюдение.		
	2.4. Взаимодействие.		

	2.5. Разбор.		
	2.6. Документирование результатов проверки практических знаний.		

Экзаменатор:

_____ (подпись, ФИО)

Экзаменатор

уполномоченной организации:

_____ (подпись, ФИО)

« » _____ 202 г.

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №3

**Акт
о нарушении Правил определения уровня
квалификациавиационного персонала**

« ____ » _____ 202_ г. ____ ч. ____ мин.

Экзаменатор: _____
(Ф.И.О.)

Установил факт нарушения кандидатом

_____ ИИН _____
ФИО

Требований пункта 14 Правил определения уровня квалификации авиационного персонала.

_____ (краткое описание нарушения)

Подпись экзаменатора: _____

С актом ознакомлен: _____
ФИО, допустившего нарушение

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №4

Акт о приостановлении процедуры тестирования

«__» _____ 20__ года в ____ ч. ____ мин. тестирование приостановлено вследствие:
(дата и время)

- сбой связи
- сбой компьютерной техники
- сбой электрической сети
- иных причин.

Дополнительная информация о причинах приостановления тестирования:

Тестирование приостановлено в отношении следующих кандидатов:

1. _____ ИИН _____

(ФИО)

2. _____ ИИН _____

(ФИО)

3. _____ ИИН _____

(ФИО)

4. _____ ИИН _____

(ФИО)

Экзаменатор(-ы)

ФИО

Подпись

Дата

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №5

Квалификационная
комиссия АО «Авиационная
администрация Казахстана» от _____
(должность, ФИО)

Апелляционное заявление

С результатами оценки (тестирование/практические умения и навыки), (нужное подчеркнуть) не согласен по причине:

В этой связи, прошу Вас рассмотреть мое заявление на заседании комиссии и принять решение по данному вопросу.

Дата _____

Подпись кандидата _____

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №6

**Ведомость посещения и ознакомления с инструкцией по прохождению экзаменов
(по модулю...)**

Дата проведения экзамена:

Время начала экзамена:

Адрес проведения экзамена:

№	Идентификационный номер	ФИО	Организация ГА	Подпись

Экзаменатор по теоретическим знаниям _____ (Ф.И.О) _____

_____ (Подпись) _____

Представитель уполномоченной
организации в сфере ГА

_____ (Ф.И.О) _____

_____ (Подпись) _____

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №7

**Оценочный лист практического
элемента на тип воздушного судна**

Тип ВС / Aircraft Type	Продолжительность обучения / Training Duration	Company Location and Approval Number / Расположение компании и номер сертификата	
Candidate Name / Имя обучаемого	Date and Place of Birth / Дата и место рождения	Идентификационный номер в компании / Company Staff ID number	Номер свидетельства и его категория / License number and Category
Имя оценщика / Assessor's Name	Date of Assessment / Дата оценки	Assessor's Stamp / Штамп оценщика	

Task Number / Номер задачи	ATA Chapter Number / Номер ATA главы	Task Description / Описание задачи	Assessor Stamp / Штамп оценщика	
			Passed / Прошел	Failed / Не прошел
1)				
2)				
3)				
4)				
5)				

Использование отчетов и указаний / Using reports and indications	1-я попытка		2-я попытка	
	Прошел	Не прошел	Прошел	Не прошел
Кандидат читает доступные отчеты и указания / Candidate reads available reports and indications				
Обучаемы интерпретирует отчеты и указания корректно (открывает советующие руководства / предпринимает правильные действия к началу решения проблемы) / Candidate interprets the reports and indications correctly (Opens proper manuals/takes right actions to start the problem solving process)				
Поиск и применение документации / Find and Use documentation	1-я попытка		2-я попытка	
	Прошел	Не прошел	Прошел	Не прошел

Кандидат проверяет правильную ссылку на MEL / Candidate consults the correct MEL reference				
Кандидат правильно интерпретирует вылет ВС в соответствии с MEL / Candidate makes the correct interpretation on dispatch according MEL				
Кандидат находит соответствующую процедуру по поиску отказа и неисправности / Candidate finds proper trouble shooting procedure				
Кандидат правильно интерпретирует руководство по поиску отказов и неисправностей, руководство по ТО ВС и др. соответствующие процедуры (что видно по предпринимаемым действиям обучаемого) / Candidate makes the correct interpretation on TSM, AMM and other related procedures (this shows in the actions Candidate takes)				

Правильность исполнения / Correct performing	1-я попытка		2-я попытка	
	Прошел	Не прошел	Прошел	Не прошел
Кандидат пошагово следует процедуре / Candidate follows the procedure step by step				
Кандидат убеждается, что действия соответствующе исполнены / Candidate make sure that actions are properly done				

Работа в условиях окружающей среды / Operate in compliance with environment	1-я попытка		2-я попытка	
	Прошел	Не прошел	Прошел	Не прошел
Кандидат оценивает среду до начала выполнения задачи, гарантируя безопасность / Candidates assesses the environment before starting the task to ensure safety				
Кандидат правильно читает/ интерпретирует предупреждения / Candidate reads/interprets safety warnings correctly				
Когда необходимо, Кандидат информирует людей о своей работе / Candidate informs people of his work, if necessary				
Связь с персоналом по задачам между членами бригады удовлетворительная / Communication linked to task performance between team members is satisfactory				
Кандидат постоянно оценивает окружающую среду во время исполнения задачи / Candidate continuously assesses environment during task performance				
Кандидат, для гарантии безопасности, соответствующе реагирует на изменения окружающей среды в процессе ее исполнения /				

Candidate reacts properly to changes during task performance to ensure safety				
---	--	--	--	--

Системное взаимодействие / System interaction	1-я попытка		2-я попытка	
	Прошел	Не прошел	Прошел	Не прошел
Кандидат анализирует последствия влияния других систем перед выполнением / Candidate analyses the consequence of other systems before performing an action				
Кандидат учитывает последствия других систем, когда система находится в работе / Candidate considers consequence on other systems when acting on a system				

Финальные действия с ВС / Тщательный осмотр / Performs aircraft final/close-up	1-я попытка		2-я попытка	
	Прошел	Не прошел	Прошел	Не прошел
Кандидат возвращает самолет обратно в исходное состояние (или в соответствующие условия, в зависимости от обстоятельств) / Candidate restores the aircraft back to initial condition (or appropriate condition depending on the circumstances)				

Записи в бортовом журнале / Reports in logbook	1-я попытка		2-я попытка	
	Прошел	Не прошел	Прошел	Не прошел
Кандидат заполняет соответствующие поля в бортовом журнале / Candidate fills the proper field in the logbook				
Кандидат использует правильные ссылки и описания в бортовом журнале / Candidate uses proper references and descriptions in the logbook				

Я настоящим подтверждаю, что оценил кандидата в отношении вышеуказанных задач и, что по их завершению кандидат продемонстрировал соответствие критериям, перечисленным в записях по задачам практического элемента / I hereby confirm that I have assessed the candidate in relation to each of the above mentioned tasks and that in completing them the candidate has demonstrated compliance with the criteria listed in the introduction to this practical training records.

Подпись оценщика / Assessor's Signature _____

Дата / Date « _____ » _____,

Печать оценщика/Assessor's Stamp _____

Комментарии инструктора / Instructor's Comments

Комментарии оценщика / Assessor's Comments

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №8

Оценочный лист практической стажировки для категории В1/В2

Aircraft Type / Тип BC	Training Duration / Продолжительность обучения	Company Location and Approval Number / Расположение компании и одобрительный номер ее сертификата	
Candidate Name / Имя обучаемого	Date and Place of Birth / Дата и место рождения	Идентификационный номер в компании / Company Staff ID number	License Nr. And Type / Номер свидетельства и его категория
OJT Supervisor(s) Name/Имя супервайзера OJT:		OJT Supervisor Stamp / Штамп супервайзер OJT:	
OJT Assessor Name/Имя оценщика OJT	Date of Assessment/Дата оценки	OJT Assessor Stamp/ Штамп оценщика OJT	
Использование отчетов и указаний / Use reports and indications			
Кандидат читает доступные отчеты и указания / Candidate reads the available reports and indications		Комментарии / Comments:	
Кандидат интерпретирует отчеты и указания корректно (открывает советующие руководства / предпринимает правильные действия к началу решения проблемы) / Candidate interprets the reports and indications correctly (Opens proper manuals/takes right actions to start the problem solving process)			
Поиск и применение документации / Find and Use documentation			
Кандидат проверяет правильную ссылку на MEL / Candidate consults the correct MEL reference		Комментарии / Comments:	
Кандидат правильно интерпретирует вылет ВС в соответствии с MEL / Candidate makes the correct interpretation on dispatch according MEL			
Кандидат находит соответствующую процедуру по поиску отказа и неисправности / Candidate finds proper trouble shooting procedure			
Кандидат правильно интерпретирует руководство по поиску отказов и неисправностей, руководство по ТО ВС соответствующие процедуры (что видно по предпринимаемым действиям обучаемого) / Candidate makes the correct interpretation on TSM, AM Mandother related procedures (this shows in the actions Candidate takes)			
Правильность исполнения / Correctly perform actions			
Кандидат следует процедуре пошагово / Candidate follows the procedure steps		Комментарии / Comments:	
Кандидат убеждается, что действия соответствующе исполнены / Candidate make sure that actions are properly done			
Работа в условиях окружающей среды / Operate in compliance with environment			
Кандидат оценивает среду до начала выполнения задачи, гарантируя безопасность / Candidates can the environment before starting the task to ensure safety		Комментарии / Comments:	
Кандидат правильно читает / интерпретирует предупреждения / Candidate reads/interprets safety warnings correctly			
Когда необходимо, Кандидат информирует людей о своей работе / Candidate in forms people his work, if necessary			

Связь с персоналом по задачам между членами бригады удовлетворительная / Communication linked to task performance between team members is okay	
Кандидат постоянно оценивает окружающую среду во время исполнения задачи / Candidate continuously scan environment during task performance	
Кандидат, для гарантии безопасности, соответствующе реагирует на изменения окружающей среды в процессе ее исполнения /	
Системное взаимодействие / System interaction	
Кандидат анализирует последствия влияния других систем перед выполнением / Candidate 'analyses' the consequence of other systems before performing an action	Комментарии / Comments:
Кандидат берет на себя ответственность за другие систем, когда система находится в работе/ Candidatetakesconsequenceonothersystemsintoaccountwhenactingonasystem	
Финальные действия с ВС / Тщательный осмотр / Performs air craft final/close-up	
Кандидат возвращает самолет обратно в исходное состояние (или в соответствующие условия, в зависимости от обстоятельств) / Candidate restores the aircraft back to initial condition (or appropriate condition depending on the circumstances)	Комментарии / Comments:
Записи в бортовом журнале / Reports in log book	
Кандидат заполняет соответствующие поля в бортовом журнале / Candidate fills the proper field in the logbook	Комментарии / Comments:
Кандидат использует соответствующие ссылки и описания в бортовом журнале / Candidate uses proper references and descriptions in the logbook	

Я настоящим подтверждаю, что наблюдал обучаемого в отношении каждой рабочей задачи и, что по их завершению кандидат продемонстрировал соответствие критериям, перечисленным в записях по задачам практической стажировки (OJT Records)/I hereby confirm that I have supervised the candidate in relation to every actual job task and that in completing them the candidate has demonstrated compliance with the criteria listed in this OJT task book.

Подпись супервайзера OJT / OJT Supervisor Signature _____

Дата / Date _____,

Штамп супервайзера OJT / OJT Supervisor Stamp _____.

Я настоящим подтверждаю завершение разнообразных задач и количества задач практической стажировки, основываясь на комментариях супервайзера OJT / I hereby confirm the completion of the required diversity and quantity of OJT, based on the supervisor(s) comments.

Подпись оценщика OJT/ OJT Assessor Signature _____

Дата / Date _____,

Штамп оценщика OJT / OJT Assessor Stamp

Оценочный лист практической стажировки для категории А

Тип ВС / Aircraft Type	Продолжительность обучения / Training Duration	Company Location and Approval Number / Расположение компании и номер сертификата	
Candidate Name / Имя обучаемого	Date and Place of Birth / Дата и месторождения	Идентификационный номер в компании / Company Staff ID number	Номер свидетельства и его категория / License number and Category
Supervisor(s) Name/Имя супервайзера:		Supervisor Stamp / Штамп супервайзер:	
Имя оценщика / Assessor's Name	Date of Assessment / Дата оценки	Assessor's Stamp / Штамп оценщика	

Task Number / Номер задачи	АТА Chapter Number / Номер АТА главы	Task Description / Описание задачи	Assessor Stamp / Штамп оценщика	
			Passed / Прошел	Failed / Не прошел
1)				
2)				
3)				
4)				
5)				

Я настоящим подтверждаю завершение разнообразных задач и количества задач практической стажировки, основываясь на комментариях супервайзера ОЖТ / I hereby confirm that I have assessed the student in relation to each of the above mentioned tasks and that in completing them the student has demonstrated compliance with the criteria listed in the introduction to this PTR.

Подпись оценщика ОЖТ/ OJT Assessor Signature _____

Дата / Date _____,

Штамп оценщика ОЖТ / OJT Assessor Stamp _____

ҚОСЫМША / ПРИЛОЖЕНИЕ / ANNEX №9

Сводная таблица результатов теоретических экзаменов

Заказчик(и):	Курсы:	Периоды обучения:
Модуль(и):		
Дата экзамена:		
Экзаменатор(ы):		
Использованные помещения:		

№	ФИО слушателя	Курс №		Модуль...			
		Первоначальная		Пересдача 1		Пересдача 2	
		Тест, %	Эссе, %	Тест Re, %	Эссе Re, %	Тест Re, %	Эссе Re, %
1							
2							
3							
4							
5							

Экзаменатор по теоретическим знаниям _____